ΚΑΜΙΑ ΑΡΙΣΤΕΡΑ Ή ΔΕΞΙΑ, ΚΑΜΙΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ - ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΡΧΙΑ!

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
Αριθμός Φύλλου 124
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2013
1,5 ΕΥΡΩ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

1,5 ΕΥΡΩ

Ξέρω πως ποτέ

Ξέρω πως ποτέ
δεν σημαδεύουνε στα πόδια...
Στο ΜΥΑΛΟ είναι ο στόχος!
Το νού σου ρε!!!...

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ο Τσίπρας στην κοιλιά του Κτήνους

Όχι, μην τρομάζετε, ο φωτεινός ηγέτης είναι μια χαρά. Ο Τσίπρας πήγε μόνος του, άνοιξε το στόμα του Κτήνους και μπήκε μέσα. Και μάλιστα νιώθει «πολύ άνετα στην κοιλιά του», όπως δήλωσε.

Είχαμε γράψει από καιρό για το υπό διαμόρφωση «αμερικάνικο κόμμα» της Ελλάδος στο οποίο κεντρικό ρόλο παίζει, και επισήμως πλέον, ο Αλέξης Τσίπρας, και ειδικά μετά το άτυπο «χρίσμα» που έλαβε κατά την τετραήμερη επίσκεψη του στα πανίσχυρα ινστιτούτα της αμερικανικής εξωτερικής και οικονομικής πολιτικής στην έδρα του ΔΝΤ αλλά και στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ. Στα πλαίσια του αδυσώπητου πολέμου ανάμεσα σε παγκόσμιες δυνάμεις για την εξασφάλιση στρατηγικής θέσης στο οικόπεδο της Ελλάδας, οι ντόπιοι και δοτοί φεουδάρχες όχι μόνο δεν ντρέπονται για τις εξωχώριες «εξαρτήσεις» τους, αλλά θεωρούν χρέος τους να τις διαφημίσουν στο εσωτερικό, ώστε να εξασφαλίσουν ένα σημαντικό μερίδιο από την λεηλασία, γι' αυτούς και τα αφεντικά τους. Ένας παράλληλος πόλεμος φθοράς με λίστες, διαρροές, αλληλοκαρφώματα και «συντροφικά μαχαιρώματα» διεξάγεται στο εσωτερικό με φόντο το ρημαγμένο φέουδο. Δεν υπάρχουν κανόνες, τα πάντα επιτρέπονται. Διαχωριστικές γραμμές και ιδεολογικά ταμπού δεν υπάρχουν πια. Σε αυτό το παιχνίδι λεηλασίας της ελληνικής κοινωνίας και της φύσης, εκτός από τους παραδοσιακούς παίχτες, τα παραδοσιακά πολιτικά και επιχειρηματικά «τζάκια», ορμητική είσοδο έχουν κάνει από καιρό τα νέα πολιτικά σχήματα και βέβαια σύμπασα η αριστερά (κομμουνιστική και μη) που έχει διχοτομηθεί ανάμεσα στο γερμανικό και το αμερικάνικο μπλοκ.

Το ίδρυμα Brookings ιδρύθηκε το 1916 με σκοπό την μετατροπή των ΗΠΑ από κράτος με περιφερειακή ισχύ, σε μια παγκόσμια στρατιωτική, πολιτική και οικονομική δύναμη. Μέσα στο ίδρυμα αυτό χαράχτηκε η στρατηγική του σχεδίου Μάρσαλ. Έχει πάντα τον τελευταίο λόγο στην επι-

στην εξαγορά μουσουλμάνων πολιτικών και την προώθησή τους στις ηγεσίες των αραβικών κρατών μέσω «αυθόρμητων εξεγέρσεων». Ο Μοχάμεντ Μόρσι, πρόεδρος της Αιγύπτου είναι το τελευταίο επίτευγμα του τμήματος αυτού.

Το ίδρυμα Brookings πρωταγωνίστησε στις εξελίξεις στο «ελληνικό ζήτημα» το 2009 μέσω ενός παλιού γνώριμου: του Γιώργου Παπανδρέου που ήταν σημαίνον μέλος του ιδρύματος από την δεκαετία του '90. Το σχέδιο του Ιδρύματος αποτελούνταν από δύο σκέλη: Την επιμονή για δημιουργία «μηχανισμού στήριξης» των (δολίως) υπερχρεωμένων κρατών με σκοπό την ταχύτερη ενοποίηση, πολιτική και οικονομική, της Ευρώπης, αντί για την ανεξέλεγκτη χρεωκοπία τους. Η Ενοποίηση της Ευρώπης θα φέρει πιο κοντά τον επόμενο στόχο: την ενοποίηση των δυο μεγάλων οικονομικών χώρων, του ευρωπαϊκού και του ατλαντικού. Στα πλαίσια αυτά το ίδρυμα Brookings και αντίστοιχα ιδρύματα όπως το Leon Levy προτείνουν (και ο Τσίπρας παπαγαλίζει) την ανάγκη για ένα νέο σχέδιο Μάρσαλ. Ακριβέστερα, η φράση αυτή έχει διατυπωθεί από τον ελληνοαμερικανό πρόεδρο του Ιδρύματος Levy Καθηγητή Δημήτρη Παπαδημητρίου και μέλος του Συνδέσμου Ελληνοαμερικανών Τραπεζιτών «you need something similar to Marshall plan» τον Φεβρουάριο του 2012, πολύ πριν γίνει ο ΣΥΡΙΖΑ μια «υπολογίσιμη» πολιτική δύναμη.

Ο Αλέξης Τσίπρας ταξίδεψε στις ΗΠΑ (business class, φυσικά!) ως επίσημος προσκεκλημένος όλων των παραπάνω, του Ιδρύματος Brookings, του πανεπιστημίου Columbia, του Ιδρύματος Leon Levy, του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και του State Department. Τέτοια τιμή δεν την έχουν τυχαίοι άνθρωποι. Εκατοντάδες κορυφαίοι πολιτικοί υπήρξαν όργανα των αμερικάνικων συμφερόντων χωρίς να έχουν προσκληθεί απαραιτήτως από το Brookings. Είναι φανερό πως το σχέδιο δεν αφορά μια ενδεχόμενη «κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ» αλλά την αναζήτηση και κατασκευή «διεθνούς κύρους» statesmen που θα πρωταγωνιστήσουν σε μεγαλύτερα παιχνίδια. Είναι αδύνατον να καταγράψουμε συστηματικά σε τόσο περιορισμένο χώρο τί είπε και τί δεν είπε. Χασκογελούσε διαρκώς δείχνοντας τα κίτρινα μυτερά δοντάκια του στους πανίσχυρους οικοδεσπότες του, διάβασε τους λόγους του, συλλάβισε τα αγγλικούλια του, βρήκε τα κοινά του συμφέροντα, μίλησε με τον αντιπρόεδρο του ΔΝΤ και τον Πόουλ Τόμσεν (στην Ελλάδα δεν θέλει ούτε να τον δει), άνοιξε θέμα ΑΟΖ σύμφωνα με το πετυχημένο παράδειγμα της θαλασσόφιλης Κύπρου (που θα περιέλθει τώρα στα προς εκποίηση στοιχεία....), είπε την χαριτωμένη ανοησία του για την κοιλιά του κτήνους και όλοι γέλασαν με την καρδιά τους... The devil knew not what he did when he made man politic, γράφει κάπου ο Σαίξπηρ. Και ο διάολος κάνει λάθη!

επισκέφθηκε τον Αλέξη Τσίπρα στο γραφείο του στην Κουμουνδούρου, ναι καλά διαβάσατε, στην Κουμουνδούρου. Η «Αυγή» δεν μπαίνει καν στην διαδικασία να διαψεύσει. Λεπτομέρειες. Με αυτά θα ασχολούμαστε τώρα;

Νέα από το μέτωπο

Μας παρέσυραν όμως οι Αμερικάνοι με δόλιο τρόπο και παραλίγο να ξεχάσουμε το «γερμανικό κόμμα» και προσωπικά τον Αντώνη τον Σαμαρά που όσοι τον ξέρουν, λένε ότι δεν κοιμήθηκε όλη τη νύχτα της Πέμπτης μέχρι να μπουν τα ΕΚΑΜ στο αμαξοστάσιο της Αττικό Μέτρο για να εφαρμόσουν τις πρωθυπουργικές εντολές. Φοβήθηκε, λέει αιματοχυσία επειδή άκουσε τον πρόεδρα τον εργαζομένων Αντώνη Σταματόπουλο να φωνάζει για χούντες, πτώματα και τα ρέστα. Τελικά όλα κύλησαν όμορφα, οι υπάλληλοι του μετρό επιστρατεύτηκαν ήσυχα-ήσυχα και το Μετρό ξαναλειτούργησε προς δόξα του Αντώνη του Σαμαρά! Το ίδιο και τα λεωφορεία, το ίδιο και τα τρόλεϊ! Αναφέρεται μάλιστα ότι αρκετοί εργαζόμενοι στα ΜΜΜ, κατά κανόνα κομματικοί, παρακαλούσαν να γίνει η επιστράτευση όσο γινόταν πιο γρήγορα...

Όπως όλα δείχνουν λοιπόν, η «ανακατάληψη των πόλεων» πάει περίφημα. Ο Σαμαράς έχει αναλάβει να σκουπίσει όλες τις «ακαθαρσίες» που εμποδίζουν το δρόμο του Αλέξη Τσίπρα προς την εξουσία. με πρώτη και κύρια την αντιεξουσιαστική συνιστώσα του ΣΥΡΙΖΑ και τις υποδομές της. Άλλο πράγμα ένας αυτοδιαχειριζόμενος καφενές και άλλο οι κρατικές υποθέσεις. Φανταστείτε τώρα να βρεθεί αύριο ο Αλέξης Τσίπρας στην δυσάρεστη θέση να διώχνει τους καταληψίες από τα δημόσια κτίρια με ΜΑΤ και ΕΚΑΜ. Ας το κάνει ο Σαμαράς και ο Δένδιας που είναι και λίγο φασιστόμουτρα και στο κάτω-κάτω τους αρέσει πολύ.

Χώρια που οι πολυάριθμοι κινηματικοί σέμπροι του ΣΥΡΙΖΑ, χαλούν αρκετά την εικόνα ενός νέου, ανερχόμενου και φιλόδοξου πολιτικού προς την συμπαθή τάξη των «νοικοκυραίων»...

Φυλακές για νοικοκυραίους

Η προηγούμενη υπόμνηση για τους νοικοκυραίους, μας δίνει την ευκαιρία να αναφερθούμε σε μια από τις εισηγήσεις που δέχεται η κυβέρνηση. Αφορά την κατασκευή «φορολογικών φυλακών» για οφειλέτες του Δημοσίου κατά τα αμερικανικά πρότυπα, όπου θα στέλνονται με συνοπτικές διαδικασίες. Ταυτόχρονα, με νομοθετική ρύθμιση θα κατάσχεται από το Δημόσιο ακόμα και η πρώτη κατοικία για χρέη, με απώτερο σκοπό να αξιοποιηθεί από τους Δανειστές η κατασχεμένη ακίνητη ιδιωτική περιουσία. Είναι ένα δυσάρεστο μεν αλλά απαραίτητο μέτρο για να ολοκληρωθεί με επιτυχία η εκστρατεία της «ανακατάληψης των πόλεων» που υποσχέθηκε προεκλογικά ο Αντώνης ο Σαμα-

Ο Τσίπρας στην κοιλιά του Κτήνους

Όχι, μην τρομάζετε, ο φωτεινός ηγέτης είναι μια χαρά. Ο Τσίπρας πήγε μόνος του, άνοιξε το στόμα του Κτήνους και μπήκε μέσα. Και μάλιστα νιώθει «πολύ άνετα στην κοιλιά του», όπως δήλωσε.

Είχαμε γράψει από καιρό για το υπό διαμόρφωση «αμερικάνικο κόμμα» της Ελλάδος στο οποίο κεντρικό ρόλο παίζει, και επισήμως πλέον, ο Αλέξης Τσίπρας, και ειδικά μετά το άτυπο «χρίσμα» που έλαβε κατά την τετραήμερη επίσκεψη του στα πανίσχυρα ινστιτούτα της αμερικανικής εξωτερικής και οικονομικής πολιτικής στην έδρα του ΔΝΤ αλλά και στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ. Στα πλαίσια του αδυσώπητου πολέμου ανάμεσα σε παγκόσμιες δυνάμεις για την εξασφάλιση στρατηγικής θέσης στο οικόπεδο της Ελλάδας, οι ντόπιοι και δοτοί φεουδάρχες όχι μόνο δεν ντρέπονται για τις εξωχώριες «εξαρτήσεις» τους, αλλά θεωρούν χρέος τους να τις διαφημίσουν στο εσωτερικό, ώστε να εξασφαλίσουν ένα σημαντικό μερίδιο από την λεηλασία, γι' αυτούς και τα αφεντικά τους. Ένας παράλληλος πόλεμος φθοράς με λίστες, διαρροές, αλληλοκαρφώματα και «συντροφικά μαχαιρώματα» διεξάγεται στο εσωτερικό με φόντο το ρημαγμένο φέουδο. Δεν υπάρχουν κανόνες, τα πάντα επιτρέπονται. Διαχωριστικές γραμμές και ιδεολογικά ταμπού δεν υπάρχουν πια. Σε αυτό το παιχνίδι λεηλασίας της ελληνικής κοινωνίας και της φύσης, εκτός από τους παραδοσιακούς παίχτες, τα παραδοσιακά πολιτικά και επιχειρηματικά «τζάκια», ορμητική είσοδο έχουν κάνει από καιρό τα νέα πολιτικά σχήματα και βέβαια σύμπασα η αριστερά (κομμουνιστική και μη) που έχει διχοτομηθεί ανάμεσα στο γερμανικό και το αμερικάνικο μπλοκ.

Το ίδρυμα Brookings ιδρύθηκε το 1916 με σκοπό την μετατροπή των ΗΠΑ από κράτος με περιφερειακή ισχύ, σε μια παγκόσμια στρατιωτική, πολιτική και οικονομική δύναμη. Μέσα στο ίδρυμα αυτό χαράχτηκε η στρατηγική του σχεδίου Μάρσαλ. Έχει πάντα τον τελευταίο λόγο στην επιλογή του αρχηγού και του επιτελικού γραφείου της NSA (National Security Agency) την αποκαλούμενη και «μυστικές υπηρεσίες των μυστικών υπηρεσιών» των ΗΠΑ.

Από αυτό το ίδρυμα ξεκίνησε η μεγάλη συζήτηση για τον τρόπο επιβολής των αμερικάνικων συμφερόντων προς το τέλος του 20ου αιώνα, η οποία κατέληξε στην τακτική που εφαρμόζεται από τους Δημοκρατικούς και τον Μπάρακ Ομπάμα. Αντί για άμεσες και ευθείες στρατιωτικές επεμβάσεις, προκρίνεται ο βρώμικος πόλεμος των μυστικών υπηρεσιών, με «μαύρες» επιχειρήσεις, βομβαρδισμούς με μη επανδρωμένα αεροσκάφη, «πορτοκαλί» εξεγέρσεις, κατευθυνόμενες συκοφαντικές εκστρατείες εις βάρος πολιτικών αντιπάλων, μαζικές στρατολογήσεις πολιτικών προσώπων από όλες τις χώρες του πλανήτη. Οι περισσότερες εκθέσεις του Ιδρύματος για την παγκόσμια στρατηγική των ΗΠΑ φέρουν την υπογραφή του Ζμπίγκνιου Μπρζεζίνσκυ που ήταν ο βασικός εμπνευστής του λεγόμενου «πολιτισμικού ιμπεριαλισμού»

Πρόεδρος του Ιδρύματος Brookings είναι ο Strobe Talbott [...] λεγκτη χρεωκοπία τους. Η Ενοποίηση της Ευρώπης θα φέρει πιο κοντά τον επόμενο στόχο: την ενοποίηση των δυο μεγάλων οικονομικών χώρων, του ευρωπαϊκού και του ατλαντικού. Στα πλαίσια αυτά το ίδρυμα Brookings και αντίστοιχα ιδρύματα όπως το Leon Levy προτείνουν (και ο Τσίπρας παπαγαλίζει) την ανάγκη για ένα νέο σχέδιο Μάρσαλ. Ακριβέστερα, η φράση αυτή έχει διατυπωθεί από τον ελληνοαμερικανό πρόεδρο του Ιδρύματος Levy Καθηγητή Δημήτρη Παπαδημητρίου και μέλος του Συνδέσμου Ελληνοαμερικανών Τραπεζιτών «you need something similar to Marshall plan» τον Φεβρουάριο του 2012, πολύ πριν γίνει ο ΣΥΡΙΖΑ μια «υπολογίσιμη» πολιτική δύναμη.

Ο Αλέξης Τσίπρας ταξίδεψε στις ΗΠΑ (business class, φυσικά!) ως επίσημος προσκεκλημένος όλων των παραπάνω, του Ιδρύματος Brookings, του πανεπιστημίου Columbia, του Ιδρύματος Leon Levy, του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και του State Department. Τέτοια τιμή δεν την έχουν τυχαίοι άνθρωποι. Εκατοντάδες κορυφαίοι πολιτικοί υπήρξαν όργανα των αμερικάνικων συμφερόντων χωρίς να έχουν προσκληθεί απαραιτήτως από το Brookings. Είναι φανερό πως το σχέδιο δεν αφορά μια ενδεχόμενη «κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ» αλλά την αναζήτηση και κατασκευή «διεθνούς κύρους» statesmen που θα πρωταγωνιστήσουν σε μεγαλύτερα παιχνίδια. Είναι αδύνατον να καταγράψουμε συστηματικά σε τόσο περιορισμένο χώρο τι είπε και τι δεν είπε. Χασκογελούσε διαρκώς δείχνοντας τα κίτρινα μυτερά δοντάκια του στους πανίσχυρους οικοδεσπότες του, διάβασε τους λόγους του, συλλάβισε τα αγγλικούλια του, βρήκε τα κοινά του συμφέροντα, μίλησε με τον αντιπρόεδρο του ΔΝΤ και τον Πόουλ Τόμσεν (στην Ελλάδα δεν θέλει ούτε να τον δει), άνοιξε θέμα ΑΟΖ σύμφωνα με το πετυχημένο παράδειγμα της θαλασσοφίλητης Κύπρου (που θα περιέλθει τώρα στα προς εκποίηση στοιχεία....), είπε την χαριτωμένη ανοησία του για την κοιλιά του κτήνους και όλοι γέλασαν με την καρδιά τους... The devil knew not what he did when he made man politic, γράφει κάπου ο Σαίξπηρ. Και ο διάολος κάνει λάθη!

Παράξενο όμως. Τέτοια σύνδεση με την «αμερικανοκρατία» δεν την έχει κάνει ιστορικά ούτε ο Παπάγος, αλλά οι «συνιστώσες» και η εξωκοινοβουλευτική αριστερά τίποτα; Μια περιδιάβαση στα αριστερά ιστολόγια ακόμα και αυτά που αντιπολιτεύονται τον Τσίπρα και νομίζεις πως βρίσκεσαι στα πρόθυρα της επανάστασης. Κάτω η χούντα Σαμαρά! Ο Λαφαζάνης (τουρκιστί lafazan: μπουρδολόγος, φαφλατάς εξ ού και το κυπριακό «λαφαζανιά») ηγέτης της αριστερής αντιπολίτευσης στο Συριζα, τσιρίζει: **Ιδού οι πολιτικοί τρομοκράτες, στα κυβερνητικά έδρανα. Έχουμε την πιο αδίστακτη κυβέρνηση που ασκεί την πιο άγρια πολιτική τρομοκρατία με μεθόδους τυφλής βίας.** Και για όσους δεν κατάλαβαν, ο διάσημος αναρχοβουλευτής του Σύριζα ο Βαγγέλας ο Διαμαντόπουλος –ο καραμπουζουκλής– εμφανίστηκε σε ένα τοπικό κανάλι με ένα μπλουζάκι που έχει τυπωμένη τη λέξη ΑΚ-47 και ένα καλάσνικοφ ζωγραφισμένο...

Ποιος τολμά να διαμαρτύρεται κατά του Τσίπρα;

[...] Αντώνη Σταματόπουλο να φωνάζει για χούντες, πτώματα και τα ρέστα. Τελικά όλα κύλησαν όμορφα, οι υπάλληλοι του μετρό επιστρατεύτηκαν ήσυχα-ήσυχα και το Μετρό ξαναλειτούργησε προς δόξα του Αντώνη του Σαμαρά! Το ίδιο και τα λεωφορεία, το ίδιο και τα τρόλεϊ! Αναφέρεται μάλιστα ότι αρκετοί εργαζόμενοι στα ΜΜΜ, κατά κανόνα κομματικοί, παρακαλούσαν να γίνει η επιστράτευση όσο γινόταν πιο γρήγορα...

Όπως όλα δείχνουν λοιπόν, η «ανακατάληψη των πόλεων» πάει περίφημα. Ο Σαμαράς έχει αναλάβει να σκουπίσει όλες τις «ακαθαρσίες» που εμποδίζουν το δρόμο του Αλέξη Τσίπρα προς την εξουσία, με πρώτη και κύρια την αντιεξουσιαστική συνιστώσα του ΣΥΡΙΖΑ και τις υποδομές της. Άλλο πράγμα ένας αυτοδιαχειριζόμενος καφενές και άλλο οι κρατικές υποθέσεις. Φανταστείτε τώρα να βρεθεί αύριο ο Αλέξης Τσίπρας στη δυσάρεστη θέση να διώχνει τους καταληψίες από τα δημόσια κτίρια με ΜΑΤ και ΕΚΑΜ. Ας το κάνει ο Σαμαράς και ο Δένδιας που είναι και λίγο φασιστόμουτρα και στο κάτω-κάτω τους αρέσει πολύ.

Χώρια που οι πολυάριθμοι κινηματικοί σέμπροι του ΣΥΡΙΖΑ, χαλούν αρκετά την εικόνα ενός νέου, ανερχόμενου και φιλόδοξου πολιτικού προς την συμπαθή τάξη των «νοικοκυραίων»...

Φυλακές για νοικοκυραίους

Η προηγούμενη υπόμνηση για τους νοικοκυραίους, μας δίνει την ευκαιρία να αναφερθούμε σε μια από τις εισηγήσεις που δέχεται η κυβέρνηση. Αφορά την κατασκευή «φορολογικών φυλακών» για οφειλέτες του Δημοσίου κατά τα αμερικανικά πρότυπα, όπου θα στέλνονται με συνοπτικές διαδικασίες. Ταυτόχρονα, με νομοθετική ρύθμιση θα κατάσχεται από το Δημόσιο ακόμα και η πρώτη κατοικία για χρέη, με απώτερο σκοπό να αξιοποιηθεί από τους Δανειστές η κατασχεμένη ακίνητη ιδιωτική περιουσία. Είναι ένα δυσάρεστο μεν αλλά απαραίτητο μέτρο για να ολοκληρωθεί με επιτυχία η εκστρατεία της «ανακατάληψης των πόλεων» που υπoσχέθηκε προεκλογικά ο Αντώνης ο Σαμαράς... Είδατε πουθενά κατακτημένους να περνούν ξέγνοιαστα τη ζωούλα τους απολαμβάνοντας από την τηλεόραση τις επιτυχίες των κατακτητών;

Ε, όχι και χορηγία!

Δείτε –και φρίξτε– την νέα αθλιότητα που σκάρωσαν οι αστοί κατά του ΚΚΕ και του αγαπημένου μας Ριζοσπάστη. Η νέα Ελευθεροτυπία παρουσίασε την λίστα με τις χορηγίες του ΟΠΑΠ προς τα «μέσα ενημέρωσης» για το έτος 2012 με τον προβοκατόρικο τίτλο «γενναιόδωρος ΟΠΑΠ σε φίλιες δυνάμεις», στην 16η θέση της οποίας φιγουράρει φαρδύς-πλατύς ο Ριζοσπάστης, με το ποσό των 100.000 ευρώ, παρέα με την «Αυγή», «Τα Νέα», τον «ΓΑΥΡΟ» και άλλους. Αμέσως το αλυσοδεμένο Κτήνος στον Πύργο του Περισσού βρυχήθηκε και ξέρασε φωτιά και στάχτες.

«Το ποσό δεν είναι χορηγία, είναι δαπάνες διαφήμισης (sic) του ΟΠΑΠ προς τον Ριζοσπάστη», βροντοφωνάζει με υπερηφάνεια το αγαπημένο έντυπο της εργατικής τάξης. Τι δεν καταλαβαίνετε από το πυρωμένο ιδιο των Κομμουνι-

τα πάντα επιτρέπονται. Διαχωριστικές γραμμές και ιδεολογικά ταμπού δεν υπάρχουν πια. Σε αυτό το παιχνίδι λεηλασίας της ελληνικής κοινωνίας και της φύσης, εκτός από τους παραδοσιακούς παίχτες, τα παραδοσιακά πολιτικά και επιχειρηματικά «τζάκια», ορμητική είσοδο έχουν κάνει από καιρό τα νέα πολιτικά σχήματα και βέβαια σύμπασα η αριστερά (κομμουνιστική και μη) που έχει διχοτομηθεί ανάμεσα στο γερμανικό και το αμερικάνικο μπλοκ.

Το ίδρυμα Brookings ιδρύθηκε το 1916 με σκοπό την μετατροπή των ΗΠΑ από κράτος με περιφερειακή ισχύ, σε μια παγκόσμια στρατιωτική, πολιτική και οικονομική δύναμη. Μέσα στο ίδρυμα αυτό χαράχτηκε η στρατηγική του σχεδίου Μάρσαλ. Έχει πάντα τον τελευταίο λόγο στην επιλογή του αρχηγού και του επιτελικού γραφείου της NSA (National Security Agency) την αποκαλούμενη και «μυστικές υπηρεσίες των μυστικών υπηρεσιών» των ΗΠΑ.

Από αυτό το ίδρυμα ξεκίνησε η μεγάλη συζήτηση για τον τρόπο επιβολής των αμερικάνικων συμφερόντων προς το τέλος του 20ου αιώνα, η οποία κατέληξε στην τακτική που εφαρμόζεται από τους Δημοκρατικούς και τον Μπάρακ Ομπάμα. Αντί για άμεσες και ευθείες στρατιωτικές επεμβάσεις, προκρίνεται ο βρώμικος πόλεμος των μυστικών υπηρεσιών, με «μαύρες» επιχειρήσεις, βομβαρδισμούς με μη επανδρωμένα αεροσκάφη, «πορτοκαλί» εξεγέρσεις, κατευθυνόμενες συκοφαντικές εκστρατείες εις βάρος πολιτικών αντιπάλων, μαζικές στρατολογήσεις πολιτικών προσώπων από όλες τις χώρες του πλανήτη. Οι περισσότερες εκθέσεις του Ιδρύματος για την παγκόσμια στρατηγική των ΗΠΑ φέρουν την υπογραφή του Ζμπίγκνιου Μπρζεζίνσκυ που ήταν ο βασικός εμπνευστής του λεγόμενου «πολιτισμικού ιμπεριαλισμού»

Πρόεδρος του Ιδρύματος Brookings είναι ο Strobe Talbott, που διετέλεσε υφυπουργός εξωτερικών στην δεύτερη τετραετία του Κλίντον και αρχιτέκτονας της διάλυσης της Γιουγκοσλαβίας. Πρόεδρος του ΔΣ είναι ο John Thornton πρώην πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της διαβόητης Goldman Sacks. Στο ΔΣ θα συναντήσουμε μια πρώην αντιπρόεδρο της Goldman Sacks, τον πρώην πρόεδρο της NIKE, τον πρώην υπουργό οικονομικών της Τουρκίας, Κεμάλ Ντερβίς και νυν πρόεδρο του πιο ισχυρού χρηματοπιστωτικού συμπλέγματος της Τουρκίας, πολλά επιτελικά στελέχη της Goldman Sacks, εκπροσώπους από κολοσσούς του στρατιωτικο-βιομηχανικού πλέγματος όπως το διαβόητο Carlyle Group, και πολυεθνικών στον τομέα των ορυκτών όπως η Alcoa που ανέβαζε και κατέβαζε δικτάτορες στην Λατινική Αμερική και την Αφρική. Θα δούμε ακόμη τον υπεύθυνο του αμερικανοσιωνιστικού Saban Center for Middle East Policy, ενός ειδικού τμήματος του Brookings που ειδικεύεται εκτός των άλλων

μεγαλύτερα παιχνίδια. Είναι αδύνατον να καταγράψουμε συστηματικά σε τόσο περιορισμένο χώρο τί είπε και τί δεν είπε. Χασκογελούσε διαρκώς δείχνοντας τα κίτρινα μυτερά δοντάκια του στους πανίσχυρους οικοδεσπότες του, διάβασε τους λόγους του, συλλάβισε τα αγγλικούλια του, βρήκε τα κοινά του συμφέροντα, μίλησε με τον αντιπρόεδρο του ΔΝΤ και τον Πόουλ Τόμσεν (στην Ελλάδα δεν θέλει ούτε να τον δει), άνοιξε θέμα ΑΟΖ σύμφωνα με το πετυχημένο παράδειγμα της θαλασσοφίλητης Κύπρου (που θα περιέλθει τώρα στα προς εκποίηση στοιχεία....), είπε την χαριτωμένη ανοησία του για την κοιλιά του κτήνους και όλοι γέλασαν με την καρδιά τους... The devil knew not what he did when he made man politic, γράφει κάπου ο Σαίξπηρ. Και ο διάολος κάνει λάθη!

Παράξενο όμως. Τέτοια σύνδεση με την «αμερικανοκρατία» δεν την έχει κάνει ιστορικά ούτε ο Παπάγος, αλλά οι «συνιστώσες» και η εξωκοινοβουλευτική αριστερά τίποτα; Μια περιδιάβαση στα αριστερά ιστολόγια ακόμα και αυτά που αντιπολιτεύονται τον Τσίπρα και νομίζεις πως βρίσκεσαι στα πρόθυρα της επανάστασης. Κάτω η χούντα Σαμαρά! Ο Λαφαζάνης (τουρκιστί lafazan: μπουρδολόγος, φαφλατάς εξ ού και το κυπριακό «λαφαζανιά») ηγέτης της αριστερής αντιπολίτευσης στο Συριζα, τσιρίζει: **Ιδού οι πολιτικοί τρομοκράτες, στα κυβερνητικά έδρανα. Έχουμε την πιο αδίστακτη κυβέρνηση που ασκεί την πιο άγρια πολιτική τρομοκρατία με μεθόδους τυφλής βίας.** Και για όσους δεν κατάλαβαν, ο διάσημος αναρχοβουλευτής του Σύριζα ο Βαγγέλας ο Διαμαντόπουλος –ο καραμπουζουκλής– εμφανίστηκε σε ένα τοπικό κανάλι με ένα μπλουζάκι που έχει τυπωμένη τη λέξη ΑΚ-47 και ένα καλάσνικοφ ζωγραφισμένο...

Ποιος τολμά να διαμαρτύρεται κατά του Τσίπρα;

Είναι ένα γεγονός που θεωρούμε ότι έχει ιδιαίτερη σημασία κυρίως για τις μελλοντικές προεκτάσεις που μπορεί να έχει και γι' αυτό το παραθέτουμε χωριστά. Τέσσερα άτομα αφού έκαναν «επιθετικές» ερωτήσεις κατά του Τσίπρα στο πανεπιστήμιο Κολούμπια, στην συνέχεια «κινήθηκαν απειλητικά εναντίον του». Οι σωματοφύλακες του Τσίπρα έκαναν κλοιό και η επίθεση (ευτυχώς για την αμερικάνικη εξωτερική πολιτική) αποσοβήθηκε. Οι προπαγανδιστές του ΣΥΡΙΖΑ κατηγόρησαν την ...Χρυσή Αυγή Νέας Υόρκης. Λόγος δεν μας πέφτει ούτε γνωρίζουμε αν ήταν ή όχι χρυσαυγίτες οι επιτιθέμενοι. Να υποθέσουμε όμως ότι εφ' εξής όσοι θα διαμαρτυρηθούν κατά του Τσίπρα και τα αριστερά του «μνημόνια» θα στιγματίζονται ως χρυσαυγίτες;

Ο Νίξον στο Πεκίνο

Την είδηση την αλιεύσαμε από τον Ελεύθερο Τύπο της 17 Γενάρη. Ο αμερικανός πρέσβης στην Αθήνα, Ντάνιελ Σμιθ

Φυλακές για νοικοκυραίους

Η προηγούμενη υπόμνηση για τους νοικοκυραίους, μας δίνει την ευκαιρία να αναφερθούμε σε μια από τις εισηγήσεις που δέχεται η κυβέρνηση. Αφορά την κατασκευή «φορολογικών φυλακών» για οφειλέτες του Δημοσίου κατά τα αμερικανικά πρότυπα, όπου θα στέλνονται με συνοπτικές διαδικασίες. Ταυτόχρονα, με νομοθετική ρύθμιση θα κατάσχεται από το Δημόσιο ακόμα και η πρώτη κατοικία για χρέη, με απώτερο σκοπό να αξιοποιηθεί από τους Δανειστές η κατασχεμένη ακίνητη ιδιωτική περιουσία. Είναι ένα δυσάρεστο μεν αλλά απαραίτητο μέτρο για να ολοκληρωθεί με επιτυχία η εκστρατεία της «ανακατάληψης των πόλεων» που υποσχέθηκε προεκλογικά ο Αντώνης ο Σαμαράς... Είδατε πουθενά κατακτημένους να περνούν ξέγνοιαστα τη ζωούλα τους απολαμβάνοντας από την τηλεόραση τις επιτυχίες των κατακτητών;

Ε, όχι και χορηγία!

Δείτε –και φρίξτε– την νέα αθλιότητα που σκάρωσαν οι αστοί κατά του ΚΚΕ και του αγαπημένου μας Ριζοσπάστη. Η νέα Ελευθεροτυπία παρουσίασε την λίστα με τις χορηγίες του ΟΠΑΠ προς τα «μέσα ενημέρωσης» για το έτος 2012 με τον προβοκατόρικο τίτλο «γενναιόδωρος ΟΠΑΠ σε φίλιες δυνάμεις», στην 16η θέση της οποίας φιγουράρει φαρδύς-πλατύς ο Ριζοσπάστης, με το ποσό των 100.000 ευρώ, παρέα με την «Αυγή», "Τα Νέα", τον «ΓΑΥΡΟ» και άλλους. Αμέσως το αλυσοδεμένο Κτήνος στον Πύργο του Περισσού βρυχήθηκε και ξέρασε φωτιά και στάχτες.

«Το ποσό δεν είναι χορηγία, είναι δαπάνες διαφήμισης (sic) *του ΟΠΑΠ προς τον Ριζοσπάστη»*, βροντοφωνάζει με υπερηφάνεια το αγαπημένο έντυπο της εργατικής τάξης. Τι δεν καταλαβαίνετε από το πυρωμένο δίκιο των Κομμουνιστών; Ας σημειωθεί ότι παλιότερα ο Ριζοσπάστης χαλούσε τον κόσμο με την γκρίνια του κατηγορώντας τον ΟΠΑΠ ότι είναι όργανο *«επιλεκτικής χρηματοδότησης του Τύπου»* που *«ως μοναδικό κριτήριο για την καταχώρηση μιας διαφήμισης κρατικού οργανισμού, ήταν το πόσο κοντά στην κυβέρνηση κινείται μια εφημερίδα»*, (Ρ. 28/6/2005).

Εμείς τι να πούμε; Μόνο μπράβο αξίζουν στους δαιμόνιους κόκκινους μπίζνεσμεν που κατόρθωσαν να ανεβάσουν τον Ριζοσπάστη από την 31η θέση το 2005, στην 16η θέση στον πίνακα το 2013 με τις κρατικές χορηγίες και μάλιστα σε τόσο δύσκολους καιρούς...

Ένα γεγονός αρκετά σκοτεινό προς το παρόν

Η συγγραφή του παρόντος άρθρου είχε πρακτικά ολοκληρωθεί όταν μια αναπάντεχη είδηση για μια αγαπημένη μας ηρωίδα –και Μούσα της στήλης μας μην το ξεχνάμε– μας

ΕΠΙΦΟΡΤΩΣΗ...

...των εγκεφαλικών λειτουργιών στον υπολογιστή

Η επιφόρτωση (η οποία κατά περίσταση αναφέρεται ως μεταφόρτωση) είναι η επιστήμη που μελετά τη μεταφορά της ανθρώπινης συνείδησης και μνήμης από έναν οργανικό ιστό σε ένα αυτοματοποιημένο ακριβές αντίγραφο, η οποία συνήθως, με τη στενή έννοια, ορίζεται ως η μεταφορά εγκεφαλικών λειτουργιών στον υπολογιστή.

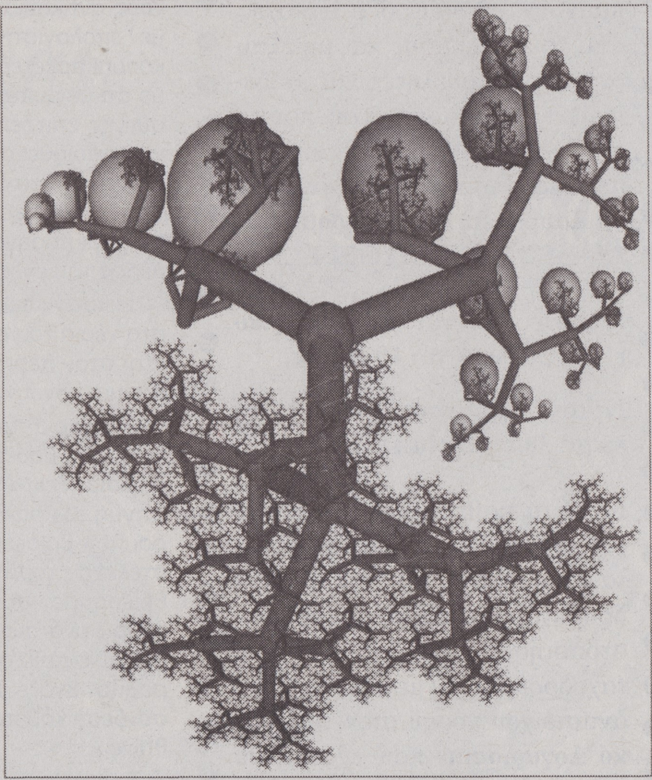
Η επιφόρτωση, που δεν είναι ευρέως γνωστή σε κύκλους πέρα των φίλων της τεχνολογίας, παραμένει ως η πιο αμφιλεγόμενη από όλες τις πιθανές τεχνολογίες, όπου γίνεται αναφορά σε αυτήν. Και αυτό, παρά το γεγονός πως κατά τα φαινόμενα καμία τεχνολογία στην ιστορία που βασίζεται σε θεωρητικά μοντέλα –ούτε καν η ίδια η νανοτεχνολογία– δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι παρέχει πιο ασυνήθιστες δυνάμεις στην ανθρωπότητα.

Το εύρος των δυνατοτήτων που ανοίγονται σε ένα ον με συνείδηση στον κυβερνοχώρο είναι δύσκολο ακόμη και να το φανταστούμε αρχικά. Εντός ενός προγράμματος η/υ θα γίνεις αθάνατος, θα αποκτήσεις ανοσία στις ασθένειες, δεν θα γερνάς και δεν θα μπορείς να υποστείς τραυματισμούς. Θα μπορείς να ζεις μέσα σε έναν φανταστικό κόσμο ο οποίος δεν υπόκειται στους νόμους της φύσης, θα μπορείς να παίρνεις οποιαδήποτε μορφή, ή να εμφυσήσεις την συνείδησή σου σε οποιοδήποτε αντικείμενο μέσα στο πρόγραμμα. Θα μπορείς να πετάς ή να μετακινείς αντικείμενα με τηλεκίνηση. Θα μπορείς να τροποποιείς το περιβάλλον σου σύμφωνα με τα καπρίτσια σου σε μορφές άγνωστες στην Γη ή άγνωστες, κατά τα φαινόμενα, και οπουδήποτε αλλού.

Όχι πως η επιφόρτωση περιορίζεται στο περιβάλλον εντός ενός προγράμματος. Εάν η ιδέα είναι εφικτή - υλοποιήσιμη, τότε θα μπορούμε να τοποθετήσουμε το πρόγραμμα η/υ σε οποιοδήποτε πλαίσιο μπορεί να το υποστηρίξει. Ήδη καταστρώνονται ενδιαφέρουσες θεωρίες σε σχέση με αυτό το επίτευγμα.

Τόσο η χρήσιμη ομίχλη (ομιχλοσωματίδια) όσο και το δενδρικό ρομπότ του Μόραβεκ (Μόραβεκ 1988: 102-108), θα μπορούσαν να είναι υποψήφιοι αποδέκτες μιας επιφόρτωσης. Με λιγότερες δυνατότητες, ίσως, είναι οι θεωρίες του Ρόμπιν Χάνσον. Ο τελευταίος οραματίζεται μικροσκοπικές επιφορτώσεις που λειτουργούν σε υψηλή ταχύτητα: *«Πιο γρήγορες επιφορτώσεις που χρειάζονται σώματα που να μπορούν να ανταπεξέλθουν στους ρυθμούς των πιο γρήγορων εγκεφάλων τους ίσως να χρησιμοποιούν αναλογικά πιο μικρά σώματα... Ένα ανθρωπόμορφο σώμα ύψους 7 χιλιοστόμετρων μπορεί να έχει έναν εγκέφαλο που να χωράει στην εγκεφαλική του κοιλότητα, να μπορεί να αντεπεξέλθει στις κατά 260 φορές γρηγορότερες κινήσεις του σώματος του, και να καταναλώνει μόλις 16 Βατt σε ενέργεια. Τέτοιες επιφορτώσεις θα λάμπουν σαν την Τίνκερμπελ στον αέρα ή θα ζουν στο νερό για να διατηρούν μια χαμηλή θερμοκρασία.*

Δισεκατομμύρια τέτοιες επιφορτώσεις μπορούν να ζουν και να δουλεύουν σε ένα και μόνο ουρανοξύστη, με ευρύχωρες εγκαταστάσεις για όλες, εφόσον υπήρχε αρκετή ενέργεια και ψύξη του αέρα. Για να αποφευχθεί η απομόνωση, πολλές επιφορτώσεις μπορεί να νιώσουν άνετα ζώντας σε μικροσκοπικά δέντρα με γνώριμα χαρακτηριστικά, σπιτάκια κτλ., κάτω από έναν τεχνητό ήλιο που θα ανατέλλει και θα δύει 260 φορές την ημέρα. Άλλες μπορεί να απορρίψουν το γνώριμο και να εξερευνήσουν επιθετικά νέες δυνατότητες» (Χάνσον 1994: 11).

Προτού εμβαθύνουμε τόσο πολύ στις αντικρουόμενες απόψεις και τις σχετικές θεωρίες γύρω από τις επιφορτώσεις, μια ιδεούλα για το σε τι μπορεί να συνίσταται η διαδικασία της επιφόρτωσης μπορεί να δώσει στον αναγνώστη μια καλύτερη αίσθηση του τί πράγματι επιχειρείται.

Ένα σενάριο το οποίο έχει εκπονηθεί (Μόραβεκ 1988: 109-110) εκτυλίσσεται γύρω από ένα ρομπότ χειρούργο εγκεφάλου που ανοίγει το κρανίο του ασθενή που βρίσκεται σε καταστολή, και τοποθετεί το χέρι του στην επιφάνεια του εγκεφάλου. Το χέρι έχει τριχίδια με μικροσκοπικά όργανα, που μπορούν να σαρώσουν το περιεχόμενο των πρώτων χιλιοστών της επιφάνειας του εγκεφάλου. Υψηλής ανάλυσης μετρήσεις μαγνητικού τομογράφου χτίζουν έναν τρισδιάστατο χημικό χάρτη, ενώ ένα σετ ηλεκτρικών κεραιών καταγράφει τους παλμούς γύρω από τους νευρώνες. Ένας υπολογιστής συνδεδεμένος με το ρομπότ αποθηκεύει τις παραπάνω πληροφορίες σαν ένα πρόγραμμα βασισμένο στον σαρωμένο εγκεφαλικό ιστό. Στον/στην ασθενή παρέχεται ένα κουμπί με το οποίο μπορεί να δοκιμάσει την προσομοίωση. Όταν ο/η ασθενής το πατά,

συνέχεια στη σελίδα 4

υπενθύμισε (γιατί πάλι;) σε πόσο επικίνδυνους και σκοτεινούς καιρούς ζούμε. Η Λιάνα Κανέλλη, βουλευτής του ΚΚΕ, κινδυνεύει ξανά. Σύμ-

Μέσα στο ασφυκτικό περιβάλλον που οι εξουσιαστές δημιούργησαν στις πόλεις εδώ και χιλιετίες

ΣΥΖΗΤΗΣΗ στην Αναρχική Αρχειοθήκη Θεσσαλονίκης (9/2)

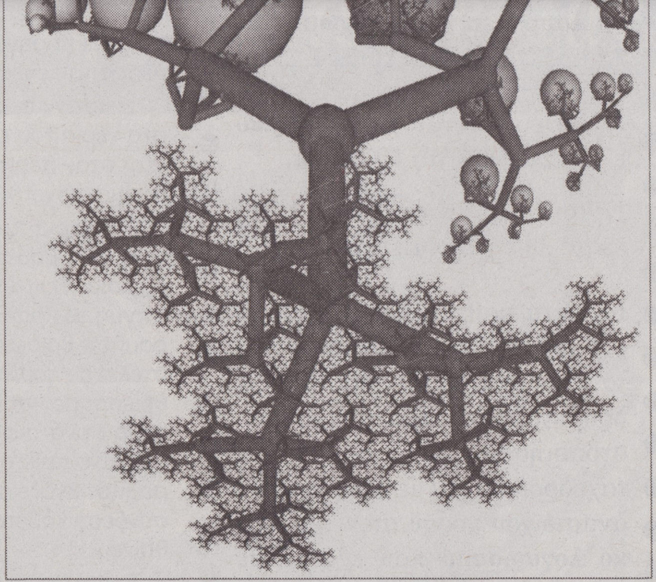
παρά το γεγονός πως κατά τα φαινόμενα καμία τεχνολογία στην ιστορία που βασίζεται σε θεωρητικά μοντέλα –ούτε καν η ίδια η νανοτεχνολογία– δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι παρέχει πιο ασυνήθιστες δυνάμεις στην ανθρωπότητα.

Το εύρος των δυνατοτήτων που ανοίγονται σε ένα ον με συνείδηση στον κυβερνοχώρο είναι δύσκολο ακόμη και να το φανταστούμε αρχικά. Εντός ενός προγράμματος η/υ θα γίνεις αθάνατος, θα αποκτήσεις ανοσία στις ασθένειες, δεν θα γερνάς και δεν θα μπορείς να υποστείς τραυματισμούς. Θα μπορείς να ζεις μέσα σε έναν φανταστικό κόσμο ο οποίος δεν υπόκειται στους νόμους της φύσης, θα μπορείς να παίρνεις οποιαδήποτε μορφή, ή να εμφυσήσεις την συνείδησή σου σε οποιοδήποτε αντικείμενο μέσα στο πρόγραμμα. Θα μπορείς να πετάς ή να μετακινείς αντικείμενα με τηλεκίνηση. Θα μπορείς να τροποποιείς το περιβάλλον σου σύμφωνα με τα καπρίτσια σου σε μορφές άγνωστες στην Γη ή άγνωστες, κατά τα φαινόμενα, και οπουδήποτε αλλού.

Όχι πως η επιφόρτωση περιορίζεται στο περιβάλλον εντός ενός προγράμματος. Εάν η ιδέα είναι εφικτή - υλοποιήσιμη, τότε θα μπορούμε να τοποθετήσουμε το πρόραβεκ (Μόραβεκ 1988: 102-108), θα μπορούσαν να είναι υποψήφιοι αποδέκτες μιας επιφόρτωσης. Με λιγότερες δυνατότητες, ίσως, είναι οι θεωρίες του Ρόμπιν Χάνσον. Ο τελευταίος οραματίζεται μικροσκοπικές επιφορτώσεις που λειτουργούν σε υψηλή ταχύτητα: *«Πιο γρήγορες επιφορτώσεις που χρειάζονται σώματα που να μπορούν να ανταπεξέλθουν στους ρυθμούς των πιο γρήγορων εγκεφάλων τους ίσως να χρησιμοποιούν αναλογικά πιο μικρά σώματα... Ένα ανθρωπόμορφο σώμα ύψους 7 χιλιοστόμετρων μπορεί να έχει έναν εγκέφαλο που να χωράει στην εγκεφαλική του κοιλότητα, να μπορεί να ανταπεξέλθει στις κατά 260 φορές γρηγορότερες κινήσεις του σώματος του, και να καταναλώνει μόλις 16 Βατ σε ενέργεια. Τέτοιες επιφορτώσεις θα λάμπουν σαν την Τίνκερμπελ στον αέρα ή θα ζουν στο νερό για να διατηρούν μια χαμηλή θερμοκρασία.*

Δισεκατομμύρια τέτοιες επιφορτώσεις μπορούν να ζουν και να δουλεύουν σε ένα και μόνο ουρανοξύστη, με ευρύχωρες εγκαταστάσεις για όλες, εφόσον υπήρχε αρκετή ενέργεια και ψύξη του αέρα. Για να αποφευχθεί η απομόνωση, πολλές επιφορτώσεις μπορεί να νιώσουν άνετα ζώντας σε μικροσκοπικά δέντρα με γνώριμα χαρακτηριστιπιθετικά νέες δυνατότητες» (Χάνσον 1994: 11).

Προτού εμβαθύνουμε τόσο πολύ στις αντικρουόμενες απόψεις και τις σχετικές θεωρίες γύρω από τις επιφορτώσεις, μια ιδεούλα για το σε τι μπορεί να συνίσταται η διαδικασία της επιφόρτωσης μπορεί να δώσει στον αναγνώστη μια καλύτερη αίσθηση του τί πράγματι επιχειρείται.

Ένα σενάριο το οποίο έχει εκπονηθεί (Μόραβεκ 1988: 109-110) εκτυλίσσεται γύρω από ένα ρομπότ χειρούργο εγκεφάλου που ανοίγει το κρανίο του ασθενή που βρίσκεται σε καταστολή, και τοποθετεί το χέρι του στην επιφάνεια του εγκεφάλου. Το χέρι έχει τριχίδια με μικροσκοπικά όργανα, που μπορούν να σαρώσουν το περιεχόμενο των πρώτων χιλιοστών της επιφάνειας του εγκεφάλου. Υψηλής ανάλυσης μετρήσεις μαγνητικού τομογράφου χτίζουν έναν τρισδιάστατο χημικό χάρτη, ενώ ένα σετ ηλεκτρικών κεραιών καταγράφει τους παλμούς γύρω από τους νευρώνες. Ένας υπολογιστής συνδεδεμένος με το ρομπότ αποθηκεύει τις παραπάνω πληροφορίες σαν ένα πρόγραμμα βασισμένο στον σαρωμένο εγκεφαλικό ιστό. Στον/στην ασθενή παρέχεται ένα κουμπί με το οποίο μπορεί να δοκιμάσει την προσομοίωση. Όταν ο/η ασθενής το πατά,

συνέχεια στη σελίδα 4

υπενθύμισε (γιατί πάλι;) σε πόσο επικίνδυνους και σκοτεινούς καιρούς ζούμε. Η Λιάνα Κανέλλη, βουλευτής του ΚΚΕ, κινδυνεύει ξανά. Σύμφωνα με το αστυνομικό ρεπορτάζ άγνωστοι εισέβαλαν τα ξημερώματα στην κατοικία της στην Εκάλη την ώρα που κοιμόταν και αφαίρεσαν με «απίστευτη δεξιοτεχνία», κοσμήματα αξίας, ένα «άι-παντ», φορητούς υπολογιστές, 800 ευρώ και φεύγοντας πήραν και το καινούργιο τζιπ της Λιάνας, που το είχε για να «μετακινείται με ασφάλεια», όπως είπε η ίδια. Φυσικά πρόκειται για μυστικές υπηρεσίες και προφανώς αμερικάνικες. Στοιχειώδες Γουότσον! Ήξεραν τα πάντα για την Λιάνα, ήξεραν ότι κοιμάται στα πάνω δωμάτια της «ντάτσας», ήξεραν ότι η οικιακή βοηθός(!) κοιμάται στο ...υπόγειο, αφαίρεσαν λάπτοπ, χρήματα και κοσμήματα και έδειξαν δυσεξήγητη αδυναμία στο πολυτελές τζιπ της Λιάνας. Τι άλλο από πράκτορες θα μπορούσαν να είναι; Ο μυστικός αμερικανορώσικος πόλεμος είναι σε πλήρη εξέλιξη, δεν πρέπει να το ξεχνάμε. Δια μιας φαινομενικά άσχετα γεγονότα και υποθέσεις δείχνουν να αποκτούν νόημα. Είχε καταγγείλει

ΣΥΖΗΤΗΣΗ στην Αναρχική Αρχειοθήκη Θεσσαλονίκης (9/2)

Μέσα στο ασφυκτικό περιβάλλον που οι εξουσιαστές δημιούργησαν στις πόλεις εδώ και χιλιετίες με τον πολιτισμό, ο άνθρωπος βλέπει κάποια απ' τα ανθρώπινα χαρακτηριστικά του να ατονούν και να απονευρώνεται η ορμή του για ελευθερία και εξέγερση ενάντια σε κάθε είδους καταπίεση... Η καριέρα, η εκπαίδευση, οι κρατικές δομές, η διασκέδαση και το lifestyle επιχειρούν να τον καθηλώσουν και υποταγμένο να τον μετατρέψουν σε φερέφωνο της κάθε εξουσίας...
Η ελευθερία δεν είναι μία συμφωνία παραχώρησης εδαφών από το κράτος. Είναι μια διαρκής κίνηση προς την καταστροφή του κράτους και κάθε πολιτικής. Μακριά από την εξουσιαστική λογική που γεννάει τις πόλεις-τέρατα και τον πολιτισμό. Στο

το περιβάλλον σου σύμφωνα με τα καπρί-τσια σου σε μορφές άγνωστες στην Γη ή άγνωστες, κατά τα φαινόμενα, και οπουδήποτε αλλού.

Όχι πως η επιφόρτωση περιορίζεται στο περιβάλλον εντός ενός προγράμματος. Εάν η ιδέα είναι εφικτή - υλοποιήσιμη, τότε θα μπορούμε να τοποθετήσουμε το πρό-

Δισεκατομμύρια τέτοιες επιφορτώσεις μπορούν να ζουν και να δουλεύουν σε ένα και μόνο ουρανοξύστη, με ευρύχωρες εγκαταστάσεις για όλες, εφόσον υπήρχε αρκετή ενέργεια και ψύξη του αέρα. Για να αποφευχθεί η απομόνωση, πολλές επιφορτώσεις μπορεί να νιώσουν άνετα ζώντας σε μικροσκοπικά δέντρα με γνώριμα χαρακτηριστι-

του στην επιφάνεια του εγκεφάλου. Το χέρι έχει τριχίδια με μικροσκοπικά όργανα, που μπορούν να σαρώσουν το περιεχόμενο των πρώτων χιλιοστών της επιφάνειας του εγκεφάλου. Υψηλής ανάλυσης μετρήσεις μαγνητικού τομογράφου χτίζουν έναν τρισδιάστατο χημικό χάρτη, ενώ ένα σετ ηλεκτρικών κεραιών καταγράφει τους παλμούς γύ-

συνδεδεμένος με το ρομπότ αποθηκεύει τις παραπάνω πληροφορίες σαν ένα πρόγραμμα βασισμένο στον σαρωμένο εγκεφαλικό ιστό. Στον/στην ασθενή παρέχεται ένα κουμπί με το οποίο μπορεί να δοκιμάσει την προσομοίωση. Όταν ο/η ασθενής το πατά,

συνέχεια στη σελίδα 4

υπενθύμισε (γιατί πάλι;) σε πόσο επικίνδυνους και σκοτεινούς καιρούς ζούμε. Η Λιάνα Κανέλλη, βουλευτής του ΚΚΕ, κινδυνεύει ξανά. Σύμφωνα με το αστυνομικό ρεπορτάζ άγνωστοι εισέβαλαν τα ξημερώματα στην κατοικία της στην Εκάλη την ώρα που κοιμόταν και αφαίρεσαν με «απίστευτη δεξιοτεχνία», κοσμήματα αξίας, ένα «άι-παντ», φορητούς υπολογιστές, 800 ευρώ και φεύγοντας πήραν και το καινούργιο τζιπ της Λιάνας, που το είχε για να «μετακινείται με ασφάλεια», όπως είπε η ίδια. Φυσικά πρόκειται για μυστικές υπηρεσίες και προφανώς αμερικάνικες. Στοιχειώδες Γουότσον! Ήξεραν τα πάντα για την Λιάνα, ήξεραν ότι κοιμάται στα πάνω δωμάτια της «ντάτσας», ήξεραν ότι η οικιακή βοηθός(!) κοιμάται στο ...υπόγειο, αφαίρεσαν λάπτοπ, χρήματα και κοσμήματα και έδειξαν δυσεξήγητη αδυναμία στο πολυτελές τζιπ της Λιάνας. Τι άλλο από πράκτορες θα μπορούσαν να είναι; Ο μυστικός αμερικανορώσικος πόλεμος είναι σε πλήρη εξέλιξη, δεν πρέπει να το ξεχνάμε. Δια μιας φαινομενικά άσχετα γεγονότα και υποθέσεις δείχνουν να αποκτούν νόημα. Είχε καταγγείλει η Λιάνα η Κανέλλη το 2004 ότι όταν μούτζωνε το γιγάντιο Zeppelin από το μπαλκόνι, η κάμερά του γύριζε προς το μέρος της αλλά κανείς δεν έδωσε σημασία τότε...

Το ΚΚΕ σε ανακοίνωση του λέει ξεκάθαρα ότι στόχος δεν ήταν η ληστεία αλλά «και κάτι άλλο», αφήνουν δε να εννοηθεί από τον Περισσό ότι ουσιαστικά γνωρίζουν τους διαρρήκτες. Φυσικά και τους ξέρουν. Τι ΚΚΕ θα ήταν αυτό αν δεν ήξερε τα πάντα περί του θέματος;

Λεόν

Μέσα στο ασφυκτικό περιβάλλον που οι εξουσιαστές δημιούργησαν στις πόλεις εδώ και χιλιετίες με τον πολιτισμό, ο άνθρωπος βλέπει κάποια απ' τα ανθρώπινα χαρακτηριστικά του να ατονούν και να απονευρώνεται η ορμή του για ελευθερία και εξέγερση ενάντια σε κάθε είδους καταπίεση... Η καριέρα, η εκπαίδευση, οι κρατικές δομές, η διασκέδαση και το lifestyle επιχειρούν να τον καθηλώσουν και υποταγμένο να τον μετατρέψουν σε φερέφωνο της κάθε εξουσίας...
Η ελευθερία δεν είναι μία συμφωνία

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

ΑΣΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ, ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ & "ΖΩΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ"

παραχώρησης εδαφών από το κράτος. Είναι μια διαρκής κίνηση προς την καταστροφή του κράτους και κάθε πολιτικής. Μακριά από την εξουσιαστική λογική που γεννάει τις πόλεις-τέρατα και τον πολιτισμό. Στο δρόμο προς την άναρχη κοινοτική συμβίωση.

το Σάββατο 9 Φλεβάρη

στις 6.30μμ

στην Αναρχική Αρχειοθήκη (Αλ. Δελμούζου 3, πρώτη παράλληλος της Φιλίππου από Αγ. Σοφίας)

Αναρχική Αρχειοθήκη & Σύντροφοι

ΣΥΖΗΤΗΣΗ στην Αναρχική Αρχειοθήκη Θεσσαλονίκης (9/2)

Μέσα στο ασφυκτικό περιβάλλον που οι εξουσιαστές δημιούργησαν στις πόλεις εδώ και χιλιετίες με τον πολιτισμό, ο άνθρωπος βλέπει κάποια απ' τα ανθρώπινα χαρακτηριστικά του να ατονούν και να απονευρώνεται η ορμή του για ελευθερία και εξέγερση ενάντια σε κάθε είδους καταπίεση... Η καριέρα, η εκπαίδευση, οι κρατικές δομές, η διασκέδαση και το lifestyle επιχειρούν να τον καθηλώσουν και υποταγμένο να τον μετατρέψουν σε φερέφωνο της κάθε εξουσίας...
Η ελευθερία δεν είναι μία συμφωνία παραχώρησης εδαφών από το κράτος. Είναι μια διαρκής κίνηση προς την καταστροφή του κράτους και κάθε πολιτικής. Μακριά από την εξουσιαστική λογική που γεννάει τις πόλεις-τέρατα και τον πολιτισμό. Στο δρόμο προς την άναρχη κοινοτική συμβίωση.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ
Αστικός χώρος, κρατικές αναπλάσεις και «ζωτικοί χώροι»

στην Αναρχική Αρχειοθήκη Θεσσαλονίκης
(Αλ. Δελμούζου 3, πρώτη παράλληλος της Φιλίππου από Αγ. Σοφίας)

Το Σάββατο 9 Φλεβάρη στις 18.30

Αναρχική Αρχειοθήκη Θεσ/νίκης & Σύντροφοι

Σύντροφοι/ισσες
και φίλες/φίλοι,

Επειδή, σε πολλές περιπτώσεις τα εμπόδια στη διανομή της εφημερίδας σας συνεχίζουν να υπάρχουν, σε διάφορες περιοχές, από τους γνωστούς και μη εξαιρετέους καλοθελητές και με δεδομένη την παρότρυνση που υπήρχε εδώ και πολύ καιρό, έχουμε ενεργοποιήσει τη δυνατότητα να λαμβάνετε με **συνδρομή** την ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ.

Η συνδρομή για το **εσωτερικό** είναι: **20 ευρώ για 10 φύλλα.**

Η συνδρομή για την **Ευρώπη** είναι: **30 ευρώ για 10 φύλλα.**

Καθένας/καθεμία μπορεί να ορίσει τον αριθμό των φύλλων για τα οποία θέλει να γίνεται συνδρομητής/τρια και να μας το γνωστοποιήσει με e-mail ή ταχυδρομικά και με κατάθεση του αντίστοιχου ποσού στον **τραπεζικό λογαριασμό** που έχουμε σε άλλη στήλη ή στέλνοντας **ταχυδρομική επιταγή αντικαταβολής** στο όνομα:

Γιώργος Βλασσόπουλος
Τ.Θ. 30658, Τ.Κ. 10033,
ΑΘΗΝΑ

Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η αναγραφή του αριθμού ή η επισύναψη αντίγραφου του παραστατικού της κατάθεσης στο λογαριασμό της ΕΤΕ, καθώς και ακριβή στοιχεία, δηλαδή: **Όνομα, επώ-**

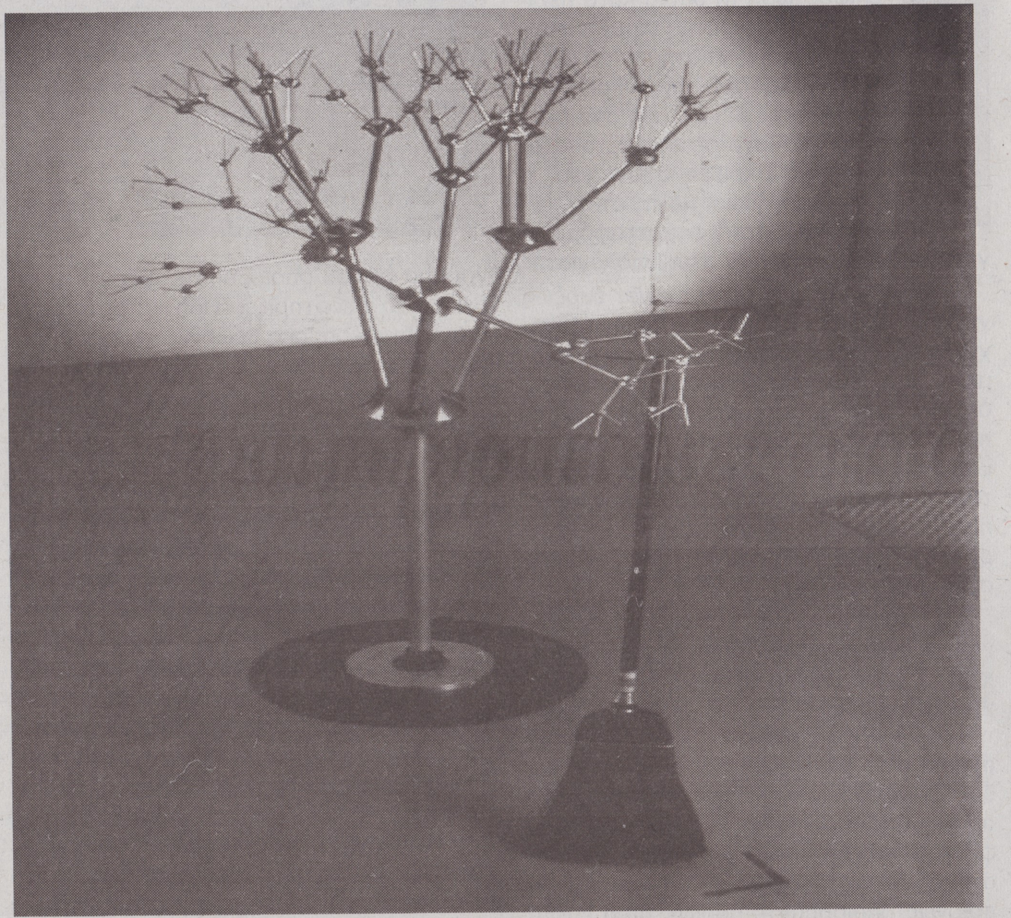
συνέχεια από τη σελίδα 3

ενεργοποιούνται τα ηλεκτρόδια στα χέρια του ρομπότ τα οποία υπερισχύουν έναντι του συνήθους σήματος που εκπέμπει η λειτουργία των νευρώνων που σαρώνονται. Όσο το κουμπί παραμένει πατημένο, ένα μικρό τμήμα του εγκεφάλου του/της ασθενούς αντικαθίσταται από την προσομοίωση με υπολογιστή. Αφ' ότου πατήσουμε το κουμπί αρκετές φορές ώστε να βεβαιωθούμε ότι δεν υπάρχει κάποια διαφορά, ο/η ασθενής επιτρέπει στην προσομοίωση να ενεργοποιηθεί σε μόνιμη βάση. Ο εγκεφαλικός ιστός που σαρώθηκε είναι τώρα αποδυναμωμένος, στέλνει και δέχεται σήματα όπως και προηγουμένως, όμως το υπόλοιπο μέρος του εγκεφάλου τα αγνοεί.

Μικροσκοπικοί χειριστές που βρίσκονται στα χέρια του ρομπότ προσεκτικά εισέρχονται στον περιττό εγκεφαλικό ιστό και τον απομακρύνουν με απορρόφηση.

Τα χέρια του ρομπότ βυθίζονται ελαφρώς πιο βαθειά στον εγκέφαλο, και η διαδικασία ξεκινάει από την αρχή. Κάποια στιγμή το κρανίο είναι κενό, και το χέρι του ρομπότ βρίσκεται βαθειά στο εγκεφαλικό στέλεχος του/της ασθενούς. Ο εγκέφαλος θεωρούμε πως μεταφέρθηκε από το ανθρώπινο σώμα σε έναν υπολογιστή. Σε μια τελευταία σκηνή, με μπόλικο δράμα, το ρομπότ βγάζει το χέρι του από το κρανίο. Η σύνδεση κόβεται, το σώμα νεκρώνει και πεθαίνει.

Ένα άλλο σενάριο (Ρος 1992: 16) έχει να κάνει με την ενέσιμη τοποθέτηση νανομηχανών στο αίμα, οι οποίες θα αντικαταστήσουν κάθε εγκεφαλικό και αισθητήριο νευρώνα με μια τεχνητή δομή με ανάλογες λειτουργίες. Η νανομηχανή θα εμπεριέχει ένα πρόγραμμα το οποίο θα προσομοιώνει τον νευρώνα, ενώ ταυτόχρονα θα αλληλεπιδρά με τα γειτνιάζοντα κύτταρα σαν να βρισκόταν ακόμη εκεί ο νευρώνας που αντικαταστάθηκε. Τα κύτταρα που περιβάλλουν τον νευρώνα δεν θα αντιλαμβάνονται την όποια αλλαγή. Σταδιακά, κάθε σύναψη μέσα στον εγκέφαλο θα μετατραπεί σε πληροφορίες μέσα σε ένα πρόγραμμα η/υ, παραμένοντας λειτουργική αλλά χωρίς την προηγού-

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΑΡΧΕΤΥΠΟΥ

Μια συνήθης παρεξήγηση που ανακύπτει στις συζητήσεις σχετικά με την επιφόρτωση είναι η διαφορά μεταξύ αντίγραφου και μεταφερόμενου δεδομένου. Το ερώτημα είναι κατά πόσον το τελευταίο είναι δυνατό να επιτευχθεί και αποτελεί την πιο σκληρή και βασική αντιπαράθεση πάνω στο ζήτημα της επιφόρτωσης.

Το αντίγραφο είναι η προσομοίωση ενός ατόμου που μπορεί να ομοιάζει σε πολλά σημεία με το αρχέτυπο, όμως δεν αποσκοπεί στο να είναι το αρχέτυπο. Δεδομένου του υπάρχοντος ρυθμού της τεχνολογικής προόδου, η δυνατότητα να κατασκευάζει κάποιος αντίγραφα ως ένα βαθμό, συμπεριλαμβανομένης της δοκιμής Τούρινγκ, το

βαθύ επίπεδο, τουλάχιστον τόσο ώστε να αντιγράφει μεμονωμένους νευρώνες, ενώ ταυτόχρονα θα καταστρέφει το αρχέτυπο και θα διατηρεί την λειτουργική συνοχή του συνόλου στην διάρκεια της όλης διαδικασίας. Αυτοί είναι οι ελάχιστοι περιορισμοί που μπορούν να υποτεθούν σε μια μελλοντική διαδικασία επιφόρτωσης, όμως δεν απαντούν στο πιο κρίσιμο ερώτημα: τι αποδείξεις ή λογικό συμπέρασμα υπάρχει πως η επιφόρτωση είναι πράγματι εφικτή.

Η θεωρία που προβάλλουν οι υποστηρικτές της επιφόρτωσης, για να υποστηρίξουν την πεποίθηση τους σχετικά με την εφαρμοσιμότητα της, λέγεται ταυτότητα αρχέτυπου. Ο Μόραβεκ έχει γράψει και εκδώσει την πιο πλήρη έκθεση αυτής της άποψης σχετικά με την επιφόρτωση, και τα πα-

να λαμβάνετε με **συνδρομή** την ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ.

Η συνδρομή για το **εσωτερικό** είναι: **20 ευρώ για 10 φύλλα.**

Η συνδρομή για την **Ευρώπη** είναι: **30 ευρώ για 10 φύλλα.**

Καθένας/καθεμία μπορεί να ορίσει τον αριθμό των φύλλων για τα οποία θέλει να γίνεται συνδρομητής/τρια και να μας το γνωστοποιήσει με e-mail ή ταχυδρομικά και με κατάθεση του αντίστοιχου ποσού στον **τραπεζικό λογαριασμό** που έχουμε σε άλλη στήλη ή στέλνοντας **ταχυδρομική επιταγή αντικαταβολής** στο όνομα:

Γιώργος Βλασσόπουλος
Τ.Θ. 30658, Τ.Κ. 10033,
ΑΘΗΝΑ

Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η αναγραφή του αριθμού ή η επισύναψη αντίγραφου του παραστατικού της κατάθεσης στο λογαριασμό της ΕΤΕ, καθώς και ακριβή στοιχεία, δηλαδή: **Όνομα, επώνυμο, διεύθυνση, ταχυδρομικός κώδικας και ένα τηλέφωνο για επικοινωνία.**

Υπενθυμίζουμε ότι Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ δεν διεκδικεί κανενός είδους ...copyright. Τα κείμενα και οι ειδήσεις που δημοσιεύονται δεν αποτελούν πνευματική ή άλλου είδους ιδιοκτησία του Κύκλου Σύνταξης και μπορούν να χρησιμοποιούνται, απ' όσους το επιθυμούν, στην κατεύθυνση της ελεύθερης αναρχικής πληροφόρησης και διακίνησης των απόψεων.

πως και προηγουμένως, όμως το υπόλοιπο μέρος του εγκεφάλου τα αγνοεί.

Μικροσκοπικοί χειριστές που βρίσκονται στα χέρια του ρομπότ προσεκτικά εισέρχονται στον περιττό εγκεφαλικό ιστό και τον απομακρύνουν με απορρόφηση.

Τα χέρια του ρομπότ βυθίζονται ελαφρώς πιο βαθειά στον εγκέφαλο, και η διαδικασία ξεκινάει από την αρχή. Κάποια στιγμή το κρανίο είναι κενό, και το χέρι του ρομπότ βρίσκεται βαθειά στο εγκεφαλικό στέλεχος του/της ασθενούς. Ο εγκέφαλος θεωρούμε πως μεταφέρθηκε από το ανθρώπινο σώμα σε έναν υπολογιστή. Σε μια τελευταία σκηνή, με μπόλικο δράμα, το ρομπότ βγάζει το χέρι του από το κρανίο. Η σύνδεση κόβεται, το σώμα νεκρώνει και πεθαίνει.

Ένα άλλο σενάριο (Ρος 1992: 16) έχει να κάνει με την ενέσιμη τοποθέτηση νανομηχανών στο αίμα, οι οποίες θα αντικαταστήσουν κάθε εγκεφαλικό και αισθητήριο νευρώνα με μια τεχνητή δομή με ανάλογες λειτουργίες. Η νανομηχανή θα εμπεριέχει ένα πρόγραμμα το οποίο θα προσομοιώνει τον νευρώνα, ενώ ταυτόχρονα θα αλληλεπιδρά με τα γειτνιάζοντα κύτταρα σαν να βρισκόταν ακόμη εκεί ο νευρώνας που αντικαταστάθηκε. Τα κύτταρα που περιβάλλουν τον νευρώνα δεν θα αντιλαμβάνονται την όποια αλλαγή. Σταδιακά, κάθε σύναψη μέσα στον εγκέφαλο θα μετατραπεί σε πληροφορίες μέσα σε ένα πρόγραμμα η/υ, παραμένοντας λειτουργική αλλά χωρίς την προηγούμενη φυσική δομή της.

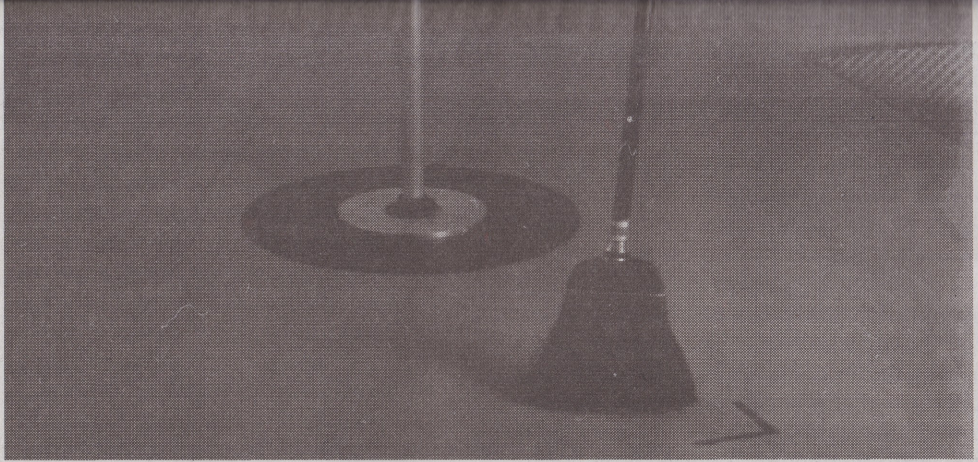
Όταν η διαδικασία ολοκληρωθεί, ό,τι αντιλαμβανόμασταν προηγουμένως ως το «άτομο» θα ξεκινάει μια νέα ζωή μέσα στον κυβερνοχώρο.

Ο χώρος της ΑΝΑΡΧΙΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗΣ Αθήνας ΕΙΝΑΙ ΑΝΟΙΚΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ και ΠΕΜΠΤΗ 5-7μμ

* * * * * * * * * * * * * * * * * *

Η ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Θεσσαλονίκης

(Δελμούζου 3, πρώτη παράλληλος της Φιλίππου, από Αγίας Σοφίας)

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΑΡΧΕΤΥΠΟΥ

Μια συνήθης παρεξήγηση που ανακύπτει στις συζητήσεις σχετικά με την επιφόρτωση είναι η διαφορά μεταξύ αντίγραφου και μεταφερόμενου δεδομένου. Το ερώτημα είναι κατά πόσον το τελευταίο είναι δυνατό να επιτευχθεί και αποτελεί την πιο σκληρή και βασική αντιπαράθεση πάνω στο ζήτημα της επιφόρτωσης.

Το αντίγραφο είναι η προσομοίωση ενός ατόμου που μπορεί να ομοιάζει σε πολλά σημεία με το αρχέτυπο, όμως δεν αποσκοπεί στο να είναι το αρχέτυπο. Δεδομένου του υπάρχοντος ρυθμού της τεχνολογικής προόδου, η δυνατότητα να κατασκευάζει κάποιος αντίγραφα ως ένα βαθμό, συμπεριλαμβανομένης της δοκιμής Τούρινγκ, το να πιάσεις κορόιδα φίλους, συγγενείς κτλ., μοιάζει δυνατή.

Η μεταφορά δεδομένου είναι πολύ πιο δύσκολη, αν όχι αδύνατη. Η μεταφορά συνείδησης από τον εγκέφαλο σε έναν η/υ προϋποθέτει την αντιγραφή σε ένα αρκετά βαθύ επίπεδο, τουλάχιστον τόσο ώστε να αντιγράφει μεμονωμένους νευρώνες, ενώ ταυτόχρονα θα καταστρέφει το αρχέτυπο και θα διατηρεί την λειτουργική συνοχή του συνόλου στην διάρκεια της όλης διαδικασίας. Αυτοί είναι οι ελάχιστοι περιορισμοί που μπορούν να υποτεθούν σε μια μελλοντική διαδικασία επιφόρτωσης, όμως δεν απαντούν στο πιο κρίσιμο ερώτημα: τι αποδείξεις ή λογικό συμπέρασμα υπάρχει πως η επιφόρτωση είναι πράγματι εφικτή.

Η θεωρία που προβάλλουν οι υποστηρικτές της επιφόρτωσης, για να υποστηρίξουν την πεποίθηση τους σχετικά με την εφαρμοσιμότητα της, λέγεται ταυτότητα αρχέτυπου. Ο Μόραβεκ έχει γράψει και εκδώσει την πιο πλήρη έκθεση αυτής της άποψης σχετικά με την επιφόρτωση, και τα παρακάτω αποτελούν την σύνοψη των επιχειρημάτων του και την απάντηση στα όποια ερωτήματα, (Μόραβεκ 1988: 116-122).

Η ταυτότητα του αρχέτυπου βασίζεται στην βασική υπόθεση, ότι η συνέχιση της ζωής καθορίζεται από τα πρότυπα και από την διαδικασία, όχι από την ύλη που τα περικλείει. Ο Μόραβεκ αντιπαραθέτει την θέση του βάσει της ταυτότητας του αρχέτυπου με αυτό που αποκαλεί σώμα-ταυτότητα, την ιδέα ότι το άτομο καθορίζεται από την ουσία από την οποία αποτελείται. Αν και κάποια ενδιαφέροντα επιχειρήματα συγκεντρώνονται υπέρ της ταυτότητας του προτύπου, δεν χρειάζεται κάποιος να ακολουθήσει άκριτα την άλλη άποψη του σώματος-ταυτότητα για να επισημάνει τα αδύναμα σημεία τους.

Ξεκινάει με την παρατήρηση ότι η διατήρηση της ταυτότητας και η μη διατήρηση της ύλης, της ουσίας, αποτελεί κανονικό

Σύντροφοι/σσες και φίλοι/ες,

Η προσπάθεια, ώστε να μη θάβεται η εφημερίδα αυτή, στους πάγκους και στις αποθήκες των εφημεριδοπωλών και των διανομέων, είναι διαρκής και γι' αυτό σας στέλνουμε αδελφικούς χαιρετισμούς για την έμπρακτη αλληλεγγύη σας.

Θυμίζουμε, ακόμη, την πάγια πρακτική μας (από το πρώτο φύλλο και μέχρι σήμερα), σύμφωνα με την οποία, μετά την επιστροφή του κάθε φύλλου από το πρακτορείο, να γίνεται –με δική μας επιμέλεια και ευθύνη– διανομή χιλιάδων αντιτύπων ΧΩΡΙΣ ΑΝΤΙΤΙΜΟ σε διάφορα κεντρικά σημεία, πλατείες, χώρους όπου

δρομική επιταγή αντικαταβολής στο όνομα:

Γιώργος Βλασσόπουλος
Τ.Θ. 30658, Τ.Κ. 10033,
ΑΘΗΝΑ

Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η αναγραφή του αριθμού ή η επισύναψη αντίγραφου του παραστατικού της κατάθεσης στο λογαριασμό της ΕΤΕ, καθώς και ακριβή στοιχεία, δηλαδή: **Όνομα, επώνυμο, διεύθυνση, ταχυδρομικός κώδικας και ένα τηλέφωνο για επικοινωνία.**

χανών στο αίμα, οι οποίες θα αντικαταστήσουν κάθε εγκεφαλικό και αισθητήριο νευρώνα με μια τεχνητή δομή με ανάλογες λειτουργίες. Η νανομηχανή θα εμπεριέχει ένα πρόγραμμα το οποίο θα προσομοιώνει τον νευρώνα, ενώ ταυτόχρονα θα αλληλεπιδρά με τα γειτνιάζοντα κύτταρα σαν να βρισκόταν ακόμη εκεί ο νευρώνας που αντικατάστάθηκε. Τα κύτταρα που περιβάλλουν τον νευρώνα δεν θα αντιλαμβάνονται την όποια αλλαγή. Σταδιακά, κάθε σύναψη μέσα στον εγκέφαλο θα μετατραπεί σε πληροφορίες μέσα σε ένα πρόγραμμα η/υ, παραμένοντας λειτουργική αλλά χωρίς την προηγούμενη φυσική δομή της.

Όταν η διαδικασία ολοκληρωθεί, ό,τι αντιλαμβανόμασταν προηγουμένως ως το «άτομο» θα ξεκινάει μια νέα ζωή μέσα στον κυβερνοχώρο.

ση είναι η διαφορά μεταξύ αντίγραφου και μεταφερόμενου δεδομένου. Το ερώτημα είναι κατά πόσον το τελευταίο είναι δυνατό να επιτευχθεί και αποτελεί την πιο σκληρή και βασική αντιπαράθεση πάνω στο ζήτημα της επιφόρτωσης.

Το αντίγραφο είναι η προσομοίωση ενός ατόμου που μπορεί να ομοιάζει σε πολλά σημεία με το αρχέτυπο, όμως δεν αποσκοπεί στο να είναι το αρχέτυπο. Δεδομένου του υπάρχοντος ρυθμού της τεχνολογικής προόδου, η δυνατότητα να κατασκευάζει κάποιος αντίγραφα ως ένα βαθμό, συμπεριλαμβανομένης της δοκιμής Τούρινγκ, το να πιάσεις κορόιδα φίλους, συγγενείς κτλ., μοιάζει δυνατή.

Η μεταφορά δεδομένου είναι πολύ πιο δύσκολη, αν όχι αδύνατη. Η μεταφορά συνείδησης από τον εγκέφαλο σε έναν η/υ προϋποθέτει την αντιγραφή σε ένα αρκετά

συνόλου στην διάρκεια της όλης διαδικασίας. Αυτοί είναι οι ελάχιστοι περιορισμοί που μπορούν να υποτεθούν σε μια μελλοντική διαδικασία επιφόρτωσης, όμως δεν απαντούν στο πιο κρίσιμο ερώτημα: τι αποδείξεις ή λογικό συμπέρασμα υπάρχει πως η επιφόρτωση είναι πράγματι εφικτή.

Η θεωρία που προβάλλουν οι υποστηρικτές της επιφόρτωσης, για να υποστηρίξουν την πεποίθηση τους σχετικά με την εφαρμοσιμότητα της, λέγεται ταυτότητα αρχέτυπου. Ο Μόραβεκ έχει γράψει και εκδώσει την πιο πλήρη έκθεση αυτής της άποψης σχετικά με την επιφόρτωση, και τα παρακάτω αποτελούν την σύνοψη των επιχειρημάτων του και την απάντηση στα όποια ερωτήματα, (Μόραβεκ 1988: 116-122).

Η ταυτότητα του αρχέτυπου βασίζεται στην βασική υπόθεση, ότι η συνέχιση της ζωής καθορίζεται από τα πρότυπα και από την διαδικασία, όχι από την ύλη που τα περικλείει. Ο Μόραβεκ αντιπαραθέτει την θέση του βάσει της ταυτότητας του αρχέτυπου με αυτό που αποκαλεί σώμα-ταυτότητα, την ιδέα ότι το άτομο καθορίζεται από την ουσία από την οποία αποτελείται. Αν και κάποια ενδιαφέροντα επιχειρήματα συγκεντρώνονται υπέρ της ταυτότητας του προτύπου, δεν χρειάζεται κάποιος να ακολουθήσει άκριτα την άλλη άποψη του σώματος-ταυτότητα για να επισημάνει τα αδύναμα σημεία τους.

Ξεκινάει με την παρατήρηση ότι η διατήρηση της ταυτότητας και η μη διατήρηση της ύλης, της ουσίας, αποτελεί κανονικό μέρος της οργανικής ζωής, ότι οι άνθρωποι τρώνε και αποκρίνουν, ότι τα παλιά κύτταρα πεθαίνουν για να αντικατασταθούν από νέα, ότι μέρη μέσα στα κύτταρα σιγά-σιγά ξαναχτίζονται και αντικαθίστανται, κτλ... Το πιο ισχυρό του επιχείρημα υπαινίσσεται πως έχει μια δόση αλήθειας, όσον αφορά στην ταυτότητα-αρχέτυπο και χρειάζεται περαιτέρω έρευνα.

Αν και είναι αλήθεια πως η ουσία δεν αλλάζει τις ζωτικές λειτουργίες, το ίδιο ισχύει και για το αρχέτυπο. Κάποιος μπορεί, ας πούμε, να χάσει χιλιάδες νευρώνες από την χρήση ναρκωτικών ουσιών, και παρά ταύτα να παραμείνει ο ίδιος άνθρωπος, αν και η ταυτότητα των νευρώνων έχει αλλάξει. Μπορεί, ακόμη, η επίδραση να μην γίνει α-

ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΧΡΟΝΟΣ 11ος, Φύλλο 124
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2013

ΕΚΔΟΣΗ: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Α.Μ.Κ.
ΣΑΡΙΠΟΛΟΥ 8, ΑΘΗΝΑ, Τ.Κ. 106 82
τηλέφωνο: 69 73 79 92 07

Υπεύθυνος Έκδοσης
Παναγιώτης Λιόλιος

Ο χώρος της ΑΝΑΡΧΙΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗΣ Αθήνας
ΕΙΝΑΙ ΑΝΟΙΚΤΟΣ
ΔΕΥΤΕΡΑ και ΠΕΜΠΤΗ 5-7μμ

* * * * * * * * * * * * * * * * * *

Η ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ Θεσσαλονίκης
(Δελμούζου 3, πρώτη παράλληλος της Φιλίππου, από Αγίας Σοφίας)
ΕΙΝΑΙ ΑΝΟΙΚΤΗ
κάθε ΤΕΤΑΡΤΗ 5.30 - 8 μμ
και το ΣΑΒΒΑΤΟ από 10³⁰ πμ-12³⁰ μμ
τηλέφωνο επικοινωνίας: 69 92 23 12 86

* * * * * * * * * * * * * * * * * *

Σας υπενθυμίζουμε πως όταν στέλνετε ΣΥΣΤΗΜΕΝΕΣ επιστολές ή δέματα, θα πρέπει να απευθύνονται στον Παναγιώτη Λιόλιο, ή στο Γιώργο Βλασσόπουλο

Σύντροφοι/σσες και φίλοι/ες,

Η προσπάθεια, ώστε να μη θάβεται η εφημερίδα αυτή, στους πάγκους και στις αποθήκες των εφημεριδοπωλών και των διανομέων, είναι διαρκής και γι' αυτό σας στέλνουμε αδελφικούς χαιρετισμούς για την έμπρακτη αλληλεγγύη σας.

Θυμίζουμε, ακόμη, την πάγια πρακτική μας (από το πρώτο φύλλο και μέχρι σήμερα), σύμφωνα με την οποία, μετά την επιστροφή του κάθε φύλλου από το πρακτορείο, να γίνεται –με δική μας επιμέλεια και ευθύνη– διανομή χιλιάδων αντιτύπων ΧΩΡΙΣ ΑΝΤΙΤΙΜΟ σε διάφορα κεντρικά σημεία, πλατείες, χώρους όπου γίνονται εκδηλώσεις κ.λπ., για να την αποκτήσουν και όσοι για διάφορους λόγους δεν μπορούν να την προμηθευτούν με αντίτιμο (που είναι μια συμβολή για την συνέχιση έκδοσης της εφημερίδας).

Επίσης, όσοι/ες έχουν κάποια σκέψη ή πρόταση που μπορεί να συμβάλλει θετικά στη μορφή και την ύλη της εφημερίδας, μπορούν να επικοινωνήσουν μαζί μας, προσωπικά, τηλεφωνικά ή με email.

Προς όσους/ες επιθυμούν να ενισχύσουν οικονομικά την ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ υπάρχει ο παρακάτω αριθμός λογαριασμού:

(Εθνική Τράπεζα) 116/611-838-03
IBAN: GR77 0110 1160 0000 1166 1183 803
bic: ETHNGRAA

ντιληπτή. Πράγματι, αρχέτυπα που προέρχονται από την οργανική φόρμα συνεχώς αλλάζουν χωρίς να επιδρούν στην ταυτότητα. Όλοι αλλάζουμε στην διάρκεια του χρόνου, αλλά παραμένουμε ο εαυτός μας.

Ο αναγνώστης ίσως τώρα να μπορεί να διακρίνει τον βασικό τομέα των επιστημών που αγνοεί η θεωρία της επιφόρτωσης: την χημεία. Στην χημεία, το υλικό είναι το μήνυμα όπως το αντιλαμβανόμαστε άμεσα. Διαφορετική σύσταση σημαίνει διαφορετικό αρχέτυπο.

Αν και ένα δεδομένο μήνυμα ή αρχέτυπο μπορεί να μεταφερθεί από διαφορετικά μέσα, κάθε αυταπάτη περί ταυτότητας μπορεί να λήξει εδώ. Το μέσο (σε αυτή την περίπτωση, οι οργανικοί νευρώνες εναντίον των η/υ) προφανώς κατέχει διαφορετικές ιδιότητες και μια διαφορετική «ζωή».

Η ταυτότητα αρχέτυπο, όπως περιγράφεται από τον Μόραβεκ, είναι, στην καλύτερη περίπτωση, μια μονοδιάστατη περιγραφή της ζωής και όχι ένα μαγικό κλειδί για την μετεξέλιξη της.

Θα πρέπει, επίσης, να σημειωθεί, πως οι πολύ σταδιακές αλλαγές στην ουσία, οι οποίες παρατηρούνται στην μεταβολική διαδικασία, ελέγχονται πλήρως από τον οργανισμό και δεν προέρχονται από μια εξωτερική δύναμη, όπως οι ασταμάτητα εργαζόμενες νανομηχανές. Προφανώς, όλες οι αλλαγές στην ουσία πρέπει να συμβαίνουν μέσα σε ένα πολύ στενό πλαίσιο ώστε να διατηρηθεί η ζωή.

Επί πλέον, δεν υπάρχουν διαθέσιμες αποδείξεις για τον σχηματισμό ζωής πέρα από τα μόρια που βασίζονται στον άνθρακα οπουδήποτε στην Γη, ή, από όσο ξέρουμε, στο Σύμπαν, παρ' όλα τα δισεκατομμύρια έτη που έχουν περάσει και κάτι τέτοιο θα μπορούσε να είχε συμβεί. Αυτό σημαίνει πως όχι μόνο δεν αναπτύχθηκε από μόνη της καμία μορφή ζωής η οποία έχει ως βάση τον άνθρακα, αλλά και πως καμία μορφή ζωής με βάση τον άνθρακα ποτέ δεν άλλαξε την χημική της σύσταση σε νέα στοιχεία, παρ' όλες τις αφόρητες πιέσεις της εξέλιξης (ώστε να εκμεταλλευτεί νέες ουσίες, νέες ιδιότητες και νέα περιβάλλοντα). λοιπα είναι απλώς μια απλή αναπαράσταση.

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑ

Εάν η θεωρία της επιφόρτωσης τίθεται υπό αμφισβήτηση, τότε πώς να βρούμε αποδεικτικά στοιχεία; Όταν θα είναι διαθέσιμη η τεχνολογία, δεν μπορούμε να πειραματιστούμε με διαφορετικές διαδικασίες και να δούμε ποια θα είναι τα αποτελέσματα;

Εδώ ανακύπτουν ορισμένα προβλήματα. Για αρχή, εφόσον η επιφόρτωση απαιτεί ότι ο αρχικός εγκεφαλικός ιστός θα καταστραφεί, ή έστω θα καταστεί ανενεργός, ο αναμενόμενος θάνατος του ασθενούς θα έκανε δυσεύρετους τους εθελοντές, άσε το τί θα μπορούσε να σκεφτεί σχετικά ο νομοθέτης. Αυτή η δυσκολία μπορεί να ξεπεραστεί με αναμονή, όπως προτείνει ο Ραλφ Μερκλ, ώστε να είναι νεκρή η υποψήφια επιφόρτωση, (Μερκλ 1993: 5).

Θεωρώντας πως αυτή η κατάσταση μπορεί να υπάρξει, και ότι είναι δυνατόν να χαρτογραφηθεί γρήγορα και/ή να διατηρηθούν οι νευρώνες από την αλλοίωση (πράγμα που δεν μπορεί να είναι και πολύ δύσκολο με την χρήση νανοτεχνολογίας, με το που σταματάνε τα σημεία ζωής, υποδόριες αποθήκες με αισθητήρες θα μπορούσαν να απελευθερώσουν ορδές αυτοπολλαπλασιαζόμενων νανομηχανών στο αίμα ώστε να διατηρήσουν και να προφυλάξουν τους νευρώνες), ένα άλλο πρόβλημα προφανώς ανακύπτει. Όταν ένα σώμα είναι ήδη νεκρό η πιο σημαντική ένδειξη είναι ότι εσύ πράγματι κάνεις την μεταφορά.

«...αν το άτομο δεν έχει τις αισθήσεις του... δεν μπορεί κάποιος που να θέλει να εμπλακεί σε μια τέτοια διαδικασία να είναι σίγουρος ότι θα επιβιώσει», (Ρος 1992: 15).

Πράγματι, η ιδέα τού να έχει κάποιος τις αισθήσεις του στη διάρκεια της «μεταφοράς» κατά κάποιο τρόπο προσδίδει την σιγουριά ότι η όλη διαδικασία γίνεται αδιάκοπα, είναι εντελώς αβάσιμη. Στη διάρκεια της επιφόρτωσης, οι νευρώνες του εγκεφάλου, η έδρα της συνείδησης, αντικαθίστανται από νανομηχανές ενεργοποιητές

η/υ θα έχει μια άλλη ταυτότητα πέρα από αυτή με την οποία έχει προγραμματιστεί. Μάλιστα, μια τέτοια ερώτηση θα ήταν χρήσιμη σε ένα αντίγραφο, για να δούμε αν η μνήμη έχει πράγματι περαστεί, αλλά η επιβεβαίωση της μεταφοράς ακόμη μας διαφεύγει.

ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Είναι δύσκολο να προβλέψει κανείς την μελλοντική πορεία μιας επιστήμης που είναι ταυτόχρονα τόσο μη αποδεδειγμένη όσο και αντιφατική, όμως είναι πιθανό ότι μια απόπειρα που μοιάζει με διαδικασία επιφόρτωσης θα μπορεί να επιχειρηθεί σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα μετά την έλευση της νανοτεχνολογίας. Υπήρχε μια απόπειρα από κάποιους θεωρητικούς, κυρίως από τον Μόραβεκ, να υπολογίσουν την αναγκαία ταχύτητα και μνήμη η/υ που να μπορεί να σηκώσει μια επιφόρτωση και έπειτα να παρουσιάσουν το σημείο σε γραφική απεικόνιση του χρόνου, όπου θα είναι διαθέσιμη μια τέτοια μηχανή. Υπολόγισε πως θα χρειαστούν 10 τέραοπς (10 τρισεκατομμύρια ενέργειες το δευτερόλεπτο) με 10 τρισεκατομμύρια λέξεις μνήμη και προβλέπει πως ένας τέτοιος υπολογιστής θα είναι διαθέσιμος και οικονομικά προσιτός το 2030, (Μόραβεκ 1988: 50-60, 68).

Σε μια από τις πλέον εμπεριστατωμένες εκθέσεις που έχουν γραφτεί γύρω από την επιφόρτωση, ο Ντέιβ Ρος τονίζει πως η ταχύτητα επεξεργαστή δεν συνάδει απαραίτητα με την νοημοσύνη του προγράμματος, (Ρος 1992: 12). Ένα πρόγραμμα με νοημοσύνη, είτε είναι επιφόρτωση, αντίγραφο ή κάποια μορφή τεχνητής νοημοσύνης θα μπορούσε, έχοντας διαθέσιμη την μνήμη που απαιτείται, να τρέξει στον πιο απλό η/υ. Απλώς θα ήταν αναλογικά πιο αργό.

Ο Ρος αντιμετωπίζει την νοημοσύνη περισσότερο σαν ένα ζήτημα της «πολυπλοκότητας» του συστήματος (ό.π.: 12-13), ένα σωστό, αν και αρκετά αόριστο συμπέρασμα. Τα καθοριστικά χαρακτηριστικά της νοημοσύνης, η ελαστικότητα και η ρευστότητα, η δυνατότητα να πραγματοποιεί περίπλοκες ενέργειες, μπορεί να προσομοιωθεί

σουμε με ακρίβεια τι είδος αλληλεπίδρασης προκαλεί την νοημοσύνη στον άνθρωπο, είναι το ίδιο αδύνατον να υποστηρίξουμε ότι η νοημοσύνη δεν μπορεί να εμφανιστεί στις μηχανές. Το μόνο που μπορούμε να πούμε με σιγουριά είναι πως οι άνθρωποι δεν είναι μηχανές, και οι μηχανές δεν είναι άνθρωποι. Οι άνθρωποι και οι μηχανές μπορεί να έχουν πολλά κοινά χαρακτηριστικά, αλλά όχι κοινή ταυτότητα.

Μια άλλη σκέψη που μπορεί να επηρεάσει το αναμενόμενο χρονικό πλαίσιο για τις επιφορτώσεις είναι το ζήτημα τού σε πόσο βαθύ επίπεδο θα πρέπει να αναπαραχθεί ώστε να μπορεί να υποστηρίξει μια επιφορτωμένη συνείδηση. Πρέπει να προσομοιώσουμε κάθε άτομο ξεχωριστά, ή ακόμη κάθε μόριο, ή πιθανά ακόμη και κάθε υποκυτταρικό οργανίδιο, ή ιδανικά απλώς να προσομοιώσουμε κάθε νευρώνα; Η ουσιαστική διαφορά έγκειται στην ποσότητα μνήμης η/υ που απαιτείται. Ο Μερκλ εκτιμά, πως κάπου μεταξύ του 2010 και του 2020, η ποσότητα μνήμης που απαιτείται για να αποθηκεύσει ο η/υ μια περιγραφή του κάθε ατόμου του εγκεφάλου ξεχωριστά θα έχει τον όγκο κάπου 100 λίτρων. Στην ίδια χρονική περίοδο στο μέλλον, ένας υπολογιστής που θα μπορεί να προσομοιώνει κάθε νευρώνα του εγκεφάλου, κάθε σύναψη, και κάθε νευρικό ερέθισμα θα καταλαμβάνει όγκο όσο ένα κυβικό εκατοστό, (Μερκλ 1993: 5,8). Όσο η πιθανότητα της επιφόρτωσης είναι μη αποδεδειγμένη, ο βαθμός προσομοίωσης που χρειάζεται είναι αβέβαιος.

Μια ακόμη σημαντική παράμετρος που θα επηρέαζε το να ενστερνιστούμε την επιφόρτωση είναι το κοινωνικό περιβάλλον. Είναι πολύ νωρίς για να προβλέψουμε πόσο αποδεκτή θα γίνει η ιδέα της επιφόρτωσης και των όσων υπόσχεται, όμως κάποιες από τις επιπτώσεις σε έναν κόσμο γεμάτο επιφορτώσεις μπορούν να προβλεφθούν. Μια επίπτωση θα είναι η σταδιακή απώλεια του πλούτου της ανθρωπότητας που θα περνάει στα χέρια των μηχανών. Δεν θα μπορεί ο πλούτος, μεγάλος ή μικρός, να μεταβιβάζεται στις επόμενες γενιές, αλλά θα «παραμένει» κάτω από τον έλεγχο των

σή, κάθε ασάφεια περί ταυτότητας μπορεί να λήξει εδώ. Το μέσο (σε αυτή την περίπτωση, οι οργανικοί νευρώνες εναντίον των η/υ) προφανώς κατέχει διαφορετικές ιδιότητες και μια διαφορετική «ζωή».

Η ταυτότητα αρχέτυπο, όπως περιγράφεται από τον Μόραβεκ, είναι, στην καλύτερη περίπτωση, μια μονοδιάστατη περιγραφή της ζωής και όχι ένα μαγικό κλειδί για την μετεξέλιξη της.

Θα πρέπει, επίσης, να σημειωθεί, πως οι πολύ σταδιακές αλλαγές στην ουσία, οι οποίες παρατηρούνται στην μεταβολική διαδικασία, ελέγχονται πλήρως από τον οργανισμό και δεν προέρχονται από μια εξωτερική δύναμη, όπως οι ασταμάτητα εργαζόμενες νανομηχανές. Προφανώς, όλες οι αλλαγές στην ουσία πρέπει να συμβαίνουν μέσα σε ένα πολύ στενό πλαίσιο ώστε να διατηρηθεί η ζωή.

Επί πλέον, δεν υπάρχουν διαθέσιμες αποδείξεις για τον σχηματισμό ζωής πέρα από τα μόρια που βασίζονται στον άνθρακα οπουδήποτε στην Γη, ή, από όσο ξέρουμε, στο Σύμπαν, παρ' όλα τα δισεκατομμύρια έτη που έχουν περάσει και κάτι τέτοιο θα μπορούσε να είχε συμβεί. Αυτό σημαίνει πως όχι μόνο δεν αναπτύχθηκε από μόνη της καμία μορφή ζωής η οποία έχει ως βάση τον άνθρακα, αλλά και πως καμία μορφή ζωής με βάση τον άνθρακα ποτέ δεν άλλαξε την χημική της σύσταση σε νέα στοιχεία, παρ' όλες τις αφόρητες πιέσεις της εξέλιξης (ώστε να εκμεταλλευτεί νέες ουσίες, νέες ιδιότητες και νέα περιβάλλοντα).

Παρακάτω, η επιχειρηματολογία του Μόραβεκ υπέρ της ταυτότητας-αρχέτυπο, προβάλλει τον αναγωγισμό που υπάρχει στην θεωρία του.

Ο Μόραβεκ ξεκινά με το μήνυμα «*Δεν είμαι μια μέδουσα*». (Θα εύχονταν, ίσως όσοι δεν είναι ευχαριστημένοι με την ύπαρξη τους ως πρωτοπλάσματα.)

«Καθώς δακτυλογραφώ το κείμενο, αυτό πηγαίνει από τον εγκέφαλο στο πληκτρολόγιο του η/υ μου, διαμέσου χιλιάδων ηλεκτρονικών κυκλωμάτων, και περνώντας πολλά μέτρα καλωδίου. Μετά από αναρίθμητες περιπέτειες, το μήνυμα εμφανίζεται σε πολλά βιβλία σαν αυτό που κρατάτε. Πόσα μηνύματα υπάρχουν; Υποστηρίζω πως είναι πιο χρήσιμο να σκεφτόμαστε πως υπάρχει μόνον ένα, παρ' όλη την μαζική αντιγραφή του. Εάν το επαναλάβω εδώ πως «Δεν είμαι μια μέδουσα», πάλι θα είναι ένα το μήνυμα... Το μήνυμα είναι η πληροφορία

ταστραφεί, ή έστω θα καταστεί ανενεργός, ο αναμενόμενος θάνατος του ασθενούς θα έκανε δυσεύρετους τους εθελοντές, άσε το τί θα μπορούσε να σκεφτεί σχετικά ο νομοθέτης. Αυτή η δυσκολία μπορεί να ξεπεραστεί με αναμονή, όπως προτείνει ο Ραλφ Μερκλ, ώστε να είναι νεκρή η υποψήφια επιφόρτωση, (Μερκλ 1993: 5).

Θεωρώντας πως αυτή η κατάσταση μπορεί να υπάρξει, και ότι είναι δυνατόν να χαρτογραφηθεί γρήγορα και/ή να διατηρηθούν οι νευρώνες από την αλλοίωση (πράγμα που δεν μπορεί να είναι και πολύ δύσκολο με την χρήση νανοτεχνολογίας, με το που σταματάνε τα σημεία ζωής, υποδόριες αποθήκες με αισθητήρες θα μπορούσαν να απελευθερώσουν ορδές αυτοπολλαπλασιαζόμενων νανομηχανών στο αίμα ώστε να διατηρήσουν και να προφυλάξουν τους νευρώνες), ένα άλλο πρόβλημα προφανώς ανακύπτει. Όταν ένα σώμα είναι ήδη νεκρό η πιο σημαντική ένδειξη είναι ότι εσύ πράγματι κάνεις την μεταφορά.

«*...αν το άτομο δεν έχει τις αισθήσεις του... δεν μπορεί κάποιος που να θέλει να εμπλακεί σε μια τέτοια διαδικασία να είναι σίγουρος ότι θα επιβιώσει*», (Ρος 1992: 15).

Πράγματι, η ιδέα τού να έχει κάποιος τις αισθήσεις του στη διάρκεια της «μεταφοράς» κατά κάποιο τρόπο προσδίδει την σιγουριά ότι η όλη διαδικασία γίνεται αδιάκοπα, είναι εντελώς αβάσιμη. Στη διάρκεια της επιφόρτωσης, οι νευρώνες του εγκεφάλου, η έδρα της συνείδησης, αντικαθίστανται από νανομηχανές ενεργοποιητές που αλληλεπιδρούν με γειτνιάζοντα κύτταρα σαν να ήταν ακόμη εκεί ο νευρώνας που αντικαταστάθηκε. Ο εγκέφαλός σου αντικαθίσταται, κομματάκι-κομματάκι σε μικροσκοπικό επίπεδο, από μηχανές, αρκετά έξυπνες ώστε να κοροϊδέψουν τα ανέγγιχτα κύτταρα πως τίποτα το αλλόκοτο δε συμβαίνει. Υπό αυτές τις συνθήκες, τί απόδειξη θα υπάρχει ότι η μεταφορά δεν συμβαίνει; Η εισαγωγή αισθητήριων δεδομένων θα συγχρονίζεται μεταξύ νανομηχανής και νευρώνα, έτσι ο κόσμος γύρω σου θα μοιάζει ίδιος σε όλες τις αισθήσεις σου. Μήπως κάποια αίσθηση ενστικτώδους άγχους ή αδιαθεσίας θα σε κατακλύσει στην διάρκεια της επιφόρτωσης; Δεν υπάρχει λόγος να πιστέψουμε ότι κάτι τέτοιο θα συμβεί, ούτε θα αποδεικνύει ότι σε σκοτώνουν αντί απλώς να σε τοποθετούν από το ένα πλαίσιο σε ένα άλλο.

επιφόρτωσης θα μπορεί να επιχειρηθεί σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα μετά την έλευση της νανοτεχνολογίας. Υπήρχε μια απόπειρα από κάποιους θεωρητικούς, κυρίως από τον Μόραβεκ, να υπολογίσουν την αναγκαία ταχύτητα και μνήμη η/υ που να μπορεί να σηκώσει μια επιφόρτωση και έπειτα να παρουσιάσουν το σημείο σε γραφική απεικόνιση του χρόνου, όπου θα είναι διαθέσιμη μια τέτοια μηχανή. Υπολόγισε πως θα χρειαστούν 10 τέραοπς (10 τρισεκατομμύρια ενέργειες το δευτερόλεπτο) με 10 τρισεκατομμύρια λέξεις μνήμη και προβλέπει πως ένας τέτοιος υπολογιστής θα είναι διαθέσιμος και οικονομικά προσιτός το 2030, (Μόραβεκ 1988: 50-60, 68).

Σε μια από τις πλέον εμπεριστατωμένες εκθέσεις που έχουν γραφτεί γύρω από την επιφόρτωση, ο Ντέιβ Ρος τονίζει πως η ταχύτητα επεξεργαστή δεν συνάδει απαραίτητα με την νοημοσύνη του προγράμματος, (Ρος 1992: 12). Ένα πρόγραμμα με νοημοσύνη, είτε είναι επιφόρτωση, αντίγραφο ή κάποια μορφή τεχνητής νοημοσύνης θα μπορούσε, έχοντας διαθέσιμη την μνήμη που απαιτείται, να τρέξει στον πιο απλό η/υ. Απλώς θα ήταν αναλογικά πιο αργό.

Ο Ρος αντιμετωπίζει την νοημοσύνη περισσότερο σαν ένα ζήτημα της «πολυπλοκότητας» του συστήματος (ό.π.: 12-13), ένα σωστό, αν και αρκετά αόριστο συμπέρασμα. Τα καθοριστικά χαρακτηριστικά της νοημοσύνης, η ελαστικότητα και η ρευστότητα, η δυνατότητα να πραγματοποιεί περίπλοκες ενέργειες, μπορεί να προσομοιωθεί ή να επιτευχθεί μόνο μέσω της σύνθετης αλληλεπίδρασης ενός ευρέος αριθμού μεμονωμένων υποσυστημάτων, που δεν χρειάζεται να έχουν ιδιαίτερες ικανότητες το καθένα ξεχωριστά, ούτε και να είναι απαραίτητα για την λειτουργία του συστήματος από μόνα τους.

Αν και είναι δύσκολο να κατηγορήσεις έναν τέτοιο ορισμό για την νοημοσύνη, είναι το ίδιο αφαιρετικός όσο και επεξηγηματικός. Ίσως να αρκεί να εξηγήσουμε τα μέσα με τα οποία μπορούμε να δημιουργήσουμε

τωμένη συνείδηση. Πρέπει να προσομοιώσουμε κάθε άτομο ξεχωριστά, ή ακόμη κάθε μόριο, ή πιθανά ακόμη και κάθε υποκυτταρικό οργανίδιο, ή ιδανικά απλώς να προσομοιώσουμε κάθε νευρώνα; Η ουσιαστική διαφορά έγκειται στην ποσότητα μνήμης η/υ που απαιτείται. Ο Μερκλ εκτιμά, πως κάπου μεταξύ του 2010 και του 2020, η ποσότητα μνήμης που απαιτείται για να αποθηκεύσει ο η/υ μια περιγραφή του κάθε ατόμου του εγκεφάλου ξεχωριστά θα έχει τον όγκο κάπου 100 λίτρων. Στην ίδια χρονική περίοδο στο μέλλον, ένας υπολογιστής που θα μπορεί να προσομοιώνει κάθε νευρώνα του εγκεφάλου, κάθε σύναψη, και κάθε νευρικό ερέθισμα θα καταλαμβάνει όγκο όσο ένα κυβικό εκατοστό, (Μερκλ 1993: 5,8). Όσο η πιθανότητα της επιφόρτωσης είναι μη αποδεδειγμένη, ο βαθμός προσομοίωσης που χρειάζεται είναι αβέβαιος.

Μια ακόμη σημαντική παράμετρος που θα επηρέαζε το να ενστερνιστούμε την επιφόρτωση είναι το κοινωνικό περιβάλλον. Είναι πολύ νωρίς για να προβλέψουμε πόσο αποδεκτή θα γίνει η ιδέα της επιφόρτωσης και των όσων υπόσχεται, όμως κάποιες από τις επιπτώσεις σε έναν κόσμο γεμάτο επιφορτώσεις μπορούν να προβλεφθούν. Μια επίπτωση θα είναι η σταδιακή απώλεια του πλούτου της ανθρωπότητας που θα περνάει στα χέρια των μηχανών. Δεν θα μπορεί ο πλούτος, μεγάλος ή μικρός, να μεταβιβάζεται στις επόμενες γενιές, αλλά θα «παραμένει» κάτω από τον έλεγχο των ατόμων που θα έχουν επιφορτωθεί σε ένα

συνέχεια στη σελίδα 6

ποδείξεις για τον σχηματισμό ζωής πέρα α-πό τα μόρια που βασίζονται στον άνθρακα οπουδήποτε στην Γη, ή, από όσο ξέρουμε, στο Σύμπαν, παρ' όλα τα δισεκατομμύρια έτη που έχουν περάσει και κάτι τέτοιο θα μπορούσε να είχε συμβεί. Αυτό σημαίνει πως όχι μόνο δεν αναπτύχθηκε από μόνη της καμία μορφή ζωής η οποία έχει ως βάση τον άνθρακα, αλλά και πως καμία μορφή ζωής με βάση τον άνθρακα ποτέ δεν άλλαξε την χημική της σύσταση σε νέα στοιχεία, παρ' όλες τις αφόρητες πιέσεις της ε-ξέλιξης (ώστε να εκμεταλλευτεί νέες ουσίες, νέες ιδιότητες και νέα περιβάλλοντα).

Παρακάτω, η επιχειρηματολογία του Μόραβεκ υπέρ της ταυτότητας-αρχέτυπο, προβάλλει τον αναγωγισμό που υπάρχει στην θεωρία του.

Ο Μόραβεκ ξεκινά με το μήνυμα *«Δεν είμαι μια μέδουσα»*. (Θα εύχονταν, ίσως όσοι δεν είναι ευχαριστημένοι με την ύπαρξη τους ως πρωτοπλάσματα.)

«Καθώς δακτυλογραφώ το κείμενο, αυτό πηγαίνει από τον εγκέφαλο στο πληκτρολόγιο του η/υ μου, διαμέσου χιλιάδων ηλεκτρονικών κυκλωμάτων, και περνώντας πολλά μέτρα καλωδίου. Μετά από αναρίθμητες περιπέτειες, το μήνυμα εμφανίζεται σε πολλά βιβλία σαν αυτό που κρατάτε. Πόσα μηνύματα υπάρχουν; Υποστηρίζω πως είναι πιο χρήσιμο να σκεφτόμαστε πως υπάρχει μόνον ένα, παρ' όλη την μαζική α-ντιγραφή του. Εάν το επαναλάβω εδώ πως «Δεν είμαι μια μέδουσα», πάλι θα είναι ένα το μήνυμα... Το μήνυμα είναι η πληροφορία που μεταφέρεται, όχι το μέσο διαμέσου του οποίου γίνεται η κωδικοποίηση/μεταφορά. Το «αρχέτυπο» που αξιώνω είναι πως το αληθινό εγώ έχει τις ίδιες ιδιότητες με αυτό το μήνυμα», (Μόραβεκ 1988: 118-119).

Η σύγχυση εδώ γίνεται μεταξύ ενός υ-παρκτού αντικειμένου και της συμβολικής του αναπαράστασης. Το σύμβολο είναι εξ ορισμού, κάτι το οποίο υπάρχει στην θέση κάποιου πράγματος, μια μινιμαλιστική εκδοχή της πραγματικότητας που μπορεί να αναπαραχθεί ασταμάτητα. Στο παράδειγμα που δίνει ο Μόραβεκ, αυτό που ήταν αληθινό και μοναδικό ήταν η όλη νοητική διεργασία η οποία τον έκανε να σκεφτεί την φράση «Δεν είμαι μια μέδουσα». Όλα τα υπό-ήδη νεκρό η πιο σημαντική ένδειξη είναι ό-τι εσύ πράγματι κάνεις την μεταφορά.

«...αν το άτομο δεν έχει τις αισθήσεις του... δεν μπορεί κάποιος που να θέλει να ε-μπλακεί σε μια τέτοια διαδικασία να είναι σίγουρος ότι θα επιβιώσει», (Ρος 1992: 15).

Πράγματι, η ιδέα τού να έχει κάποιος τις αισθήσεις του στη διάρκεια της «μεταφοράς» κατά κάποιο τρόπο προσδίδει την σιγουριά ότι η όλη διαδικασία γίνεται αδιάκοπα, είναι εντελώς αβάσιμη. Στη διάρκεια της επιφόρτωσης, οι νευρώνες του εγκεφάλου, η έδρα της συνείδησης, αντικαθίστανται από νανομηχανές ενεργοποιητές που αλληλεπιδρούν με γειτνιάζοντα κύτταρα σαν να ήταν ακόμη εκεί ο νευρώνας που αντικαταστάθηκε. Ο εγκέφαλός σου αντικαθίσταται, κομματάκι-κομματάκι σε μικροσκοπικό επίπεδο, από μηχανές, αρκετά έ-ξυπνες ώστε να κοροϊδέψουν τα ανέγγιχτα κύτταρα πως τίποτα το αλλόκοτο δε συμβαίνει. Υπό αυτές τις συνθήκες, τί απόδειξη θα υπάρχει ότι η μεταφορά δεν συμβαίνει; Η εισαγωγή αισθητήριων δεδομένων θα συγχρονίζεται μεταξύ νανομηχανής και νευρώνα, έτσι ο κόσμος γύρω σου θα μοιάζει ίδιος σε όλες τις αισθήσεις σου. Μήπως κάποια αίσθηση ενστικτώδους άγχους ή α-διαθεσίας θα σε κατακλύσει στην διάρκεια της επιφόρτωσης; Δεν υπάρχει λόγος να πιστέψουμε ότι κάτι τέτοιο θα συμβεί, ούτε θα αποδεικνύει ότι σε σκοτώνουν αντί α-πλώς να σε τοποθετούν από το ένα πλαίσιο σε ένα άλλο.

Ακόμη πιο περίεργη είναι η θεωρία, πως το αντίγραφο από μόνο του θα έχει συναίσθηση πως δεν είναι το αρχέτυπο. Στο άρθρο του σχετικά με την επιφόρτωση στο «Εξτροπία», ο Ραλφ Μερκλ γράφει ένα ρόλο για έναν φανταστικό επιστήμονα ο οποίος ρωτάει μια επιφόρτωση σε η/υ «Νομίζεις ότι δεν είσαι εσύ;», στην οποία ερώτηση η έτοιμη απάντηση είναι: «Όχι, εγώ είμαι», (Μερκλ 1993: 5). Ακόμη και ένα σχετικά απλό πρόγραμμα η/υ θα πρέπει να μπορεί να αποφύγει να δώσει την απάντηση που είναι μια σαφής αντίφαση των όρων, ό-πως π.χ. «Δεν είμαι εγώ». Μια λιγότερο α-νόητη ερώτηση θα μπορούσε να είναι να ρωτήσει προσφωνώντας το με το όνομα, ό-πως π.χ. «Είσαι ο Τζον Σμιθ;», παρ' όλο που και αυτή συμπεραίνει πως ένα πρόγραμμα τος (Ρος 1992: 12). Ένα πρόγραμμα με νοημοσύνη, είτε είναι επιφόρτωση, αντίγραφο ή κάποια μορφή τεχνητής νοημοσύνης θα μπορούσε, έχοντας διαθέσιμη την μνήμη που απαιτείται, να τρέξει στον πιο απλό η/υ. Απλώς θα ήταν αναλογικά πιο αργό.

Ο Ρος αντιμετωπίζει την νοημοσύνη περισσότερο σαν ένα ζήτημα της «πολυπλοκότητας» του συστήματος (ό.π.: 12-13), ένα σωστό, αν και αρκετά αόριστο συμπέρασμα. Τα καθοριστικά χαρακτηριστικά της νοημοσύνης, η ελαστικότητα και η ρευστότητα, η δυνατότητα να πραγματοποιεί περίπλοκες ενέργειες, μπορεί να προσομοιωθεί ή να επιτευχθεί μόνο μέσω της σύνθετης αλληλεπίδρασης ενός ευρέος αριθμού μεμονωμένων υποσυστημάτων, που δεν χρειάζεται να έχουν ιδιαίτερες ικανότητες το καθένα ξεχωριστά, ούτε και να είναι απαραίτητα για την λειτουργία του συστήματος από μόνα τους.

Αν και είναι δύσκολο να κατηγορήσεις έναν τέτοιο ορισμό για την νοημοσύνη, είναι το ίδιο α-φαιρετικός όσο και επεξηγηματικός. Ίσως να αρκεί να εξηγήσουμε τα μέσα με τα οποία μπορούμε να δημιουργήσουμε τεχνητή νοημοσύνη που να μπορεί να περάσει με επιτυχία τα υποκειμενικά μας τεστ εξυπνάδας, όμως δεν μας δίνει ακριβώς την εξήγηση του τι ακριβώς είναι η νοημοσύνη. Και η αδυναμία ως τώρα να το κάνουμε, κάνει το επιχείρημα ότι οι υπολογιστές δεν μπορούν να σκεφτούν να φαίνεται μη πειστικό. Αν είναι αδύνατον να καθορί-

Μια ακόμη σημαντική παράμετρος που θα επηρέαζε το να ενστερνιστούμε την επιφόρτωση είναι το κοινωνικό περιβάλλον. Είναι πολύ νωρίς για να προβλέψουμε πόσο αποδεκτή θα γίνει η ιδέα της επιφόρτωσης και των όσων υπόσχεται, όμως κάποιες από τις επιπτώσεις σε έναν κόσμο γεμάτο επιφορτώσεις μπορούν να προβλεφθούν. Μια επίπτωση θα είναι η σταδιακή απώλεια του πλούτου της ανθρωπότητας που θα περνάει στα χέρια των μηχανών. Δεν θα μπορεί ο πλούτος, μεγάλος ή μικρός, να μεταβιβάζεται στις επόμενες γενιές, αλλά θα «παραμένει» κάτω από τον έλεγχο των ατόμων που θα έχουν επιφορτωθεί σε ένα

συνέχεια στη σελίδα 6

συνέχεια από τη σελίδα 5

πρόγραμμα η/υ, ή έστω σε προγράμματα η/υ που θα δίνουν μια πειστική προσομοίωση ατομικών προσωπικοτήτων.

Μία ακόμη επίπτωση θα είναι πως ένα ολοένα αυξανόμενο ποσοστό του εργατικού δυναμικού θα εξουσιάζεται από τις μηχανές-εργοδότες, καθώς όχι μόνο η προσωπική περιουσία θα παρακρατείται από τις μηχανές, αλλά προφανώς και χρήσιμες επαγγελματικές ικανότητες και επαγγελματική εμπειρία. Καθώς οι επιφορτώσεις δεν χρειάζονται ύπνο, και πιθανώς θα λειτουργούν σε ταχύτητες χιλιάδες φορές πιο γρήγορες από έναν άνθρωπο, (μια επιφόρτωση με αρκετή ταχύτητα στον επεξεργαστή θα μπορεί να πραγματοποιήσει, λόγου χάριν, την έρευνα και την ανάλυση ενός σχεδίου που κανονικά θα έπαιρνε ένα μήνα, σε μόλις τον χρόνο που αποτελεί ένα διάλειμμα για φαγητό), θα αποδειχτούν εξαιρετικά πολύτιμες και με τον καιρό απαραίτητες για την λειτουργία μεγάλων επιχειρήσεων, εταιριών νομικών συμβούλων, επενδυτικών και συμβουλευτικών εταιριών, πανεπιστημίων, «δεξαμενών σκέψης» καθώς και στον τομέα της έρευνας. **Στην πραγματικότητα, εξ αιτίας των πολύ πιο γρήγορων ταχυτήτων και της πιθανής αύξησης της αποδοτικότητας, ένα άτομο θα μπορεί να είναι πολύ πιο χρήσιμο σαν επιφόρτωση παρά σαν άνθρωπος με σάρκα και οστά.**

ΤΟ ΕΠΕΡΧΟΜΕΝΟ ΚΥΜΑ

Οι επιπτώσεις της επιφόρτωσης είναι τόσο ευρείες που είναι δύσκολο να τις απαριθμήσουμε χωρίς να δημιουργήσουμε νέες επιπτώσεις και αντιφάσεις. Πρώτα από όλα, το γεγονός και μόνο ότι η επιφόρτωση είναι ταυτόχρονα και εφικτή και επιθυμητή βασίζεται σε μια αλυσιδωτή σειρά ισχυρισμών. Ας ρίξουμε μια ματιά στον κάθε ένα.

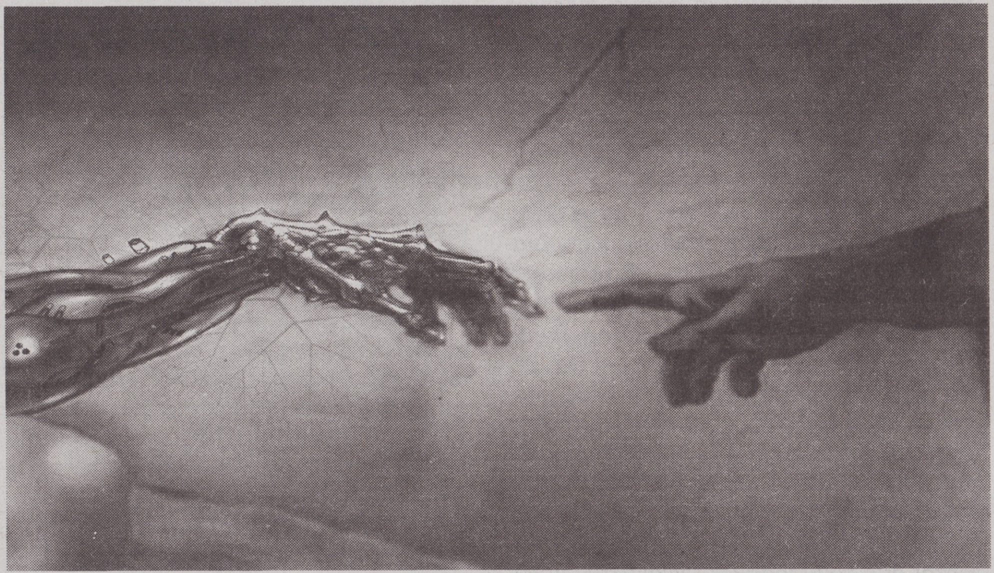
Ένα πολύ βασικό ζήτημα είναι το κατά πόσον οι υπολογιστές θα μπορέσουν στο μέλλον να σκέφτονται, ή να εξελίσσονται από μόνοι τους. Αν και οι μηχανές αποτελούνται από διάφορα στοιχεία με διαφορετική τωση –ταυτότητα-αρχέτυπου– δεν έχει βάσεις: πιο πολύ από οτιδήποτε άλλο, μοιάζει με μια προέκταση της ατυχούς συνήθειας του ανθρώπινου είδους να μπερδεύει το υπαρκτό αρχέτυπο με την απεικόνισή του. Ο χάρτης δεν είναι η γη που απεικονίζει. Η ταυτότητα μπορεί να «ξεπατικωθεί» και να αντιγραφτεί αλλά η ταυτότητα παραμένει μοναδική και ανέγγιχτη.

Μια άλλη δυσκολία ανακύπτει, η οποία δεν έχει συζητηθεί πολύ, σε ό,τι αφορά την υπόθεση ότι μπορεί να μεταφερθεί ο εαυτός από το σώμα στην μηχανή. Μπορεί η συναισθηματική ζωή του ατόμου να επιφορτωθεί σε έναν υπολογιστή; Το επιχείρημα ότι θα μπορούσαμε να μεταφέρουμε τα συναισθήματά μας από το ανθρώπινο σώμα στην μηχανή μοιάζει ακόμη πιο αδύνατο από το να μεταφέρουμε την εγκεφαλική λειτουργία. Το να επιτευχθεί η προσομοίωση ορισμένων εγκεφαλικών λειτουργιών, είναι, εξ άλλου, αυτό για το οποίο σχεδιάστηκαν οι η/υ από την πρώτη μέρα που έγινε η σύλληψη της έννοιας η/υ. Όμως τα συναισθήματα μοιάζουν να είναι ένα εντελώς διαφορετικό πρόβλημα.

Αν και οι νοητικές λειτουργίες μπορούν, σε ένα μεγάλο μέρος, να αφορούν τον εγκέφαλο, τα συναισθήματα μοιάζουν να αφορούν το σύνολο του σώματος. Σχετίζονται με την αναπνοή, τον καρδιακό ρυθμό, το ενδοκρινολογικό σύστημα, τους μύες καθώς και με τον εγκέφαλο. Θα μπορεί μια επιφόρτωση νευρώνα να νιώθει κάτι που να μοιάζει με την ικανότητα του ανθρώπου να αισθάνεται συναισθήματα; Θα νιώθει κάτι;

Είναι σημαντικό να τονίσουμε πως τα συναισθήματα, τα οποία κατ' ουσίαν τα αγνοούν σε κάθε συζήτηση γύρω από την επιφόρτωση, είναι αυτά που δίνουν νόημα στη ζωή μας. Καλύτερα να είσαι ζωντανός έστω και για μια μέρα και να μπορείς να νιώσεις χαρά, παρά να βιώσεις μια αιωνιότητα ως επεξεργαστής δεδομένων χωρίς καθόλου συναισθήματα.

Αφήνοντας αυτό κατά μέρος, ποιό θα μπορούσε να είναι το μέλλον μας σε έναν κόσμο μετά την επιφόρτωση; Παρ' όλες τις

νόν, μέσα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, οι τεχνητές νοημοσύνες να μας ξεπεράσουν και να τις διέπει ένας κώδικας αξιών που μόνο μπορούμε να υποθέσουμε ποιος θα είναι. Αν και ορισμένες ή περισσότερες τεχνητές νοημοσύνες δεν θα είναι εχθρικές, οι οικονομικοί περιορισμοί ενός κόσμου που έρχεται αντιμέτωπος με μια τέτοια τυφλή τεχνολογική πρόοδο, με έναν τόσο συνακόλουθα οξύ ανταγωνισμό, μπορεί να τις κάνει **να περιορίσουν την σφαίρα κινήσεών μας όλο και περισσότερο προκειμένου να μην εμποδίσουμε την δικιά τους εξέλιξη.**

Αν δεν μπορούμε τότε να πραγματοποιήσουμε καμία χρήσιμη λειτουργία ως πρωτόγονος συνεχιστής-απομεινάρι της ζωής με βάση τον άνθρακα, τότε η σημασία μας στο σύμπαν της επιστημονικής ανάπτυξης θα φθίνει. **Όταν θα φτάσουμε στο σημείο όπου δεν θα είμαστε πια χρήσιμοι, ίσως τότε χρειαστεί να αποδείξουμε ότι είμαστε αξιόπιστοι απέναντι σ' αυτές τις τεχνητές νοημοσύνες, ώστε να διάκεινται ευνοϊκότερα προς εμάς.**

Ποια θα ήταν ίσως η απάντηση μιας επιφόρτωσης που έρχεται αντιμέτωπη με έναν οξύ ανταγωνισμό από πιο αποδοτικές τε**με τις μηχανές στην οποία θα υποκείμεθα όλο και περισσότερο.** Αν το μέλλον μας προαναγγέλλει την περιθωριοποίηση του οργανικού από το αυτοματοποιημένο, τότε ίσως η πιο ελπιδοφόρα ανταπόκριση θα είναι να αγκαλιάσουμε αυτό το επερχόμενο κύμα.

Κάνοντας μια ανασκόπηση στις ιδέες και τις θεωρίες που αποτελούν το θεμέλιο της μελλοντικής επιστήμης της επιφόρτωσης, τίποτα δεν τις θυμίζει περισσότερο όσο οι σαρκοφάγοι και τα τοτέμ των αρχαίων πολιτισμών, μια απόπειρα να εγγράψεις ένα αιώνιο αποτύπωμα του εαυτού σου στο αέναο κενό, μια επιθυμία να υπάρξεις για πάντα. Όσο ευγενές και ανώτερο μπορεί να μοιάζει ένα τέτοιο όραμα, θα πρέπει να βασιστεί σε κάποιο δείγμα κριτικής σκέψης και όχι σε ευχολόγια, ώστε να μην μετατραπεί σε ένα **εργαλείο για την μελλοντική μας υποδούλωση**, όπως είχε γίνει στο παρελθόν.

Όποια κι αν είναι η πιθανότητα της ανθρωπότητας για την αθανασία, θα πρέπει να τα καταφέρει με έναν καλύτερο τρόπο από αυτόν...

Τζων Φίλις

Μετάφραση Κ.

γουν σε ταχύτητες χιλιάδες φορές πιο γρήγορες από έναν άνθρωπο, (μια επιφόρτωση με αρκετή ταχύτητα στον επεξεργαστή θα μπορεί να πραγματοποιήσει, λόγου χάριν, την έρευνα και την ανάλυση ενός σχεδίου που κανονικά θα έπαιρνε ένα μήνα, σε μόλις τον χρόνο που αποτελεί ένα διάλειμμα για φαγητό), θα αποδειχτούν εξαιρετικά πολύτιμες και με τον καιρό απαραίτητες για την λειτουργία μεγάλων επιχειρήσεων, εταιριών νομικών συμβούλων, επενδυτικών και συμβουλευτικών εταιριών, πανεπιστημίων, «δεξαμενών σκέψης» καθώς και στον τομέα της έρευνας. **Στην πραγματικότητα, εξ αιτίας των πολύ πιο γρήγορων ταχυτήτων και της πιθανής αύξησης της αποδοτικότητας, ένα άτομο θα μπορεί να είναι πολύ πιο χρήσιμο σαν επιφόρτωση παρά σαν άνθρωπος με σάρκα και οστά.**

ΤΟ ΕΠΕΡΧΟΜΕΝΟ ΚΥΜΑ

Οι επιπτώσεις της επιφόρτωσης είναι τόσο ευρείες που είναι δύσκολο να τις απαριθμήσουμε χωρίς να δημιουργήσουμε νέες επιπτώσεις και αντιφάσεις. Πρώτα από όλα, το γεγονός και μόνο ότι η επιφόρτωση είναι ταυτόχρονα και εφικτή και επιθυμητή βασίζεται σε μια αλυσιδωτή σειρά ισχυρισμών. Ας ρίξουμε μια ματιά στον κάθε ένα.

Ένα πολύ βασικό ζήτημα είναι το κατά πόσον οι υπολογιστές θα μπορέσουν στο μέλλον να σκέφτονται, ή να εξελίσσονται από μόνοι τους. Αν και οι μηχανές αποτελούνται από διάφορα στοιχεία με διαφορετική δομή και λειτουργίες από την οργανική μορφή ζωής, δεν υπάρχει κάποιος λόγος να μην πιστεύουμε πως οι υπολογιστές δεν θα κατέχουν δυνάμεις που δεν θα μπορούν να εκπληρώσουν τον πιο απαιτητικό ορισμό της νοημοσύνης. Παρομοίως, είναι ίσως δυνατόν να φανταστούμε ένα μέλλον όπου οι μηχανές θα είναι οι μοναδικοί υπεύθυνοι σχεδιαστές και κατασκευαστές καινούργιων, εξυπνότερων και ισχυρότερων μηχανών. Η πορεία ενός μέλλοντος, που προβάλλεται μετά την επιφόρτωση, είναι κατά μια έννοια εξαρτημένη από αυτές τις δύο ικανότητες.

Η προοπτική να κατασκευάσουμε έναν υπολογιστή διπλότυπο του εαυτού μας μοιάζει ικανοποιητική στα πλαίσια του εφικτού. Ίσως να είναι πιο δύσκολο από όσο αναμένουν οι θιασώτες της επιφόρτωσης. Είναι δύσκολο να γνωρίζει κανείς με σιγουριά ακόμη κι αν μια επιφόρτωση που αποτελεί την προσομοίωση κάθε νευρώνα, συνα-φορτωθεί σε έναν υπολογιστή; Το επιχείρημα ότι θα μπορούσαμε να μεταφέρουμε τα συναισθήματά μας από το ανθρώπινο σώμα στην μηχανή μοιάζει ακόμη πιο αδύνατο από το να μεταφέρουμε την εγκεφαλική λειτουργία. Το να επιτευχθεί η προσομοίωση ορισμένων εγκεφαλικών λειτουργιών, είναι, εξ άλλου, αυτό για το οποίο σχεδιάστηκαν οι η/υ από την πρώτη μέρα που έγινε η σύλληψη της έννοιας η/υ. Όμως τα συναισθήματα μοιάζουν να είναι ένα εντελώς διαφορετικό πρόβλημα.

Αν και οι νοητικές λειτουργίες μπορούν, σε ένα μεγάλο μέρος, να αφορούν τον εγκέφαλο, τα συναισθήματα μοιάζουν να αφορούν το σύνολο του σώματος. Σχετίζονται με την αναπνοή, τον καρδιακό ρυθμό, το ενδοκρινολογικό σύστημα, τους μύες καθώς και με τον εγκέφαλο. Θα μπορεί μια επιφόρτωση νευρώνα να νιώθει κάτι που να μοιάζει με την ικανότητα του ανθρώπου να αισθάνεται συναισθήματα; Θα νιώθει κάτι;

Είναι σημαντικό να τονίσουμε πως τα συναισθήματα, τα οποία κατ' ουσίαν τα αγνοούν σε κάθε συζήτηση γύρω από την επιφόρτωση, είναι αυτά που δίνουν νόημα στη ζωή μας. Καλύτερα να είσαι ζωντανός έστω και για μια μέρα και να μπορείς να νιώσεις χαρά, παρά να βιώσεις μια αιωνιότητα ως επεξεργαστής δεδομένων χωρίς καθόλου συναισθήματα.

Αφήνοντας αυτό κατά μέρος, ποιό θα μπορούσε να είναι το μέλλον μας σε έναν κόσμο μετά την επιφόρτωση; Παρ' όλες τις νεοανακαλυφθείσες δυνάμεις και ικανότητες μας, σύντομα θα κλέψουν την παράσταση οι υπολογιστές με τεχνητή νοημοσύνη που δεν θα χρειάζονται την επιφόρτωση από άνθρωπο. Αυτές οι μηχανές τεχνητής νοημοσύνης θα είναι πολύ πιο αποτελεσματικές και προσαρμοζόμενες από τις επιφορτώσεις και θα μας ξεπεράσουν σίγουρα κάποια στιγμή σε κάθε εργασία. Ο Μόραβεκ, προς τιμήν του, είναι ένας από τους υποστηρικτές της επιφόρτωσης, προσεγγίζοντας με εντιμότητα αυτό το ζήτημα.

«Ο άνθρωπος μάλλον δεν θα τα καταφέρνει επαρκώς σε ένα τέτοιο κυβερνοχώρο. Σε αντίθεση με τις «μοντέρνες» τεχνητές νοημοσύνες που τρέχουν τριγύρω κάνοντας ανακαλύψεις και συμφωνίες, επαναδομώντας τον εαυτό τους ώστε να χειρίζονται αποτελεσματικά τα δεδομένα που αποτελούν τις ενέργειες τους, ο ανθρώπινος εγκέφαλος θα βαδίζει αργά σε μια ακατάλ-

νόν, μέσα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, οι τεχνητές νοημοσύνες να μας ξεπεράσουν και να τις διέπει ένας κώδικας αξιών που μόνο μπορούμε να υποθέσουμε ποιος θα είναι. Αν και ορισμένες ή περισσότερες τεχνητές νοημοσύνες δεν θα είναι εχθρικές, οι οικονομικοί περιορισμοί ενός κόσμου που έρχεται αντιμέτωπος με μια τέτοια τυφλή τεχνολογική πρόοδο, με έναν τόσο συνακόλουθα οξύ ανταγωνισμό, μπορεί να τις κάνει **να περιορίσουν την σφαίρα κινήσεων μας όλο και περισσότερο προκειμένου να μην εμποδίσουμε την δικιά τους εξέλιξη.**

Αν δεν μπορούμε τότε να πραγματοποιήσουμε καμία χρήσιμη λειτουργία ως πρωτόγονος συνεχιστής-απομεινάρι της ζωής με βάση τον άνθρακα, τότε η σημασία μας στο σύμπαν της επιστημονικής ανάπτυξης θα φθίνει. **Όταν θα φτάσουμε στο σημείο όπου δεν θα είμαστε πια χρήσιμοι, ίσως τότε χρειαστεί να αποδείξουμε ότι είμαστε αξιόπιστοι απέναντι σ' αυτές τις τεχνητές νοημοσύνες, ώστε να διάκεινται ευνοϊκότερα προς εμάς.**

Ποια θα ήταν ίσως η απάντηση μιας επιφόρτωσης που έρχεται αντιμέτωπη με έναν οξύ ανταγωνισμό από πιο αποδοτικές τεχνητές νοημοσύνες; Ο Μόραβεκ παραθέτει: «Μπορεί να μπούμε στον πειρασμό να αντικαταστήσουμε κάποιες από τις πιο μύχιες εγκεφαλικές λειτουργίες μας με πιο κατάλληλα προγράμματα για τον κυβερνοχώρο, τα οποία θα έχουμε «αγοράσει» από την τεχνητή νοημοσύνη και έτσι, σιγά σιγά, θα μετατρέψουμε τους εαυτούς μας σε κάτι που θα της μοιάζει αρκετά. Στην ουσία, η διαδικασία της σκέψης θα απελευθερωθεί από κάθε ίχνος του παλιού μας σώματος, και μάλιστα και κάθε σώματος. Όμως το ασώματο μυαλό που προκύπτει, όσο καταπληκτικό και να είναι για την καθαρότητα της σκέψης του και το μεγάλο εύρος της αντίληψης που διαθέτει, δεν θα μπορεί κατά καμία έννοια να θεωρείται πλέον ανθρώπινο», (Μόραβεκ 1993: 7).

Αυτά, παρεμπιπτόντως για την ταυτότητα-αρχέτυπο.

Ως ένα βαθμό, η επιφόρτωση μπορεί να είναι η πιο τέλεια (αν είναι ακούσια) μέθο-

με τις μηχανές στην οποία θα υποκείμεθα όλο και περισσότερο. Αν το μέλλον μας προαναγγέλλει την περιθωριοποίηση του οργανικού από το αυτοματοποιημένο, τότε ίσως η πιο ελπιδοφόρα ανταπόκριση θα είναι να αγκαλιάσουμε αυτό το επερχόμενο κύμα.

Κάνοντας μια ανασκόπηση στις ιδέες και τις θεωρίες που αποτελούν το θεμέλιο της μελλοντικής επιστήμης της επιφόρτωσης, τίποτα δεν τις θυμίζει περισσότερο όσο οι σαρκοφάγοι και τα τοτέμ των αρχαίων πολιτισμών, μια απόπειρα να εγγράψεις ένα αιώνιο αποτύπωμα του εαυτού σου στο αέναο κενό, μια επιθυμία να υπάρξεις για πάντα. Όσο ευγενές και ανώτερο μπορεί να μοιάζει ένα τέτοιο όραμα, θα πρέπει να βασιστεί σε κάποιο δείγμα κριτικής σκέψης και όχι σε ευχολόγια, ώστε να μην μετατραπεί σε ένα **εργαλείο για την μελλοντική μας υποδούλωση**, όπως είχε γίνει στο παρελθόν.

Όποια κι αν είναι η πιθανότητα της ανθρωπότητας για την αθανασία, θα πρέπει να τα καταφέρει με έναν καλύτερο τρόπο από αυτόν...

Τζων Φίλις

Μετάφραση Κ.

Πηγές

Drexler, K. Eric (1994). «FORUM: Automated police & defense («Nanarchy»)» Extropy #12: 32-39

Hanson, Robin (1994). «If Uploads Come First: The Crack of a Future Dawn» Extropy #13: 10-15

Merkle, Ralph (1993). «Uploading Consciousness» Extropy #11: 5-8

Moravec, Hans (1988). Mind Children. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press

Moravec, Hans (1993). «Pigs in Cyberspace» Extropy #10: 5-7

Penrose, Roger (1990). The Emperor's New Mind. New York, New York: Oxford University Press

Ross, David Justin (1992). «Persons, Programs, and Uploading Consciousness» Extropy #9: 12-16

ΤΟ ΕΠΕΡΧΟΜΕΝΟ ΚΥΜΑ

Οι επιπτώσεις της επιφόρτωσης είναι τόσο ευρείες που είναι δύσκολο να τις απαριθμήσουμε χωρίς να δημιουργήσουμε νέες επιπτώσεις και αντιφάσεις. Πρώτα από όλα, το γεγονός και μόνο ότι η επιφόρτωση είναι ταυτόχρονα και εφικτή και επιθυμητή βασίζεται σε μια αλυσιδωτή σειρά ισχυρισμών. Ας ρίξουμε μια ματιά στον κάθε ένα.

Ένα πολύ βασικό ζήτημα είναι το κατά πόσον οι υπολογιστές θα μπορέσουν στο μέλλον να σκέφτονται, ή να εξελίσσονται από μόνοι τους. Αν και οι μηχανές αποτελούνται από διάφορα στοιχεία με διαφορετική δομή και λειτουργίες από την οργανική μορφή ζωής, δεν υπάρχει κάποιος λόγος να μην πιστεύουμε πως οι υπολογιστές δεν θα κατέχουν δυνάμεις που δεν θα μπορούν να εκπληρώσουν τον πιο απαιτητικό ορισμό της νοημοσύνης. Παρομοίως, είναι ίσως δυνατόν να φανταστούμε ένα μέλλον όπου οι μηχανές θα είναι οι μοναδικοί υπεύθυνοι σχεδιαστές και κατασκευαστές καινούργιων, εξυπνότερων και ισχυρότερων μηχανών. Η πορεία ενός μέλλοντος, που προβάλλεται μετά την επιφόρτωση, είναι κατά μια έννοια εξαρτημένη από αυτές τις δύο ικανότητες.

Η προοπτική να κατασκευάσουμε έναν υπολογιστή διπλότυπο του εαυτού μας μοιάζει ικανοποιητική στα πλαίσια του εφικτού. Ίσως να είναι πιο δύσκολο από όσο αναμένουν οι θιασώτες της επιφόρτωσης. Είναι δύσκολο να γνωρίζει κανείς με σιγουριά ακόμη κι αν μια επιφόρτωση που αποτελεί την προσομοίωση κάθε νευρώνα, σύναψης και νευρικού ερεθίσματος που ταξιδεύει διαμέσου κάθε νευρώνα μέσα στον ανθρώπινο εγκέφαλο, πως θα συμπεριφερθεί σαν το αρχέτυπο. Η αποθήκευση μνήμης στον ανθρώπινο εγκέφαλο παραμένει ακόμη ένα μυστήριο, και μπορεί να προκύψουν δυσκολίες που δεν μπορούμε να προβλέψουμε στη διαδικασία μεταφοράς της μνήμης από το αρχέτυπο στο διπλότυπο. Γενικά, όμως, το διπλότυπο δεν μοιάζει ακατόρθωτο να κατασκευαστεί.

Η μεταφορά συνείδησης από τον ανθρώπινο εγκέφαλο σε έναν υπολογιστή είναι από την άλλη, ένα εντελώς διαφορετικό ζήτημα. Δεν υπάρχει ένα ακλόνητο επιχείρημα ή απόδειξη για το αν είναι εφικτό κάτι τέτοιο. Η θεωρία σχετικά με την επιφόρ-

μοιάζει με την ικανότητα του ανθρώπου να αισθάνεται συναισθήματα; Θα νιώθει κάτι;

Είναι σημαντικό να τονίσουμε πως τα συναισθήματα, τα οποία κατ' ουσίαν τα αγνοούν σε κάθε συζήτηση γύρω από την επιφόρτωση, είναι αυτά που δίνουν νόημα στη ζωή μας. Καλύτερα να είσαι ζωντανός έστω και για μια μέρα και να μπορείς να νιώσεις χαρά, παρά να βιώσεις μια αιωνιότητα ως επεξεργαστής δεδομένων χωρίς καθόλου συναισθήματα.

Αφήνοντας αυτό κατά μέρος, ποιό θα μπορούσε να είναι το μέλλον μας σε έναν κόσμο μετά την επιφόρτωση; Παρ' όλες τις νεοανακαλυφθείσες δυνάμεις και ικανότητες μας, σύντομα θα κλέψουν την παράσταση οι υπολογιστές με τεχνητή νοημοσύνη που δεν θα χρειάζονται την επιφόρτωση από άνθρωπο. Αυτές οι μηχανές τεχνητής νοημοσύνης θα είναι πολύ πιο αποτελεσματικές και προσαρμοζόμενες από τις επιφορτώσεις και θα μας ξεπεράσουν σίγουρα κάποια στιγμή σε κάθε εργασία. Ο Μόραβεκ, προς τιμήν του, είναι ένας από τους υποστηρικτές της επιφόρτωσης, προσεγγίζοντας με εντιμότητα αυτό το ζήτημα.

«Ο άνθρωπος μάλλον δεν θα τα καταφέρνει επαρκώς σε ένα τέτοιο κυβερνοχώρο. Σε αντίθεση με τις «μοντέρνες» τεχνητές νοημοσύνες που τρέχουν τριγύρω κάνοντας ανακαλύψεις και συμφωνίες, επαναδομώντας τον εαυτό τους ώστε να χειρίζονται αποτελεσματικά τα δεδομένα που αποτελούν τις ενέργειες τους, ο ανθρώπινος εγκέφαλος θα βαδίζει αργά σε μια ακατάλληλη κατά το πλείστον προσομοίωση σώματος, ανάλογη με αυτήν κάποιου με στολή κατάδυσης που κολυμπάει με δυσκολία ανάμεσα σε δελφίνια-ακροβάτες», (Μόραβεκ 1993: 7).

Έχοντας προβάλλει την μελλοντική αύξηση της υπολογιστικής ισχύος, την προσδοκώμενη εξέλιξη της νανοτεχνολογίας και πραγματοποιώντας μια πιο εκλεπτυσμένη προσέγγιση, το μέλλον για την τεχνητή νοημοσύνη μοιάζει να είναι ευοίωνο. Αν ο Έρικ Ντρέξλερ, εμπνευστής της νανοτεχνολογίας, αποδειχθεί σωστός σχετικά με το ότι η νοημοσύνη των μετα-νανοτεχνολογικών μηχανών θα μπορεί να πραγματοποιήσει την έρευνα και την ανάπτυξη που αντιστοιχεί σε εκατομμύρια χρόνια μέσα σε ένα έτος (Ντρέξλερ 1994: 35), τότε μοιάζει πιθα-

Αν δεν μπορούμε τότε να πραγματοποιήσουμε καμία χρήσιμη λειτουργία ως πρωτόγονος συνεχιστής-απομεινάρι της ζωής με βάση τον άνθρακα, τότε η σημασία μας στο σύμπαν της επιστημονικής ανάπτυξης θα φθίνει. **Όταν θα φτάσουμε στο σημείο όπου δεν θα είμαστε πια χρήσιμοι, ίσως τότε χρειαστεί να αποδείξουμε ότι είμαστε αξιόπιστοι απέναντι σ' αυτές τις τεχνητές νοημοσύνες, ώστε να διάκεινται ευνοϊκότερα προς εμάς.**

Ποια θα ήταν ίσως η απάντηση μιας επιφόρτωσης που έρχεται αντιμέτωπη με έναν οξύ ανταγωνισμό από πιο αποδοτικές τεχνητές νοημοσύνες; Ο Μόραβεκ παραθέτει: «Μπορεί να μπούμε στον πειρασμό να αντικαταστήσουμε κάποιες από τις πιο μύχιες εγκεφαλικές λειτουργίες μας με πιο κατάλληλα προγράμματα για τον κυβερνοχώρο, τα οποία θα έχουμε «αγοράσει» από την τεχνητή νοημοσύνη και έτσι, σιγά σιγά, θα μετατρέψουμε τους εαυτούς μας σε κάτι που θα της μοιάζει αρκετά. Στην ουσία, η διαδικασία της σκέψης θα απελευθερωθεί από κάθε ίχνος του παλιού μας σώματος, και μάλιστα και κάθε σώματος. Όμως το ασώματο μυαλό που προκύπτει, όσο καταπληκτικό και να είναι για την καθαρότητα της σκέψης του και το μεγάλο εύρος της αντίληψης που διαθέτει, δεν θα μπορεί κατά καμία έννοια να θεωρείται πλέον ανθρώπινο», (Μόραβεκ 1993: 7).

Αυτά, παρεμπιπτόντως για την ταυτότητα-αρχέτυπο.

Ως ένα βαθμό, η επιφόρτωση μπορεί να είναι η πιο τέλεια (αν είναι ακούσια) μέθοδος εξάλειψης του ανθρώπινου γένους που έχει επινοηθεί ποτέ. Το άτομο καταστρέφεται και αντικαθίσταται με ένα νοήμον διπλότυπο και η σύνδεση μεταξύ των δύο έχει αποδειχθεί μέσω αναγωγιστικής επιχειρηματολογίας που εξαφανίζει την μοναδικότητα της ατομικής συνείδησης.

Όμως αυτό αποτελεί μέρος ενός πιο μακρινού μέλλοντος το οποίο είναι δύσκολο να προβλέψουμε. Στο παρόν και το εγγύς μέλλον, **η πιο επικίνδυνη ίσως διάσταση της θεωρίας της επιφόρτωσης είναι το χρυσωμένο χαπάκι που προσφέρεται για πολλές πλευρές του κυβερνο-μέλλοντος μας. Όσο οι ζωές μας μπερδεύονται όλο και πιο βαθειά σε ένα τεχνοκρατικό ιστό, τόσο πιο δελεαστική είναι η προοπτική σύμπτυξης μας**

νάο κενό, μια επιθυμία να υπάρξεις για πάντα. Όσο ευγενές και ανώτερο μπορεί να μοιάζει ένα τέτοιο όραμα, θα πρέπει να βασιστεί σε κάποιο δείγμα κριτικής σκέψης και όχι σε ευχολόγια, ώστε να μην μετατραπεί σε ένα **εργαλείο για την μελλοντική μας υποδούλωση**, όπως είχε γίνει στο παρελθόν.

Όποια κι αν είναι η πιθανότητα της ανθρωπότητας για την αθανασία, θα πρέπει να τα καταφέρει με έναν καλύτερο τρόπο από αυτόν...

Τζων Φίλις

Μετάφραση Κ.

Πηγές

Drexler, K. Eric (1994). «FORUM: Automated police & defense («Nanarchy»)» Extropy #12: 32-39

Hanson, Robin (1994). «If Uploads Come First: The Crack of a Future Dawn» Extropy #13: 10-15

Merkle, Ralph (1993). «Uploading Consciousness» Extropy #11: 5-8

Moravec, Hans (1988). Mind Children. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press

Moravec, Hans (1993). «Pigs in Cyberspace» Extropy #10: 5-7

Penrose, Roger (1990). The Emperor's New Mind. New York, New York: Oxford University Press

Ross, David Justin (1992). «Persons, Programs, and Uploading Consciousness» Extropy #9: 12-16

Επί πλέον πηγές

http://news.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_world_7_19/04/01_I7064357=I7064357=|01&01-0401!cod190401$31993.html

http://www.islandone.org/MMSG/HansMoravecRobotBush.html

http://www.frc.ri.cmu.edu/~hpm/project.archive/robot.papers/1999/NASA.report.99/

http://en.wikipedia.org/wiki/Hans_Moravec

http://en.wikipedia.org/wiki/Turing_test

http://en.wikipedia.org/wiki/Robin_Hanson

http://en.wikipedia.org/wiki/Ralph_Merkle

http://en.wikipedia.org/wiki/Eric_Drexler

http://future.wikia.com/wiki/Scenario:_Uploading

http://en.wikipedia.org/wiki/Extropianism

Τάξη και κοινωνικός ανταγωνισμός

Τάξη, εξουσία, κοινωνικός ανταγωνισμός

(Μέρος 2ο)

1. Τάξη και κοινωνία

Εχουμε αναφερθεί στον κοινωνικό ανταγωνισμό, ως την ορθότερη και ρεαλιστικότερη περιγραφή του πλέγματος σχέσεων, αντιθέσεων και συγκρούσεων που εμφανίζονται σαν «πάλη των τάξεων». Ας δούμε, όμως, κάποια δεδομένα που διευκολύνουν στην κατανόηση αυτού του θέματος.

Όταν προκύπτει σύγκρουση μεταξύ δυνάμεων της τάξης, που άρχει ενός πολιτειακού συστήματος, για παράδειγμα, αυτό συνιστά κατά κάποια έννοια «ταξική πάλη», από τη στιγμή που υπάρχουν δύο χαρακτηριστικές συγκροτήσεις, οι οποίες για λόγους ιδιαίτερων προσανατολισμών δεν μπορούν να έλθουν σε συνεννόηση. Αυτό συμβαίνει επειδή η κάθε μία συγκρότηση θέλει να προωθήσει και να θέσει σε εφαρμογή τον δικό της προσανατολισμό, τον οποίο θεωρεί ότι διασφαλίζει τόσο τα ιδιαίτερα συμφέροντα της όσο και με κάποιο τρόπο αυτά της τάξης. Η, με κάθε τρόπο, διεκπεραίωσή τους ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της κάθε συγκρότησης. Αυτή, μάλιστα, η αποκλειστικότητα συνήθως αναφέρεται σε ένα πλαίσιο έντονα ανταγωνιστικών κατευθύνσεων και επιδιώξεων.

Θα πρέπει, εδώ, να σημειωθεί πως οι επιδιώξεις αυτές δεν είναι απαραίτητο να έχουν έναν ολιστικό χαρακτήρα. Μπορούν, κάλλιστα, να επικεντρώνονται σε ένα ή περισσότερα ζητήματα, τα οποία, όμως, δεν συνιστούν και κάποιου είδους ολοκληρωτική ρήξη με το σύνολο αυτού που ορίζεται ως **υπάρχον**, αλλά αφορούν ορισμένες μεταβολές του.

Στην προκειμένη περίπτωση έχουμε μια πάλη στο **εσωτερικό** της τάξης των αρχόντων, την **ενδοταξική**.

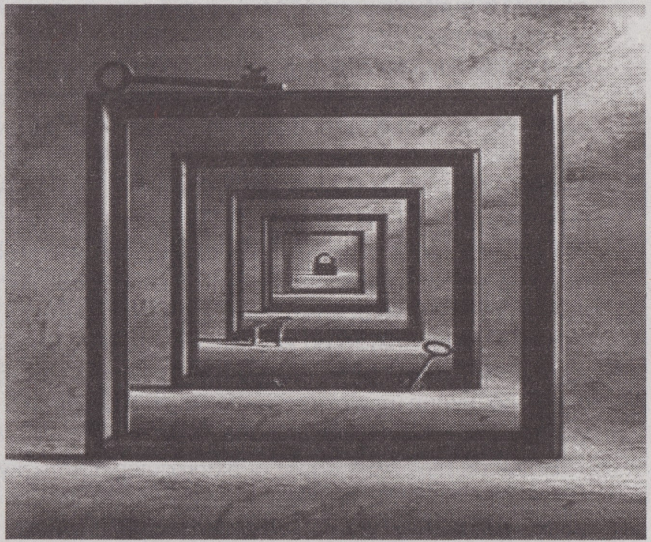
Μετά την λύση της αντιπαράθεσης, που μπορεί να έλθει σαν αποτέλεσμα της επικράτησης τής μιας συγκρότησης επί της άλλης και ανεξάρτητα από τις απώλειες που θα προκύψουν και στις δύο πλευρές, αυτό που επακολουθεί είναι η προσπάθεια εδραίωσης μιας άλλης ισορροπίας, που να εναρμονίζεται με τις νέες συνθήκες και τα συνολικότερα σκοπούμενα. Αυτή επιτυγχάνεται με την αναδιανομή των συνθηκών εξουσίας τόσο στο εσωτερικό της τάξης, όσο και στην υπόλοιπη κοινωνία. Αυτή η αναδιανομή ενδυναμώνει συνολικά την εξουσία, ανεξάρτητα από τις επιπτώσεις που θα υπάρξουν σε επί μέρους συστατικά της τάξης που άρχει.

Φυσικά ανάλογες επιπτώσεις –και συνήθως με μεγαλύτερο κόστος– υφίσταται η κοινωνία που εμπλέκεται εκού-

του παρελθόντος για να επιβεβαιώσει αυτού του είδους τις τεχνικές και τα μέσα που χρησιμοποιούνται από τις εξουσίες. Η μακρόχρονη διαδικασία επανάληψης αυτών των τεχνικών τις έχει κάνει να φαίνονται (και να αντιμετωπίζονται) σαν φυσιολογικές (π.χ. τα «κοινά» αρχόντων και αρχόμενων για την αντιμετώπιση «εξωτερικών κινδύνων» ή οι διαδικασίες εκλογής των «λαϊκών αντιπροσώπων, που διευκολύνουν την εκπόρθηση μερίδων της τάξης με τις ευλογίες των υπηκόων»).

Δεν έχουν λείψει, βέβαια, οι περιπτώσεις όπου οι διαμάχες στο εσωτερικό της τάξης λύνονται με την αξιοποίηση –προς όφελος κάθε μιας μερίδας– των αναταράξεων που εκδηλώνονται στον κοινωνικό χώρο, οι οποίες προκαλούνται από διάφορες ομάδες στην προσπάθεια τους να επιτύχουν μία ευνοϊκότερη γι' αυτές θέση μέσα στην **συνεχώς μεταβαλλόμενη κατάσταση που χαρακτηρίζει κάθε κοινωνία**. Αλλά συμβαίνει ακόμα και αυτές οι εξεγέρσεις των σκλαβωμένων να τίθενται σε πολλές περιπτώσεις στην υπηρεσία των ενδοταξικών αντιπαραθέσεων, μέσα πάντα από το κατάλληλο μανιπουλάρισμα, στο οποίο οι εκάστοτε άρχοντες τις περισσότερες φορές έχουν αποδειχτεί δεξιοτέχνες.

Έχοντας αναφερθεί προηγουμένως στην σύγκρουση ανάμεσα σε δύο συγκροτήσεις που προκύπτουν μέσα στους κόλπους μιας τάξης, καλό θα είναι να μην θεωρήσουμε το παράδειγμα αυτό ως την μοναδική περίπτωση συγκρούσεων, επειδή σε πολλές περιπτώσεις οι συγκροτήσεις συμβαίνει να είναι περισσότερες. Αυτό δεν είναι κάτι το συμπτωματικό. Όσο η τάξη διευρύνεται τόσο αυξάνονται οι ανταγωνισμοί στο εσωτερικό της. Αντίθετα, τέ-

κή. Ο λόγος που η κάθε πλευρά αποδέχεται την «ανανέωση» (σε γενικές γραμμές) είναι για μεν ένα μέρος, από τα χαρακτηριζόμενα ως μεσοστρώματα, η ανάδειξη στο εξουσιαστικό στερέωμα μέσω κάποιων «εκλεκτών» τους, ενώ για όσα προσδιορίζονται ως κατώτερα στρώματα αυτή η «ανανέωση» συνδέεται με την προσδοκία, ορισμένων απ' αυτά, για μία καλύτερη διαχείριση των όρων σκλαβιάς τους.

Στα σύγχρονα συστήματα κυριαρχίας οι ρυθμοί έντασης στην τάξη που άρχει είναι συνήθως ταχύτεροι από προηγούμενες εποχές. Ούτε κι αυτή, όμως, είναι μία σταθερή συνθήκη, επειδή οι ρυθμοί είναι δυνατόν να καθορι-

παράδειγμα, αυτό συνιστά κατά κάποια έννοια «ταξική πάλη», από τη στιγμή που υπάρχουν δύο χαρακτηριστικές συγκροτήσεις, οι οποίες για λόγους ιδιαίτερων προσανατολισμών δεν μπορούν να έλθουν σε συνεννόηση. Αυτό συμβαίνει επειδή η κάθε μία συγκρότηση θέλει να προωθήσει και να θέσει σε εφαρμογή τον δικό της προσανατολισμό, τον οποίο θεωρεί ότι διασφαλίζει τόσο τα ιδιαίτερα συμφέροντα της όσο και με κάποιο τρόπο αυτά της τάξης. Η, με κάθε τρόπο, διεκπεραίωσή τους ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της κάθε συγκρότησης. Αυτή, μάλιστα, η αποκλειστικότητα συνήθως αναφέρεται σε ένα πλαίσιο έντονα ανταγωνιστικών κατευθύνσεων και επιδιώξεων.

Θα πρέπει, εδώ, να σημειωθεί πως οι επιδιώξεις αυτές δεν είναι απαραίτητο να έχουν έναν ολιστικό χαρακτήρα. Μπορούν, κάλλιστα, να επικεντρώνονται σε ένα ή περισσότερα ζητήματα, τα οποία, όμως, δεν συνιστούν και κάποιου είδους ολοκληρωτική ρήξη με το σύνολο αυτού που ορίζεται ως **υπάρχον**, αλλά αφορούν ορισμένες μεταβολές του.

Στην προκειμένη περίπτωση έχουμε μια πάλη στο **εσωτερικό** της τάξης των αρχόντων, την **ενδοταξική**.

Μετά την λύση της αντιπαράθεσης, που μπορεί να έλθει σαν αποτέλεσμα της επικράτησης τής μιας συγκρότησης επί της άλλης και ανεξάρτητα από τις απώλειες που θα προκύψουν και στις δύο πλευρές, αυτό που επακολουθεί είναι η προσπάθεια εδραίωσης μιας άλλης ισορροπίας, που να εναρμονίζεται με τις νέες συνθήκες και τα συνολικότερα σκοπούμενα. Αυτή επιτυγχάνεται με την αναδιανομή των συνθηκών εξουσίας τόσο στο εσωτερικό της τάξης, όσο και στην υπόλοιπη κοινωνία. Αυτή η αναδιανομή ενδυναμώνει συνολικά την εξουσία, ανεξάρτητα από τις επιπτώσεις που θα υπάρξουν σε επί μέρους συστατικά της τάξης που άρχει.

Φυσικά ανάλογες επιπτώσεις –και συνήθως με μεγαλύτερο κόστος– υφίσταται η κοινωνία που εμπλέκεται εκούσα άκουσα σε αυτές τις συγκρούσεις. Επομένως, δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί πως αυτές οι καταστάσεις που σχετίζονται με τους ανταγωνισμούς στο πλαίσιο μιας τάξης να είναι αποκομμένες από την κοινωνία. Στην πραγματικότητα συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο. Υπάρχει, δηλαδή, διαρκής σύνδεση με την κοινωνία ανεξάρτητα από την χρονική περίοδο που εκτυλίσσονται.

Είναι αναμφίβολο το γεγονός πως η τάξη που άρχει, σε όλη την διάρκεια της ύπαρξής της, βρίσκεται σε μία πολυσύνθετη σχέση με την κοινωνία:

α) **διαχωρίζεται ταξικά**, αλλά παραμένει συνδεμένη με αυτήν,

β) έχει την ανάγκη **της πλασματικής ή της ουσιαστικής ανανέωσής της**, ως τάξη, από άτομα και ομάδες που προέρχονται από την τροφοδότρια κοινωνία,

γ) **παραμένει σταθερά εχθρική** και ενωμένη απέναντι σε οποιαδήποτε εξέγερση που θα ξεσπάσει από διάφορες ο-

(Μέρος 2ο)

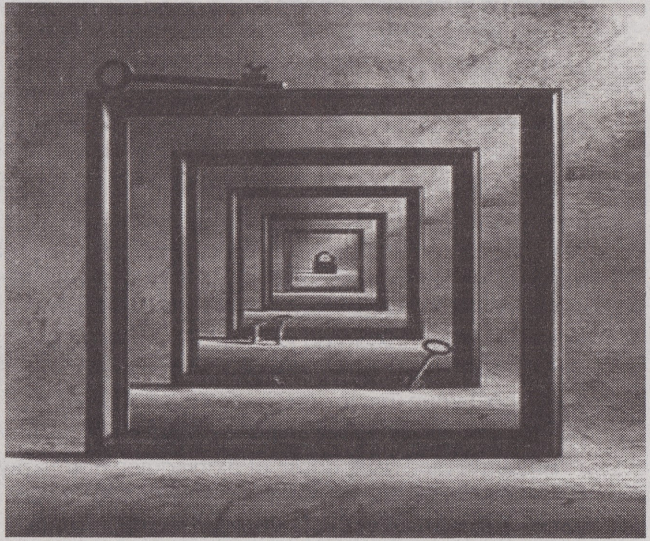
του παρελθόντος για να επιβεβαιώσει αυτού του είδους τις τεχνικές και τα μέσα που χρησιμοποιούνται από τις εξουσίες. Η μακρόχρονη διαδικασία επανάληψης αυτών των τεχνικών τις έχει κάνει να φαίνονται (και να αντιμετωπίζονται) σαν φυσιολογικές (π.χ. τα «κοινά» αρχόντων και αρχόμενων για την αντιμετώπιση «εξωτερικών κινδύνων» ή οι διαδικασίες εκλογής των «λαϊκών αντιπροσώπων, που διευκολύνουν την εκπόρθηση μερίδων της τάξης με τις ευλογίες των υπηκόων»).

Δεν έχουν λείψει, βέβαια, οι περιπτώσεις όπου οι διαμάχες στο εσωτερικό της τάξης λύνονται με την αξιοποίηση –προς όφελος κάθε μιας μερίδας– των αναταράξεων που εκδηλώνονται στον κοινωνικό χώρο, οι οποίες προκαλούνται από διάφορες ομάδες στην προσπάθεια τους να επιτύχουν μία ευνοϊκότερη γι' αυτές θέση μέσα στην **συνεχώς μεταβαλλόμενη κατάσταση που χαρακτηρίζει κάθε κοινωνία**. Αλλά συμβαίνει ακόμα και αυτές οι εξεγέρσεις των σκλαβωμένων να τίθενται σε πολλές περιπτώσεις στην υπηρεσία των ενδοταξικών αντιπαραθέσεων, μέσα πάντα από το κατάλληλο μανιπουλάρισμα, στο οποίο οι εκάστοτε άρχοντες τις περισσότερες φορές έχουν αποδειχτεί δεξιοτέχνες.

Έχοντας αναφερθεί προηγουμένως στην σύγκρουση ανάμεσα σε δύο συγκροτήσεις που προκύπτουν μέσα στους κόλπους μιας τάξης, καλό θα είναι να μην θεωρήσουμε το παράδειγμα αυτό ως την μοναδική περίπτωση συγκρούσεων, επειδή σε πολλές περιπτώσεις οι συγκροτήσεις συμβαίνει να είναι περισσότερες. Αυτό δεν είναι κάτι το συμπτωματικό. Όσο η τάξη διευρύνεται τόσο αυξάνονται οι ανταγωνισμοί στο εσωτερικό της. Αντίθετα, τέτοιου είδους ανταγωνισμοί είναι περιορισμένοι στις περιπτώσεις εκείνες όπου η τάξη είναι μικρή ως προς τον αριθμό ή τα όρια που ασκεί την εξουσία της και η λύση των αντιθέσεων μπορεί να επέλθει χωρίς την προσαρτημένη συμμετοχή της κοινωνίας ή με πολύ περιορισμένης έκτασης κινήσεις από κάποια τμήματά της.

Όπως και να εξελιχθούν τα πράγματα, το δεδομένο είναι πως **η τάξη που άρχει δεν μπορεί (και δεν θέλει) να αποχωριστεί την κοινωνία**. Είναι ενταγμένη στον ευρύτερο κοινωνικό χώρο σαν στοιχείο της κοινωνίας. **Κοινωνία, τάξη και κράτος παραμένουν συνδεδεμένα μεταξύ τους**. Αυτό το δεδομένο είναι καθοριστικό για τον αναρχικό αγώνα σύμφωνα με τον οποίον **η αποδέσμευση από τα εξουσιαστικά δεσμά δεν μπορεί να παραγνωρίζει την άρρηκτη ενότητα της εξουσίας, την συγκρότηση και έκφρασή της μέσα από το κράτος και την τάξη**.

2. Η ανανέωση της τάξης που άρχει

κή. Ο λόγος που η κάθε πλευρά αποδέχεται την «ανανέωση» (σε γενικές γραμμές) είναι για μεν ένα μέρος, από τα χαρακτηριζόμενα ως μεσοστρώματα, η ανάδειξη στο εξουσιαστικό στερέωμα μέσω κάποιων «εκλεκτών» τους, ενώ για όσα προσδιορίζονται ως κατώτερα στρώματα αυτή η «ανανέωση» συνδέεται με την προσδοκία, ορισμένων απ' αυτά, για μία καλύτερη διαχείριση των όρων σκλαβιάς τους.

Στα σύγχρονα συστήματα κυριαρχίας οι ρυθμοί έντασης στην τάξη που άρχει είναι συνήθως ταχύτεροι από προηγούμενες εποχές. Ούτε κι αυτή, όμως, είναι μία σταθερή συνθήκη, επειδή οι ρυθμοί είναι δυνατόν να καθοριστούν από άλλους παράγοντες που θα παρεμβληθούν. Γενικό, πάντως, χαρακτηριστικό της τάξης είναι η **διαφύλαξη της σταθερότητας** κι αυτή είναι στενά συνδεμένη με τα πρόσωπα που αναλαμβάνουν σε κάθε περίσταση (και ιδιαίτερα σε ταραγμένες καταστάσεις) να διατηρήσουν με κάθε διαθέσιμο μέσον την κυριαρχία της σε πολιτικό, οικονομικό, ιδεολογικό και στρατιωτικό επίπεδο.

Δεν είναι άσχετος με αυτήν την πραγματικότητα ο όρος οικογενειοκρατία, που συνδέεται με την γενεαλογική συνέχεια των προσώπων (π.χ. Παπανδρέου) που αναλαμβάνουν την εκπροσώπηση των συμφερόντων της τάξης στον οικονομικό και ιδεολογικοπολιτικό τομέα ή με την ανάληψη ανάλογων καθηκόντων από γόνους «οίκων» (π.χ. Φορντ).

Υπάρχει, πάντως, μια «ιδιαιτερότητα» στην ανανέωση της τάξης: είναι **ορατή**, κατά μεγάλο ποσοστό στον τομέα

Μετά την λύση της αντιπαράθεσης, που μπορεί να έλθει σαν αποτέλεσμα της επικράτησης τής μιας συγκρότησης επί της άλλης και ανεξάρτητα από τις απώλειες που θα προκύψουν και στις δύο πλευρές, αυτό που επακολουθεί είναι η προσπάθεια εδραίωσης μιας άλλης ισορροπίας, που να εναρμονίζεται με τις νέες συνθήκες και τα συνολικότερα σκοπούμενα. Αυτή επιτυγχάνεται με την αναδιανομή των συνθηκών εξουσίας τόσο στο εσωτερικό της τάξης, όσο και στην υπόλοιπη κοινωνία. Αυτή η αναδιανομή ενδυναμώνει συνολικά την εξουσία, ανεξάρτητα από τις επιπτώσεις που θα υπάρξουν σε επί μέρους συστατικά της τάξης που άρχει.

Φυσικά ανάλογες επιπτώσεις –και συνήθως με μεγαλύτερο κόστος– υφίσταται η κοινωνία που εμπλέκεται εκούσα άκουσα σε αυτές τις συγκρούσεις. Επομένως, δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί πως αυτές οι καταστάσεις που σχετίζονται με τους ανταγωνισμούς στο πλαίσιο μιας τάξης να είναι αποκομμένες από την κοινωνία. Στην πραγματικότητα συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο. Υπάρχει, δηλαδή, διαρκής σύνδεση με την κοινωνία ανεξάρτητα από την χρονική περίοδο που εκτυλίσσονται.

Είναι αναμφίβολο το γεγονός πως η τάξη που άρχει, σε όλη την διάρκεια της ύπαρξής της, βρίσκεται σε μία πολυσύνθετη σχέση με την κοινωνία:

α) **διαχωρίζεται ταξικά**, αλλά παραμένει συνδεμένη με αυτήν,

β) έχει την ανάγκη **της πλασματικής ή της ουσιαστικής ανανέωσής της**, ως τάξη, από άτομα και ομάδες που προέρχονται από την τροφοδότρια κοινωνία,

γ) **παραμένει σταθερά εχθρική** και ενωμένη απέναντι σε οποιαδήποτε εξέγερση που θα ξεσπάσει από διάφορες ομάδες της κοινωνίας, που αμφισβητούν την κυριαρχία της,

δ) χρειάζεται **την πλαισίωση από διάφορες ομάδες της κοινωνίας**, όταν εκδηλωθούν οι ανταγωνιστικές συγκροτήσεις στο εσωτερικό της ή αντιπαραθέσεις με τάξεις που άρχουν σε άλλα κράτη. Αυτή η πλαισίωση τής κάθε συγκρότησης αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την επικράτηση τής μιας επί της άλλης.

Βεβαίως, χρειάζεται να υπάρξουν κίνητρα για να επιτευχθεί αυτή η πλαισίωση. Τα κίνητρα αφορούν συνήθως υποσχέσεις, που σχετίζονται με οικονομικά οφέλη ή κοινωνικού περιεχομένου μεταρρυθμίσεις, ενώ κύριο ρόλο έχουν και οι ιδεολογικές, θρησκευτικές αλλά και πολιτικού ή εθνικού περιεχομένου συνταυτίσεις.

Δεν είναι λίγες οι φορές που σε τέτοιες συνθήκες οι υποσχέσεις των κρατούντων φτάνουν στο σημείο να καλλιεργούν φρούδες ελπίδες στους καταπιεσμένους προκειμένου να τους προσεταιριστούν κατά ομάδες ή ακόμα και ατομικά ή για να αποτρέψουν κοινωνικές αναταραχές. Δεν χρειάζεται να ανατρέξει κάποιος σε ιστορικά συμβάντα **κοινωνία.** Αλλά συμβαίνει ακόμα και αυτές οι εξεγέρσεις των σκλαβωμένων να τίθενται σε πολλές περιπτώσεις στην υπηρεσία των ενδοταξικών αντιπαραθέσεων, μέσα πάντα από το κατάλληλο μανιπουλάρισμα, στο οποίο οι εκάστοτε άρχοντες τις περισσότερες φορές έχουν αποδειχτεί δεξιοτέχνες.

Έχοντας αναφερθεί προηγουμένως στην σύγκρουση ανάμεσα σε δύο συγκροτήσεις που προκύπτουν μέσα στους κόλπους μιας τάξης, καλό θα είναι να μην θεωρήσουμε το παράδειγμα αυτό ως την μοναδική περίπτωση συγκρούσεων, επειδή σε πολλές περιπτώσεις οι συγκροτήσεις συμβαίνει να είναι περισσότερες. Αυτό δεν είναι κάτι το συμπτωματικό. Όσο η τάξη διευρύνεται τόσο αυξάνονται οι ανταγωνισμοί στο εσωτερικό της. Αντίθετα, τέτοιου είδους ανταγωνισμοί είναι περιορισμένοι στις περιπτώσεις εκείνες όπου η τάξη είναι μικρή ως προς τον αριθμό ή τα όρια που ασκεί την εξουσία της και η λύση των αντιθέσεων μπορεί να επέλθει χωρίς την προσαρτημένη συμμετοχή της κοινωνίας ή με πολύ περιορισμένης έκτασης κινήσεις από κάποια τμήματά της.

Όπως και να εξελιχθούν τα πράγματα, το δεδομένο είναι πως **η τάξη που άρχει δεν μπορεί (και δεν θέλει) να αποχωριστεί την κοινωνία**. Είναι ενταγμένη στον ευρύτερο κοινωνικό χώρο σαν στοιχείο της κοινωνίας. **Κοινωνία, τάξη και κράτος παραμένουν συνδεδεμένα μεταξύ τους.** Αυτό το δεδομένο είναι καθοριστικό για τον αναρχικό αγώνα σύμφωνα με τον οποίον **η αποδέσμευση από τα εξουσιαστικά δεσμά δεν μπορεί να παραγνωρίζει την άρρηκτη ενότητα της εξουσίας, την συγκρότηση και έκφρασή της μέσα από το κράτος και την τάξη.**

2. Η ανανέωση της τάξης που άρχει

Σε ό,τι αφορά, τώρα, **την ανανέωση της τάξης** που άρχει, θα πρέπει να επισημανθεί ότι μια τέτοιας μορφής και περιεχομένου διαδικασία δεν σημαίνει την αυτοκατάργηση ή τον ριζικό μετασχηματισμό της. Ο πυρήνας της τόσο σε ό,τι αφορά την γενεαλογική πορεία των συστατικών της, όσο και την ιδεολογία της αποτελεί μία αδιαμφισβήτητη σταθερά, που συνεχώς αναζωογονείται. Η ανανέωση είναι μία ανάγκη που δεν την κρύβουν οι κρατούντες, ιδιαίτερα μάλιστα σε συνθήκες όπως αυτές που υπάρχουν στις μέρες μας. Αυτή η ανάγκη έρχεται να συνδεθεί με το γνωστό, πλέον, πρόταγμα που εμφανίζεται σαν λαϊκή απαίτηση για «ανανέωση της πολιτικής με νέα πρόσωπα, με νέους ανθρώπους», μπροστά στην εκτεταμένη «διαφθορά» που υπάρχει.

Βέβαια, αυτή «η λαϊκή» ή «κοινωνική απαίτηση» έλκει την προέλευσή της στην προπαγάνδα των πολιτικών και των διάφορων θεωρητικών της εξουσίας. Γίνεται, όμως, αποδεκτή από όλα σχεδόν τα υπόλοιπα στρώματα της κοινωνίας που το κάθε ένα την βλέπει από διαφορετική οπτική. Ο λόγος που η κάθε πλευρά αποδέχεται την «ανανέωση» (σε γενικές γραμμές) είναι για μεν ένα μέρος, από τα χαρακτηριζόμενα ως μεσοστρώματα, η ανάδειξη στο εξουσιαστικό στερέωμα μέσω κάποιων «εκλεκτών» τους, ενώ για όσα προσδιορίζονται ως κατώτερα στρώματα αυτή η «ανανέωση» συνδέεται με την προσδοκία, ορισμένων απ' αυτά, για μία καλύτερη διαχείριση των όρων σκλαβιάς τους.

Στα σύγχρονα συστήματα κυριαρχίας οι ρυθμοί έντασης στην τάξη που άρχει είναι συνήθως ταχύτεροι από προηγούμενες εποχές. Ούτε κι αυτή, όμως, είναι μία σταθερή συνθήκη, επειδή οι ρυθμοί είναι δυνατόν να καθοριστούν από άλλους παράγοντες που θα παρεμβληθούν. Γενικό, πάντως, χαρακτηριστικό της τάξης είναι η **διαφύλαξη της σταθερότητας** κι αυτή είναι στενά συνδεμένη με τα πρόσωπα που αναλαμβάνουν σε κάθε περίσταση (και ιδιαίτερα σε ταραγμένες καταστάσεις) να διατηρήσουν με κάθε διαθέσιμο μέσον την κυριαρχία της σε πολιτικό, οικονομικό, ιδεολογικό και στρατιωτικό επίπεδο.

Δεν είναι άσχετος με αυτήν την πραγματικότητα ο όρος οικογενειοκρατία, που συνδέεται με την γενεαλογική συνέχεια των προσώπων (π.χ. Παπανδρέου) που αναλαμβάνουν την εκπροσώπηση των συμφερόντων της τάξης στον οικονομικό και ιδεολογικοπολιτικό τομέα ή με την ανάληψη ανάλογων καθηκόντων από γόνους «οίκων» (π.χ. Φορντ).

Υπάρχει, πάντως, μια «ιδιαιτερότητα» στην ανανέωση της τάξης: είναι **ορατή**, κατά μεγάλο ποσοστό στον τομέα της **πολιτικής**, η οποία είναι ένας κατ' εξοχήν συνδετικός κρίκος με την κοινωνία, αφού εμφανίζεται πως εκφράζει την «λαϊκή βούληση» μέσω των εκλογών (όπου αυτές ισχύουν ως σύστημα) ή την γέφυρα ανάμεσα στην τάξη και το λαό. Στους υπόλοιπους **παράγοντες** (οικονομικό, στρατιωτικό και ιδεολογικό) της τάξης –και της αντίστοιχα εφαρμοζόμενης εξουσίας– η ανανέωση γίνεται μέσα από διαδικασίες, οι οποίες διεκπεραιώνονται με **μη δημόσιο τρόπο**, αλλά συνήθως μέσα στους κοινά αποδεκτούς κανόνες ή τις, λόγω συνθηκών, «έκτακτες ρυθμίσεις».

Η **πολιτική διεκπεραίωση** των υποθέσεων της τάξης, αλλά και της εξουσίας γενικότερα, **γίνεται μέσω των πολιτικών κομμάτων, τα οποία είναι μηχανισμοί διαχείρισης και ανακατανομής των εξουσιαστικών σχέσεων**. Σ' αυτήν τη διαδικασία εμπλέκονται **όλοι** οι κομματικοί μηχανισμοί μη εξαιρουμένων των σοσιαλιστικών, κομμουνιστικών και αριστερών. Αυτό αποδεικνύεται ιστορικά, αλλά επιβεβαιώνεται συνεχώς και από την στάση και δράση τους στη σημερινή πραγματικότητα, ανεξάρτητα από τις περίτεχνες ή

συνέχεια στη σελίδα 8

συνέχεια από τη σελίδα 7

χοντροκομμένες πολιτικές τους τοποθετήσεις και πρακτικές με τις οποίες προσπαθούν να επισκιάσουν την αλήθεια.

Ας έρθουμε τώρα σε μία συνήθη διατύπωση. Πρόκειται γι' αυτήν κάνει λόγο για «κυρίαρχες τάξεις». Είναι ένας χαρακτηρισμός ο οποίος **δεν ανταποκρίνεται σε ήδη δομημένες καταστάσεις**. Είναι ενδεχόμενο να χρησιμοποιηθεί όταν γίνεται αναφορά σε διάφορες ενοποιήσεις ομάδων εξουσίας –που συντέθηκαν μέσα από ορισμένες διαδικασίες– και οι οποίες προέρχονται από διάφορους τομείς δραστηριότητας (ναυσιπλοΐα, γεωργία, εμπόριο κλπ). Αυτή η διαφορετική προέλευση δεν τις καθιστά τάξεις με την ολοκληρωμένη μορφή και με την διάσταση που έχει μία τάξη. Επομένως, **η αναφορά σε τάξεις προφανώς αναλύει αυτήν που άρχει στα συστατικά της**. Αυτά τα συστατικά επιδρούν, σε γενικές γραμμές, με τρόπο παρόμοιο με αυτόν που επιφέρει η ανανέωση, ενοποιώντας και ισχυροποιώντας την –κάτι που έχει επιβεβαιωθεί μέσα από τις διαδικασίες που έχουν προηγηθεί– όχι μόνο χωροταξικά, αλλά συμβάλλουν και στην εκτός των εδαφικών ορίων του κράτους διαδικασία ενοποίησής της με άλλες τάξεις.

Ο σημαντικός, πάντως, συντελεστής, για την διατήρηση της κυριαρχίας της στον κοινωνικό χώρο, αλλά και την διευκόλυνση για την σύνδεση και ενοποίηση με τις τάξεις των άλλων κρατών, παραμένουν οι τέσσερις **παράγοντες:** πολιτικός, ιδεολογικός, οικονομικός και στρατιωτικός. Αυτή η ενοποίηση παλιότερα εμφανιζόταν με την μορφή μακροχρόνιων συμμαχιών, αλλά στις σημερινές συνθήκες προχωρά ακόμη περισσότερο διαμορφώνοντας και συγκροτώντας την **υπερκρατική** κυριαρχία.

Εννοείται πως όλες αυτές οι διαδικασίες που περιγράφηκαν δεν εξαλείφουν την ανάπτυξη αντιθέσεων και διαφορετικών επιλογών. Τις επιπτώσεις της διαδικασίας συγκρότησης της υπερκρατικής κυριαρχίας είναι που δέχονται οι άνθρωποι τις τελευταίες δύο δεκαετίες. Όμως, η δυνατότητα κατανόησης αυτού του νέου δεδομένου, εκ μέρους τους, είναι δύσκολη, αν λάβουμε υπ' όψιν την μακροχρόνια πορεία αλλοτρίωσης, η οποία συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό στην αφομοίωση από την κοινωνία των διαδικασιών με τις οποίες κινούνταν προηγουμένως η τάξη. Αυτός είναι ένα λόγος που η κατανόηση της νέας πραγματικότητας, εκ μέρους των σκλαβωμένων θα αργήσει. Μέχρι τότε, οι πολιτικοί παράγοντες, εντός και εκτός κοινοβουλίου, θα επιδεικνύουν τα αναποτελεσματικά εργαλεία αγώνα προκειμένου να διεκπεραιωθούν απρόσκοπτα οι κυριαρχικοί σχεδιασμοί, χωρίς να υπάρξουν μεγάλες τριβές και εντάσεις που θα μπορούσαν να προκαλέσουν κοινωνικές εξεγέρσεις. Παρ' ότι οι νέες συνθήκες σκλαβιάς είναι δύσκολο να κατανοηθούν άμεσα από το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού, εν τούτοις οι αναρχικοί, λόγω της συνεχούς δράσης και εμπειρίας τους έχουν τη δυνατότητα να κατανοούν τα όσα θέτει σε εφαρμογή η κυριαρχία. Επομένως όφειλαν και οφείλουν να ξεπεράσουν τα καθιερωμένα μοντέλα σκέψης και δράσης που **αντιμετωπίζονται από το κράτος με αρκετή άνεση.**

Άλλωστε, επισημάνσεις έχουν γίνει προ πολλού, αλλά και οι εξουσιαστές διατυμπάνιζαν: «προσαρμογή», «εφαρμογή» στις «ντιρεχτίβες» (της ΕΟΚ αρχικά) και τη νομοθεσία (της ΕΕ στη συνέχεια). Επομένως οι δικαιολογίες περιττεύουν.

3. Ο κοινωνικός ανταγωνισμός

Όπως προαναφέραμε, η τάξη δεν είναι εύκολο να διαχωριστεί με έναν μηχανικό τρόπο από την κοινωνία, επειδή τα όρια της αναμιγνύονται με τα όρια των λεγόμενων ανώτερων μεσοστρωμάτων. Αυτή η δυσχερής διάκριση της επιτρέπει, διατηρώντας την αυτονομία της, να δικτυώνεται μέσα στην κοινωνία μέσω των στρωματοποιήσεων και των κατηγοριοποιήσεων. Με αυτήν την δικτύωση συγκαλύπτονται, επίσης, οι συνθήκες σκλαβιάς που υπάρχουν και ταυτόχρονα δίνεται η δυνατότητα χειραγώγησης και πολύτροπης καταστολής των ανταγωνιστικών προς την εξουσία διεργασιών.

Όμως, με ποιο τρόπο διαμορφώνεται η κοινωνία; Τι συμβαίνει με τα συστατικά της που δεν ανήκουν στην τάξη και πώς καθορίζεται η μεταξύ τους σχέση, ώστε να διευκολύνεται η επιβολή της τάξης που άρχει;

Ας πάρουμε τα πράγματα με κάποια σειρά.

Ο κάθε φορά ορισμένος κοινωνικός χώρος περιλαμβάνει μία συγκεκριμένη κοινωνία, στην οποία έχουν χτιστεί (δομηθεί), κατά περιόδους, οι διάφορες συνθήκες επιβολής. Αυτές, όμως, οι δομημένες συνθήκες δεν προκύπτουν από το πουθενά. Προέρχονται και καθορίζονται από την **τάξη**, η οποία ταξινομεί και διαχωρίζει όσες ομάδες ανθρώπων συναπαρτίζουν την λεγόμενη κοινωνία. Επομένως, **η στρωματοποίηση των συστατικών του κοινωνικού χώρου, η ταξινόμηση και η κατηγοριοποίηση τους είναι συνυφασμένη με την καθιέρωση και διανομή των συνθηκών εξουσίας μέσα στην κοινωνία.**

Παρά τις στρωματοποιήσεις και τις κατηγοριοποιήσεις, οι αντιθέσεις μέσα στο κοινωνικό χώρο και ανάμεσα στις διάφορες ομάδες που τον αποτελούν όχι μόνο συνεχίζουν να υπάρχουν και να αναπτύσσονται, αλλά κατασκευάζονται και επί πλέον αντιθέσεις, ενώ ένα μέρος από αυτές που προϋπήρχαν (εξ αιτίας τοπικών, ιδιοφυλετικών κ.λπ. χαρακτηριστικών), λόγω του γεγονότος ότι δεν μπορούν να εξαλειφθούν με γρήγορους ρυθμούς παρά την αναδιάταξη της κοινωνίας και –κάτω από ορισμένες συνθήκες– συντελούν στην όξυνση των αντιπαραθέσεων.

Οι εντάσεις που αναπτύσσονται μέσα στην κοινωνία είναι **πολύπλευρες** και τις περισσότερες φορές **πολυσύνθετες**. Γι' αυτό το λόγο έχουμε δύο βασικές περιπτώσεις: Η **μία** είναι εκείνη κατά την οποία ένα σημαντικό τμήμα της κοινωνίας συντάσσεται με την τάξη που άρχει και με τις επιλογές της και η **άλλη** όταν κάποιο άλλο ανάλογης σημα-

συνέχεια από τη σελίδα 7

χοντροκομμένες πολιτικές τους τοποθετήσεις και πρακτικές με τις οποίες προσπαθούν να επισκιάσουν την αλήθεια.

Ας έρθουμε τώρα σε μία συνήθη διατύπωση. Πρόκειται γι' αυτήν κάνει λόγο για «κυρίαρχες τάξεις». Είναι ένας χαρακτηρισμός ο οποίος **δεν ανταποκρίνεται σε ήδη δομημένες καταστάσεις**. Είναι ενδεχόμενο να χρησιμοποιηθεί όταν γίνεται αναφορά σε διάφορες ενοποιήσεις ομάδων εξουσίας –που συντέθηκαν μέσα από ορισμένες διαδικασίες– και οι οποίες προέρχονται από διάφορους τομείς δραστηριότητας (ναυσιπλοΐα, γεωργία, εμπόριο κλπ). Αυτή η διαφορετική προέλευση δεν τις καθιστά τάξεις με την ολοκληρωμένη μορφή και με την διάσταση που έχει μία τάξη. Επομένως, **η αναφορά σε τάξεις προφανώς αναλύει αυτήν που άρχει στα συστατικά της**. Αυτά τα συστατικά επιδρούν, σε γενικές γραμμές, με τρόπο παρόμοιο με αυτόν που επιφέρει η ανανέωση, ενοποιώντας και ισχυροποιώντας την –κάτι που έχει επιβεβαιωθεί μέσα από τις διαδικασίες που έχουν προηγηθεί– όχι μόνο χωροταξικά, αλλά συμβάλλουν και στην εκτός των εδαφικών ορίων του κράτους διαδικασία ενοποίησής της με άλλες τάξεις.

Ο σημαντικός, πάντως, συντελεστής, για την διατήρηση της κυριαρχίας της στον κοινωνικό χώρο, αλλά και την διευκόλυνση για την σύνδεση και ενοποίηση με τις τάξεις των άλλων κρατών, παραμένουν οι τέσσερις **παράγοντες:** πολιτικός, ιδεολογικός, οικονομικός και στρατιωτικός. Αυτή η ενοποίηση παλιότερα εμφανιζόταν με την μορφή μακροχρόνιων συμμαχιών, αλλά στις σημερινές συνθήκες προχωρά ακόμη περισσότερο διαμορφώνοντας και συγκροτώντας την **υπερκρατική** κυριαρχία.

Εννοείται πως όλες αυτές οι διαδικασίες που περιγράφηκαν δεν εξαλείφουν την ανάπτυξη αντιθέσεων και διαφορετικών επιλογών. Τις επιπτώσεις της διαδικασίας συγκρότησης της υπερκρατικής κυριαρχίας είναι που δέχονται οι άνθρωποι τις τελευταίες δύο δεκαετίες. Όμως, η δυνατότητα κατανόησης αυτού του νέου δεδομένου, εκ μέρους τους, είναι δύσκολη, αν λάβουμε υπ' όψιν την μακροχρόνια πορεία αλλοτρίωσης, η οποία συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό στην αφομοίωση από την κοινωνία των διαδικασιών με τις οποίες κινούνταν προηγουμένως η τάξη. Αυτός είναι ένας λόγος που η κατανόση της νέας πραγματικότητας, εκ μέρους των σκλαβωμένων θα αργήσει. Μέχρι τότε, οι πολιτικοί παράγοντες, εντός και εκτός κοινοβουλίου, θα επιδεικνύουν τα αναποτελεσματικά εργαλεία αγώνα προκειμένου να διεκπεραιωθούν απρόσκοπτα οι κυριαρχικοί σχεδιασμοί, χωρίς να υπάρξουν μεγάλες τριβές και εντάσεις που θα μπορούσαν να προκαλέσουν κοινωνικές εξεγέρσεις. Παρ' ότι οι νέες συνθήκες σκλαβιάς είναι δύσκολο να κατανοηθούν άμεσα από το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού, εν τούτοις οι αναρχικοί, λόγω της συνεχούς δράσης και εμπειρίας τους έχουν τη δυνατότητα να κατανοούν τα όσα θέτει σε εφαρμογή η κυριαρχία. Επομένως όφειλαν και οφείλουν να ξεπεράσουν τα καθιερωμένα μοντέλα σκέψης και δράσης που **αντιμετωπίζονται από το κράτος με αρκετή άνεση.**

Άλλωστε, επισημάνσεις έχουν γίνει προ πολλού, αλλά και οι εξουσιαστές διατυμπάνιζαν: «προσαρμογή», «εφαρμογή» στις «ντιρεχτίβες» (της ΕΟΚ αρχικά) και τη νομοθεσία (της ΕΕ στη συνέχεια). Επομένως οι δικαιολογίες περιττεύουν.

3. Ο κοινωνικός ανταγωνισμός

Όπως προαναφέραμε, η τάξη δεν είναι εύκολο να διαχωριστεί με έναν μηχανικό τρόπο από την κοινωνία, επειδή τα όρια της αναμιγνύονται με τα όρια των λεγόμενων ανώτερων μεσοστρωμάτων. Αυτή η δυσχερής διάκριση της επιτρέπει, διατηρώντας την αυτονομία της, να δικτυώνεται μέσα στην κοινωνία μέσω των στρωματοποιήσεων και των κατηγοριοποιήσεων. Με αυτήν την δικτύωση συγκαλύπτονται, επίσης, οι συνθήκες σκλαβιάς που υπάρχουν και ταυτόχρονα δίνεται η δυνατότητα χειραγώγησης και πολύτροπης καταστολής των ανταγωνιστικών προς την εξουσία διεργασιών.

Όμως, *με ποιο τρόπο διαμορφώνεται η κοινωνία; Τι συμβαίνει με τα συστατικά της που δεν ανήκουν στην τάξη και πώς καθορίζεται η μεταξύ τους σχέση, ώστε να διευκολύνεται η επιβολή της τάξης που άρχει;*

Ας πάρουμε τα πράγματα με κάποια σειρά.

Ο κάθε φορά ορισμένος κοινωνικός χώρος περιλαμβάνει μία συγκεκριμένη κοινωνία, στην οποία έχουν χτιστεί (δομηθεί), κατά περιόδους, οι διάφορες συνθήκες επιβολής. Αυτές, όμως, οι δομημένες συνθήκες δεν προκύπτουν από το πουθενά. Προέρχονται και καθορίζονται από την **τάξη,** η οποία ταξινομεί και διαχωρίζει όσες ομάδες ανθρώπων συναπαρτίζουν την λεγόμενη κοινωνία. Επομένως, **η στρωματοποίηση των συστατικών του κοινωνικού χώρου, η ταξινόμηση και η κατηγοριοποίηση τους είναι συνυφασμένη με την καθιέρωση και διανομή των συνθηκών εξουσίας μέσα στην κοινωνία.**

Παρά τις στρωματοποιήσεις και τις κατηγοριοποιήσεις, οι αντιθέσεις μέσα στο κοινωνικό χώρο και ανάμεσα στις διάφορες ομάδες που τον αποτελούν όχι μόνο συνεχίζουν να υπάρχουν και να αναπτύσσονται, αλλά κατασκευάζονται και επί πλέον αντιθέσεις, ενώ ένα μέρος από αυτές που προϋπήρχαν (εξ αιτίας τοπικών, ιδιοφυλετικών κ.λπ. χαρακτηριστικών), λόγω του γεγονότος ότι δεν μπορούν να εξαλειφθούν με γρήγορους ρυθμούς παρά την αναδιάταξη της κοινωνίας και –κάτω από ορισμένες συνθήκες– συντελούν στην όξυνση των αντιπαραθέσεων.

Οι εντάσεις που αναπτύσσονται μέσα στην κοινωνία είναι **πολύπλευρες** και τις περισσότερες φορές **πολυσύνθετες**. Γι' αυτό το λόγο έχουμε δύο βασικές περιπτώσεις: Η **μία** είναι εκείνη κατά την οποία ένα σημαντικό τμήμα της κοινωνίας συντάσσεται με την τάξη που άρχει και με τις επιλογές της και η **άλλη** όταν κάποιο άλλο ανάλογης σημα-

φορετικών επιλογών. Τις επιπτώσεις της διαδικασίας συγκρότησης της υπερκρατικής κυριαρχίας είναι που δέχονται οι άνθρωποι τις τελευταίες δύο δεκαετίες. Όμως, η δυνατότητα κατανόησης αυτού του νέου δεδομένου, εκ μέρους τους, είναι δύσκολη, αν λάβουμε υπ' όψιν την μακροχρόνια πορεία αλλοτρίωσης, η οποία συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό στην αφομοίωση από την κοινωνία των διαδικασιών με τις οποίες κινούνταν προηγουμένως η τάξη. Αυτός είναι ένα λόγος που η κατανόηση της νέας πραγματικότητας, εκ μέρους των σκλαβωμένων θα αργήσει. Μέχρι τότε, οι πολιτικοί παράγοντες, εντός και εκτός κοινοβουλίου, θα επιδεικνύουν τα αναποτελεσματικά εργαλεία αγώνα προκειμένου να διεκπεραιωθούν απρόσκοπτα οι

των κατηγοριοποιήσεων. Με αυτήν την δικτύωση συγκαλύπτονται, επίσης, οι συνθήκες σκλαβιάς που υπάρχουν και ταυτόχρονα δίνεται η δυνατότητα χειραγώγησης και πολύτροπης καταστολής των ανταγωνιστικών προς την εξουσία διεργασιών.

Όμως, *με ποιο τρόπο διαμορφώνεται η κοινωνία; Τι συμβαίνει με τα συστατικά της που δεν ανήκουν στην τάξη και πώς καθορίζεται η μεταξύ τους σχέση, ώστε να διευκολύνεται η επιβολή της τάξης που άρχει;*

Ας πάρουμε τα πράγματα με κάποια σειρά.

Ο κάθε φορά ορισμένος κοινωνικός χώρος περιλαμβάνει μία συγκεκριμένη κοινωνία, στην οποία έχουν χτιστεί (δομηθεί), κατά περιόδους, οι διάφορες συνθήκες επιβο-

χίζουν να υπάρχουν και να αναπτύσσονται, αλλά κατασκευάζονται και επί πλέον αντιθέσεις, ενώ ένα μέρος από αυτές που προϋπήρχαν (εξ αιτίας τοπικών, ιδιοφυλετικών κ.λπ. χαρακτηριστικών), λόγω του γεγονότος ότι δεν μπορούν να εξαλειφθούν με γρήγορους ρυθμούς παρά την αναδιάταξη της κοινωνίας και –κάτω από ορισμένες συνθήκες– συντελούν στην όξυνση των αντιπαραθέσεων.

Οι εντάσεις που αναπτύσσονται μέσα στην κοινωνία είναι **πολύπλευρες** και τις περισσότερες φορές **πολυσύνθετες**. Γι' αυτό το λόγο έχουμε δύο βασικές περιπτώσεις: Η **μία** είναι εκείνη κατά την οποία ένα σημαντικό τμήμα της κοινωνίας συντάσσεται με την τάξη που άρχει και με τις επιλογές της και η **άλλη** όταν κάποιο άλλο ανάλογης σημα-

ντικότητας (λόγω, αριθμού θέσης και στάσης συγκρούεται με αυτήν (στον ίδιο ή σε διαφορετικό χρόνο). Αυτό έχει συμβεί πολλές φορές στην ιστορική πορεία της κυριαρχίας και δεν έχουν λείψει οι συγκρούσεις που έχουν μετατραπεί σε ανοιχτό πόλεμο. Αυτός ο πόλεμος **δεν ταυτίζεται με τον λεγόμενο ταξικό πόλεμο**, επειδή για να γίνει αναφορά σ' αυτόν θα πρέπει τα μέρη που συγκρούονται να πληρούν **τους όρους που συνιστούν αυτό που λέγεται τάξη.**

Διαπιστώνουμε, λοιπόν, πως η κοινωνία εκδηλώνεται με δύο μορφές, ως **εξουσιαστική** και ως **εξουσιαζόμενη**.

Τίποτα το παράξενο δεν υπάρχει σε σχέση μ' αυτό το γεγονός. Ανεξάρτητα από την αυτόβουλη ή την εξαναγκαστική ένταξη ανθρώπινων ομάδων στην κοινωνία, οι όροι που διαμορφώνονται είναι **όροι υποτέλειας και υποδούλωσης.**

Σαν συνέπεια αυτών των δεδομένων, αναπτύσσονται δύο ροπές που δεν ταυτίζονται πάντοτε με τον αρχικό τρόπο προσέγγισης της κοινωνίας από αυτές τις ομάδες (αυτόβουλα ή εξαναγκαστικά) λόγω της συνεχούς κινητικότητας και εναλλαγής θέσεων και ρόλων.

Η **μία** ροπή επιζητεί την ανάδειξή της στο εξουσιαστικό στερέωμα και την ένταξη της στην τάξη ή την «κατάληψη» μιας θέσης στο πλευρό της, που θα της αποδώσει πολλαπλά οφέλη και έτσι όχι μόνον ενδυναμώνει τις σχέσεις επιβολής, αλλά τις διαχέει, στα υπόλοιπα στρώματα στα οποία και τις επιβάλει πριν και μετά την κατοχύρωση της.

Η **άλλη**, αναδεικνύει τις συνθήκες σκλαβιάς τόσο από τον τρόπο με τον οποίο «εντάχθηκαν» (εξαναγκαστικά) οι ανθρώπινες ομάδες στην κοινωνία και για τις οποίες δεν υπάρχει ουσιαστική μεταβολή των όρων, όσο και από την μετάπτωση άλλων (αυτόβουλα ενταγμένων) στις ίδιες συνθήκες με τους σκλάβους. Ανάμεσα σε αυτές τις δύο βασικές, αλλά όχι και μοναδικές ροπές αναπτύσσονται πολλαπλές και διαπλεκόμενες αντιθέσεις και συγκρούσεις. Το ίδιο ισχύει και ανάμεσα στην κάθε μία από αυτές επειδή η προσπάθεια για ανάδειξη, που προαναφέραμε, γίνεται μέσα σε ανταγωνιστικές συνθήκες τόσο ως προς τους ανταγωνιζόμενους όσο και προς την υπόλοιπη κοινωνία προς την οποία το μέτρο είναι η δυνατότητα άσκησης εξουσίας μέσα στα όρια που έχει θέσει η τάξη, δηλαδή μέχρι του σημείου που δεν κινδυνεύει η κυριαρχία της.

Επομένως, στο συνολικότερο πλέγμα σχέσεων και αντιθέσεων ανάμεσα στα συστατικά του κοινωνικού χώρου (τάξη και κοινωνία) δεν ισχύουν μόνο οι αντιθέσεις ανάμεσα σε κυρίαρχους και κυριαρχούμενους. Υπάρχουν, επίσης, και ανάμεσα στα επί μέρους στοιχεία του, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις γίνονται οξύτατες.

Επομένως ποια μπορεί να είναι η συμπύκνωση όλων αυτών που προαναφέραμε;

Οι αντιθέσεις, αντιπαραθέσεις και συγκρούσεις περιλαμβάνουν το σύνολο των ομάδων που βρίσκονται στον κοινωνικό χώρο. Παρά την έκτασή τους ή την ένταση με την οποία εκδηλώνονται, τα απελευθερωτικά τους χαρακτηριστικά είναι ασθενή έως ανύπαρκτα. Στην περίπτωση αυτή μπορούμε να μιλάμε για **κοινωνικό ανταγωνισμό με την ευρεία έννοια**.

Ερχόμαστε, τώρα, στις αντιθέσεις, αντιπαραθέσεις και συγκρούσεις που αμφισβητούν εν μέρει ή σε μια ευρύτερη διάσταση την εξουσία της τάξης που άρχει. Εδώ, πλέον, έχουμε τον **κοινωνικό ανταγωνισμό με την στενή έννοια**. Προσδιορίζεται με την στενή έννοια, παρ' ότι περιλαμβάνει ευρύτερα συμφέρονται και ενδιαφέρονται ανάμεσα στα εμπλεκόμενα μέρη. Σ' αυτήν την μορφή του κοινωνικού ανταγωνισμού εντάσσεται ο **κοινωνικός αγώνας**.

Όσο οι αντιπαραθέσεις επεκτείνονται και αναδεικνύουν μια συνολική θέση και στάση, ενάντια στην εξουσία, στις μορφές, τις σχέσεις, τις δομές και το ιδεολογικοπολιτικό της περιεχόμενο, ξεπερνώντας την αντίθεση προς την τάξη, τόσο τίθεται σε λειτουργία και έχει την προτεραιότητα η διεργασία του **αναρχικού αγώνα**. Όχι, βέβαια, με ένα μηχανιστικό, αλλά ούτε και με ένα περιστασιακό τρόπο και μορφή, αλλά με μία δυναμική ανάπτυξη και εμπέδωση των απελευθερωτικών δεδομένων που εμπεριέχονται σ' αυτόν.

Αναπτύξαμε ορισμένα ζητήματα που αφορούν την ενδοταξική πάλη και τον κοινωνικό ανταγωνισμό με την ευρεία και την στενή του διάσταση, προσπαθώντας να γίνουν κατανοητές οι διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα σε θεωρίες και πρακτικές που μπλοκάρουν την συνολική απελευθερωτική προσπάθεια. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να τονίζεται το γεγονός πως η κοινωνία είναι μία πολυσύνθετη πραγματικότητα. Ιδιαίτερα σε συνθήκες έντονων μεταβολών στο εσωτερικό της, όπως αυτές που διανύουμε αυτή την περίοδο, μετατρέπεται σε ένα συνονθύλευμα από διαφορετικά συστατικά (ομάδων και ατόμων), τα οποία ολοένα και περισσότερο διαπλατύνονται. Δεν θα επεκταθούμε, επειδή ο σκοπός του κειμένου δεν είναι να υπάρξει μια πλατειά κοινωνιολογική και περιπτωσιολογική ανάπτυξη των θεμάτων αυτών.

Σε σχέση με την πραγματικότητα που υπάρχει και ορίζεται ως κοινωνία θα πρέπει να τονίσουμε πως είναι εκτός κάθε ουσιαστικά απελευθερωτικής προσπάθειας ο αφορισμός της (λόγω του ότι είναι εξουσιαστικό κατασκεύασμα) ή η άνευ όρων αποδοχή της (επειδή στο εσωτερικό της αναπτύσσονται ανταγωνιστικές προς το κράτος και την εξουσία δυναμικές) και πάνω σ' αυτά τα αφαιρετικά και δογματικά δεδομένα να επιχειρούνται πρακτικές ή να στήνονται ιδεολογήματα, τα οποία υποτίθεται πως προωθούν την απελευθερωτική διεργασία.

Χρειάζεται η, όσο το δυνατόν, πληρέστερη κατανόησή της, ώστε η **αναρχική απελευθερωτική δράση** να πραγματοποιεί ουσιαστικά βήματα για την καταστροφή κάθε μορφής εξουσίας και του εκτρωματικού γεννήματός της που λέγεται κοινωνία, ώστε να απελευθερωθούν οι άναρχες και δημιουργικές δυνάμεις των ανθρώπων.

ντικότητας (λόγω, αριθμού θέσης και στάσης συγκρούεται με αυτήν (στον ίδιο ή σε διαφορετικό χρόνο). Αυτό έχει συμβεί πολλές φορές στην ιστορική πορεία της κυριαρχίας και δεν έχουν λείψει οι συγκρούσεις που έχουν μετατραπεί σε ανοιχτό πόλεμο. Αυτός ο πόλεμος **δεν ταυτίζεται με τον λεγόμενο ταξικό πόλεμο**, επειδή για να γίνει αναφορά σ' αυτόν θα πρέπει τα μέρη που συγκρούονται να πληρούν **τους όρους που συνιστούν αυτό που λέγεται τάξη.**

Διαπιστώνουμε, λοιπόν, πως η κοινωνία εκδηλώνεται με δύο μορφές, ως **εξουσιαστική** και ως **εξουσιαζόμενη**.

Τίποτα το παράξενο δεν υπάρχει σε σχέση μ' αυτό το γεγονός. Ανεξάρτητα από την αυτόβουλη ή την εξαναγκαστική ένταξη ανθρώπινων ομάδων στην κοινωνία, οι όροι που διαμορφώνονται είναι **όροι υποτέλειας και υποδούλωσης.**

Σαν συνέπεια αυτών των δεδομένων, αναπτύσσονται δύο ροπές που δεν ταυτίζονται πάντοτε με τον αρχικό τρόπο προσέγγισης της κοινωνίας από αυτές τις ομάδες (αυτόβουλα ή εξαναγκαστικά) λόγω της συνεχούς κινητικότητας και εναλλαγής θέσεων και ρόλων.

Η **μία** ροπή επιζητεί την ανάδειξή της στο εξουσιαστικό στερέωμα και την ένταξη της στην τάξη ή την «κατάληψη» μιας θέσης στο πλευρό της, που θα της αποδώσει

αναπτύσσονται πολλαπλές και διαπλεκόμενες αντιθέσεις και συγκρούσεις. Το ίδιο ισχύει και ανάμεσα στην κάθε μία από αυτές επειδή η προσπάθεια για ανάδειξη, που προαναφέραμε, γίνεται μέσα σε ανταγωνιστικές συνθήκες τόσο ως προς τους ανταγωνιζόμενους όσο και προς την υπόλοιπη κοινωνία προς την οποία το μέτρο είναι η δυνατότητα άσκησης εξουσίας μέσα στα όρια που έχει θέσει η τάξη, δηλαδή μέχρι του σημείου που δεν κινδυνεύει η κυριαρχία της.

Επομένως, στο συνολικότερο πλέγμα σχέσεων και αντιθέσεων ανάμεσα στα συστατικά του κοινωνικού χώρου (τάξη και κοινωνία) δεν ισχύουν μόνο οι αντιθέσεις ανάμεσα σε κυρίαρχους και κυριαρχούμενους. Υπάρχουν, επίσης, και ανάμεσα στα επί μέρους στοιχεία του, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις γίνονται οξύτατες.

Επομένως ποια μπορεί να είναι η συμπύκνωση όλων αυτών που προαναφέραμε;

Οι αντιθέσεις, αντιπαραθέσεις και συγκρούσεις περιλαμβάνουν το σύνολο των ομάδων που βρίσκονται στον κοινωνικό χώρο. Παρά την έκτασή τους ή την ένταση με την οποία εκδηλώνονται, τα απελευθερωτικά τους χαρακτηριστικά είναι ασθενή έως ανύπαρκτα. Στην περίπτωση αυτή μπορούμε να μιλάμε για **κοινωνικό ανταγωνισμό με την ευρεία έννοια**.

Ερχόμαστε, τώρα, στις αντιθέσεις, αντιπαραθέσεις και συγκρούσεις που αμφισβητούν εν μέρει ή σε μια ευρύτε-

νουν κατανοητές οι διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα σε θεωρίες και πρακτικές που μπλοκάρουν την συνολική απελευθερωτική προσπάθεια. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να τονίζεται το γεγονός πως η κοινωνία είναι μία πολυσύνθετη πραγματικότητα. Ιδιαίτερα σε συνθήκες έντονων μεταβολών στο εσωτερικό της, όπως αυτές που διανύουμε αυτή την περίοδο, μετατρέπεται σε ένα συνονθύλευμα από διαφορετικά συστατικά (ομάδων και ατόμων), τα οποία ολοένα και περισσότερο διαπλατύνονται. Δεν θα επεκταθούμε, επειδή ο σκοπός του κειμένου δεν είναι να υπάρξει μια πλατειά κοινωνιολογική και περιπτωσιολογική ανάπτυξη των θεμάτων αυτών.

Σε σχέση με την πραγματικότητα που υπάρχει και ορίζεται ως κοινωνία θα πρέπει να τονίσουμε πως είναι εκτός κάθε ουσιαστικά απελευθερωτικής προσπάθειας ο αφορισμός της (λόγω του ότι είναι εξουσιαστικό κατασκεύασμα) ή η άνευ όρων αποδοχή της (επειδή στο εσωτερικό της αναπτύσσονται ανταγωνιστικές προς το κράτος και την εξουσία δυναμικές) και πάνω σ' αυτά τα αφαιρετικά και δογματικά δεδομένα να επιχειρούνται πρακτικές ή να στήνονται ιδεολογήματα, τα οποία υποτίθεται πως προωθούν την απελευθερωτική διεργασία.

Χρειάζεται η, όσο το δυνατόν, πληρέστερη κατανόησή της, ώστε η **αναρχική απελευθερωτική δράση** να πραγματοποιεί ουσιαστικά βήματα για την καταστροφή κάθε μορφής εξουσίας και του εκτρωματικού γεννήματός της που λέγεται κοινωνία, ώστε να απελευθερωθούν οι άναρχες και δημιουργικές δυνάμεις των ανθρώπων.

Επομένως, οι διάφορες αυτοκαθοριζόμενες ή ετεροκαθοριζόμενες δηλώσεις και τοποθετήσεις περί «κοινωνικών» ή «αντικοινωνικών» αναρχικών ανήκουν πράγματι στη σφαίρα των πολιτικά κατασκευασμένων διαχωρισμών. Πρόκειται για την συνήθη τεχνική, όπου μέσω της κατασκευής ενός αντίπαλου ή ενός όρου που δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα δίνεται η «δυνατότητα» να στηθεί ένα ακόμη «μέτωπο» δράσης και μια ιδεολογικοπολιτική πλατφόρμα. Κάτι περίπου σαν παλάτι στην άμμο.

Κλείνοντας αυτό το κείμενο οφείλουμε να παραδεχτούμε πως υπάρχουν αρκετά ακόμα ζητήματα προς διερεύνηση και αποσαφήνιση, στα οποία θα αναφερθούμε στο επόμενο φύλλο…

Συσπείρωση Αναρχικών

Τίποτα το παράξενο δεν υπάρχει σε σχέση μ' αυτό το γεγονός. Ανεξάρτητα από την αυτόβουλη ή την εξαναγκαστική ένταξη ανθρώπινων ομάδων στην κοινωνία, οι όροι που διαμορφώνονται είναι **όροι υποτέλειας και υποδούλωσης**.

Σαν συνέπεια αυτών των δεδομένων, αναπτύσσονται δύο ροπές που δεν ταυτίζονται πάντοτε με τον αρχικό τρόπο προσέγγισης της κοινωνίας από αυτές τις ομάδες (αυτόβουλα ή εξαναγκαστικά) λόγω της συνεχούς κινητικότητας και εναλλαγής θέσεων και ρόλων.

Η **μία** ροπή επιζητεί την ανάδειξή της στο εξουσιαστικό στερέωμα και την ένταξη της στην τάξη ή την «κατάληψη» μιας θέσης στο πλευρό της, που θα της αποδώσει σης, και ανάμεσα στα επί μέρους στοιχεία του, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις γίνονται οξύτατες.

Επομένως ποια μπορεί να είναι η συμπύκνωση όλων αυτών που προαναφέραμε;

Οι αντιθέσεις, αντιπαραθέσεις και συγκρούσεις περιλαμβάνουν το σύνολο των ομάδων που βρίσκονται στον κοινωνικό χώρο. Παρά την έκτασή τους ή την ένταση με την οποία εκδηλώνονται, τα απελευθερωτικά τους χαρακτηριστικά είναι ασθενή έως ανύπαρκτα. Στην περίπτωση αυτή μπορούμε να μιλάμε για **κοινωνικό ανταγωνισμό με την ευρεία έννοια**.

Ερχόμαστε, τώρα, στις αντιθέσεις, αντιπαραθέσεις και συγκρούσεις που αμφισβητούν εν μέρει ή σε μια ευρύτεσμός της (λόγω του ότι είναι εξουσιαστικό κατασκεύασμα) ή η άνευ όρων αποδοχή της (επειδή στο εσωτερικό της αναπτύσσονται ανταγωνιστικές προς το κράτος και την εξουσία δυναμικές) και πάνω σ' αυτά τα αφαιρετικά και δογματικά δεδομένα να επιχειρούνται πρακτικές ή να στήνονται ιδεολογήματα, τα οποία υποτίθεται πως προωθούν την απελευθερωτική διεργασία.

Χρειάζεται η, όσο το δυνατόν, πληρέστερη κατανόησή της, ώστε η **αναρχική απελευθερωτική δράση** να πραγματοποιεί ουσιαστικά βήματα για την καταστροφή κάθε μορφής εξουσίας και του εκτρωματικού γεννήματός της που λέγεται κοινωνία, ώστε να απελευθερωθούν οι άναρχες και δημιουργικές δυνάμεις των ανθρώπων.

Επομένως, οι διάφορες αυτοκαθοριζόμενες ή ετεροκαθοριζόμενες δηλώσεις και τοποθετήσεις περί «κοινωνικών» ή «αντικοινωνικών» αναρχικών ανήκουν πράγματι στη σφαίρα των πολιτικά κατασκευασμένων διαχωρισμών. Πρόκειται για την συνήθη τεχνική, όπου μέσω της κατασκευής ενός αντίπαλου ή ενός όρου που δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα δίνεται η «δυνατότητα» να στηθεί ένα ακόμη «μέτωπο» δράσης και μια ιδεολογικοπολιτική πλατφόρμα. Κάτι περίπου σαν παλάτι στην άμμο.

Κλείνοντας αυτό το κείμενο οφείλουμε να παραδεχτούμε πως υπάρχουν αρκετά ακόμα ζητήματα προς διερεύνηση και αποσαφήνιση, στα οποία θα αναφερθούμε στο επόμενο φύλλο…

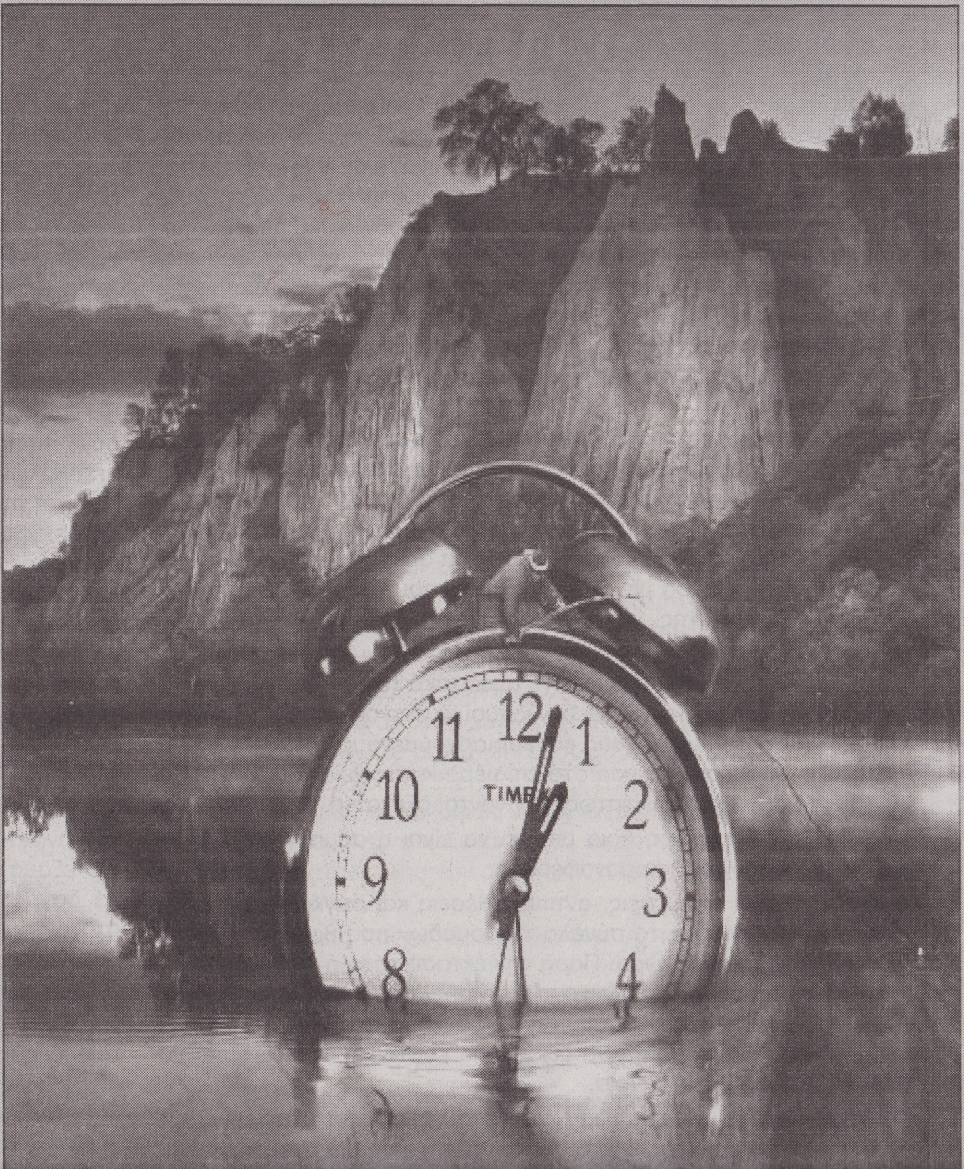
Συσπείρωση Αναρχικών

Εν αρχή ην ο χρόνος;

(Μέρος 1ο)

«Στην άμμο τα έργα στήνονται μεγάλα των ανθρώπων,
και σαν παιδάκι τα γκρεμίζει ο Χρόνος με το πόδι».
Κωστας Καρυωτακης, «Φθορά»

Ηταν πάντοτε ο χρόνος αυτό που έχουμε σήμερα στο μυαλό μας για αυτόν; Θα μπορούσε κάποιος να αναρωτηθεί. Στις πρώιμες φάσεις της ανθρώπινης παρουσίας στη γη η μέρα και η νύχτα ήταν ευδιάκριτες με την αίσθηση. Η νύχτα είχε σκοτάδι που εμπόδιζε να συνεχιστούν οι δραστηριότητες της ημέρας. Η νύχτα σήμαινε μια παύση από τη μέρα, ήταν ένα φυσικό όριο. Σήμαινε ακόμη ότι κάτι τελείωνε, αλλά και κάτι διαφορετικό ξεκινούσε. Ο ουρανός γινόταν καινούριος, μια κινούμενη εικόνα, μια αφήγηση. Οι αστερισμοί εναλλάσσονταν ανάλογα με τις εποχές και έπλαθαν μία νέα ιστορία. Η παρατήρηση που έφερνε τη γνώση δεν αντικρουόταν με τη μυθολογία. Για αυτό και πολλοί αστερισμοί πήραν ονόματα μυθολογικών προσώπων. Ο χρόνος έτσι είχε έναν αέρα δημιουργίας που δεν ασφυκτιούσε ανάμεσα στα δευτερόλεπτα. Η συνήθεια είχε μεγαλύτερη ραστώνη. Πολλές φορές σήμερα η νύχτα, όταν δεν είναι παράταση της μέρας, είναι ώρες αϋπνίας, άγχους, κατακερματισμένες ώρες μοναξιάς. Όταν δεν είναι διασκορπισμός του χρόνου μέσω της διασκέδασης[1], είναι απομόνωση και χα-

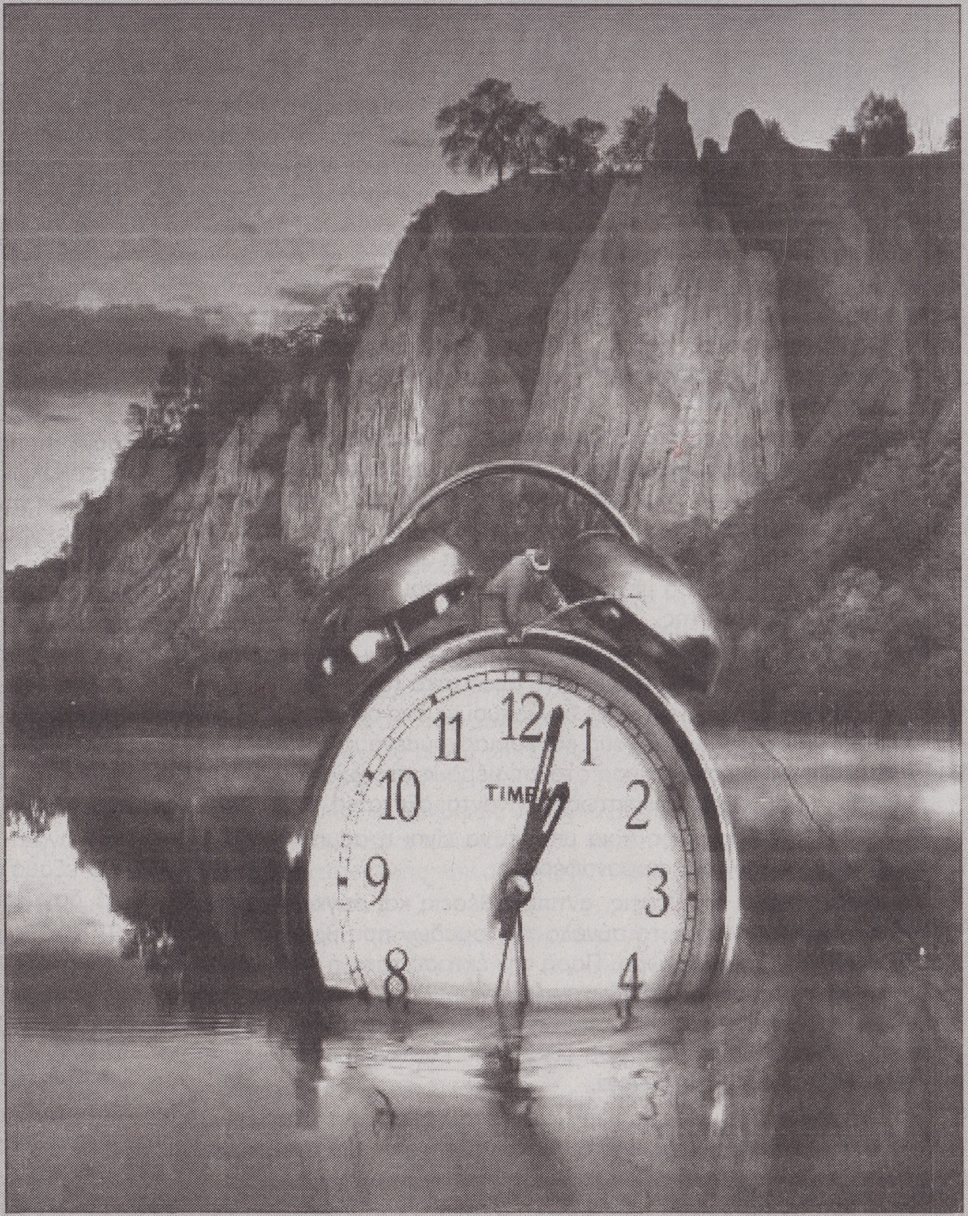
ρος και ότι τα πάντα είναι φτιαγμένα από την ίδια δομή. Αυτό που αλλάζει είναι ο τόνος που πάλλονται οι «ενεργειακές χορδές» – η υποδιαίρεση των quark, τα οποία συνθέτουν τα άτομα ενός μορίου ύλης. Οι ιδέες μας είναι αθάνατες γιατί ως ηλεκτρομαγνητικά κύματα δεν διαθέτουν μετρήσιμη μάζα και έτσι βγάζουν προκλητικά την γλώσσα στην βαρύτητα άρα και στον χρόνο. Με λίγα λόγια όλη η ύπαρξη είναι κάτι ενιαίο και εμείς, το γένος των ανθρώπων, αναπόσπαστο κομμάτι της. Τι τρομερή ανακάλυψη! Που να σκεφτούν τέτοια ευφυολογήματα οι «άγριοι» Νεσκάπι[2] και οι «πρωτόγονοι» Στόνεϊ[3]; Επειδή θεωρούσαν τη Γη μητέρα τους και τα ζώα της άγριας φύσης αδέρφια τους; Τι ξέρουν αυτοί από πειράματα, πειραματόζωα και δοκιμαστικούς σωλήνες; Αυτοί δεν έκοβαν ποτέ δέντρα, διότι τα θεωρούσαν εξίσου ζωντανά με τον εαυτό τους και μάλιστα ήταν βέβαιοι πως αν τα άκουγες το απόβραδο προσεκτικά, σου ψιθύριζαν μαγικές ιστορίες. Μα τι μαγκανίες και οπισθοδρομισμοί! Η θεά τεχνολογία γνωρίζει καλύτερα, αφού πρώτα με τα άγια των αγίων της μας χαρίζει την καταστροφή της φύσης και της ανθρωπινότητας.

Έρχεται τώρα η επιστήμη να μας «διαφωτίσει» για ζητήματα που ο ελεύθερος άνθρωπος είχε κάνει τρόπο ζωής μέσα από την άχρονη καθημερινότητα της άναρχης κοινοτικής συμβίωσης. Η κβαντομηχανική έρχεται να «αποδείξει» όλα αυτά που ο άνθρωπος όσο ζει ελεύθε-

«Στην άμμο τα έργα στήνονται μεγάλά των ανθρώπων,
και σαν παιδάκι τα γκρεμίζει ο Χρόνος με το πόδι».
Κωστασ Καρυωτακησ, «Φθορά»

Ηταν πάντοτε ο χρόνος αυτό που έχουμε σήμερα στο μυαλό μας για αυτόν; Θα μπορούσε κάποιος να αναρωτηθεί. Στις πρώιμες φάσεις της ανθρώπινης παρουσίας στη γη η μέρα και η νύχτα ήταν ευδιάκριτες με την αίσθηση. Η νύχτα είχε σκοτάδι που εμπόδιζε να συνεχιστούν οι δραστηριότητες της ημέρας. Η νύχτα σήμαινε μια παύση από τη μέρα, ήταν ένα φυσικό όριο. Σήμαινε ακόμη ότι κάτι τελείωνε, αλλά και κάτι διαφορετικό ξεκινούσε. Ο ουρανός γινόταν καινούριος, μια κινούμενη εικόνα, μια αφήγηση. Οι αστερισμοί εναλλάσσονταν ανάλογα με τις εποχές και έπλαθαν μία νέα ιστορία. Η παρατήρηση που έφερνε τη γνώση δεν αντικρουόταν με τη μυθολογία. Για αυτό και πολλοί αστερισμοί πήραν ονόματα μυθολογικών προσώπων. Ο χρόνος έτσι είχε έναν αέρα δημιουργίας που δεν ασφυκτιούσε ανάμεσα στα δευτερόλεπτα. Η συνήθεια είχε μεγαλύτερη ραστώνη. Πολλές φορές σήμερα η νύχτα, όταν δεν είναι παράταση της μέρας, είναι ώρες αϋπνίας, άγχους, κατακερματισμένες ώρες μοναξιάς. Όταν δεν είναι διασκορπισμός του χρόνου μέσω της διασκέδασης[1], είναι απομόνωση και χαμένος χρόνος, που πρέπει να περάσει, για να 'ρθει η παραγωγική μέρα. Λίγες και σπάνιες οι φορές που η νύχτα είναι απόλαυση και δημιουργία, όταν μια εξουσία έχει σχεδιάσει το πρόγραμμα για σένα.

Ο άνθρωπος υπέταξε το σκοτάδι στο φως, πλημμύρισε τη νύχτα με τις δραστηριότητες της μέρας. Ένιωσε ο παντοδύναμος που «έκανε τη νύχτα μέρα». Υπέταξε τον χρόνο στους σκοπούς του

αδιατάραχτη ενότητα διαφορετικών χρωματισμών. Το ταξίδι του φωτός μεταβάλλει τον κόσμο γύρω του. Η επινόηση της μέτρησης του χρόνου δεν υπάρχει χωρίς τον πολιτισμό. Έτσι, αυτό το ζωηρό και ανέμελο παιδί, έγινε ο κυρίαρχος των πάντων που αναρριχήθηκε σε σάρκινους θρόνους με τον πολιτισμό αυλοκόλακα και στυλοβάτη του. Η εφεύ-

και έχει τόπο πάντοτε στη φυσική κατάσταση των ανθρώπων, όταν δεν παρεμβάλλονται το κράτος και οι εξουσιαστικοί μηχανισμοί στη ζωή τους. Ο πολιτισμός έγινε το άλλοθι αυτών που με δόλο ή άθελά τους βάφτισαν την αναρχία ουτοπία.

Μία άλλη διάσταση της αναρχικής κοινότητας είναι η αχρονία της. Για μας η

ρος και ότι τα πάντα είναι φτιαγμένα από την ίδια δομή. Αυτό που αλλάζει είναι ο τόνος που πάλλονται οι «ενεργειακές χορδές» – η υποδιαίρεση των quark, τα οποία συνθέτουν τα άτομα ενός μορίου ύλης. Οι ιδέες μας είναι αθάνατες γιατί ως ηλεκτρομαγνητικά κύματα δεν διαθέτουν μετρήσιμη μάζα και έτσι βγάζουν προκλητικά την γλώσσα στην βαρύτητα άρα και στον χρόνο. Με λίγα λόγια όλη η ύπαρξη είναι κάτι ενιαίο και εμείς, το γένος των ανθρώπων, αναπόσπαστο κομμάτι της. Τι τρομερή ανακάλυψη! Που να σκεφτούν τέτοια ευφυολογήματα οι «άγριοι» Νεσκάπι[2] και οι «πρωτόγονοι» Στόνεϊ[3]; Επειδή θεωρούσαν τη Γη μητέρα τους και τα ζώα της άγριας φύσης αδέρφια τους; Τι ξέρουν αυτοί από πειράματα, πειραματόζωα και δοκιμαστικούς σωλήνες; Αυτοί δεν έκοβαν ποτέ δέντρα, διότι τα θεωρούσαν εξίσου ζωντανά με τον εαυτό τους και μάλιστα ήταν βέβαιοι πως αν τα άκουγες το απόβραδο προσεκτικά, σου ψιθύριζαν μαγικές ιστορίες. Μα τι μαγκανίες και οπισθοδρομισμοί! Η θεά τεχνολογία γνωρίζει καλύτερα, αφού πρώτα με τα άγια των αγίων της μας χαρίζει την καταστροφή της φύσης και της ανθρωπινότητας.

Έρχεται τώρα η επιστήμη να μας «διαφωτίσει» για ζητήματα που ο ελεύθερος άνθρωπος είχε κάνει τρόπο ζωής μέσα από την άχρονη καθημερινότητα της άναρχης κοινοτικής συμβίωσης. Η κβαντομηχανική έρχεται να «αποδείξει» όλα αυτά που ο άνθρωπος όσο ζει ελεύθερος, έξω από το κράτος και τον πολιτισμό, τα γνωρίζει με την ίδια του την ύπαρξη, με την ίδια του τη ζωή, χωρίς να είναι παρατηρητής του εαυτού του, βιώνοντας όσα πράττει. Οι άνθρωποι που έχουν ζήσει οργανωμένοι σε ελεύθερες φυλές κατάλαβαν πως τα συναισθήματά τους, οι σκέψεις τους, οι ιστορίες τους γύρω από τη φωτιά δεν ήταν θνητές, αλλά άχρονες. Γίνονταν ένα με την καθαρή ύπαρξη.

Τα ομηρικά έπη, οι σάγκες και έντεχ

...χες και έπλασαν μια νέα ιστορία. Η παρατήρηση που έφερνε τη γνώση δεν αντικρουόταν με τη μυθολογία. Για αυτό και πολλοί αστερισμοί πήραν ονόματα μυθολογικών προσώπων. Ο χρόνος έτσι είχε έναν αέρα δημιουργίας που δεν ασφυκτιούσε ανάμεσα στα δευτερόλεπτα. Η συνήθεια είχε μεγαλύτερη ραστώνη. Πολλές φορές σήμερα η νύχτα, όταν δεν είναι παράταση της μέρας, είναι ώρες αϋπνίας, άγχους, κατακερματισμένες ώρες μοναξιάς. Όταν δεν είναι διασκορπισμός του χρόνου μέσω της διασκέδασης[1], είναι απομόνωση και χαμένος χρόνος, που πρέπει να περάσει, για να 'ρθει η παραγωγική μέρα. Λίγες και σπάνιες οι φορές που η νύχτα είναι απόλαυση και δημιουργία, όταν μια εξουσία έχει σχεδιάσει το πρόγραμμα για σένα.

Ο άνθρωπος υπέταξε το σκοτάδι στο φως, πλημμύρισε τη νύχτα με τις δραστηριότητες της μέρας. Ένιωσε ο παντοδύναμος που «έκανε τη νύχτα μέρα». Υπέταξε τον χρόνο στους σκοπούς του και απέκτησε την ψευδαίσθηση ότι μπορεί να καταφέρει τα πάντα. Ιδιαίτερα στους τελευταίους αιώνες της ζωής του δυτικού κόσμου οι ρυθμοί έχουν επιταχυνθεί τόσο, όσο ποτέ άλλοτε. Είναι όμως και η μόνη φορά που ο χρόνος υπολογίζεται και λαμβάνεται σοβαρά υπόψη ως τρόπος υπολογισμού του κέρδους και του χρήματος. Ως τη μηχανοποίηση της ζωής, ο χρόνος ήταν κάτι αρκετά αόριστο και αρκετά φιλοσοφικό ως ζήτημα. Πολύ συχνά ήταν κάτι μάλλον αδιάφορο, ίσως και έλλειψη καλαισθησίας και προσβολή της απόλαυσης.

Η επινόηση του χρόνου

«Η ακρίβεια είναι υπεξαίρεση του χρόνου»
Όσκαρ Ουάιλντ, «Το πορτρέτο του Ντόριαν Γκρέυ»

ΣΤΗ ΦΥΣΙΚΗ του κατάσταση ο άνθρωπος βλέπει τη μέρα και τη νύχτα σαν μια

αδιατάραχτη ενότητα διαφορετικών χρωματισμών. Το ταξίδι του φωτός μεταβάλλει τον κόσμο γύρω του. Η επινόηση της μέτρησης του χρόνου δεν υπάρχει χωρίς τον πολιτισμό. Έτσι, αυτό το ζωηρό και ανέμελο παιδί, έγινε ο κυρίαρχος των πάντων που αναρριχήθηκε σε σάρκινους θρόνους με τον πολιτισμό αυλοκόλακα και στυλοβάτη του. Η εφεύρεση του χρόνου έγινε για να οριστεί καλύτερα η διάρκεια της δουλειάς και η τέλεση των θρησκευτικών καθηκόντων. Έπαψε, λοιπόν, να είναι φως και σκοτάδι, άνοιξη, καλοκαίρι, φθινόπωρο και χειμώνας, έγινε ακρίβεια. Απέκτησε υλική αξία που κάποιος αγοράζει και πουλάει. Έγινε πολύτιμος, αφού όρισε κάθε φάση της ανθρώπινης ζωής και έφτασε να απονέμει ρόλους με βάση την ανθρώπινη ηλικία. Από την άλλη, ο άνθρωπος βρήκε τρόπους να μοιάζει νέος και όταν γερνάει, να προσποιείται ότι δεν ενδιαφέρεται για το πέρασμα του χρόνου. Και ενώ μοιάζει να τον υπέταξε, υποτάχτηκε σε αυτόν, έγινε σκλάβος του.

Γίνεται συχνά συζήτηση για το αν η αναρχία είναι ουτοπία. Αφού η ουτοπία σημαίνει ου τόπος, δηλαδή κάτι μη πραγματοποιήσιμο που δεν έχει τόπο να υπάρξει, γίνεται ξεκάθαρο ότι η αναρχία δεν είναι ουτοπία, δεν είναι ένας κόσμος φτιαγμένος στη φαντασία μερικών ιδεαλιστών ονειροπόλων. Η αναρχία είχε και έχει τόπο πάντοτε στη φυσική κατάσταση των ανθρώπων, όταν δεν παρεμβάλλονται το κράτος και οι εξουσιαστικοί μηχανισμοί στη ζωή τους. Ο πολιτισμός έγινε το άλλοθι αυτών που με δόλο ή άθελά τους βάφτισαν την αναρχία ουτοπία.

Μία άλλη διάσταση της αναρχικής κοινότητας είναι η αχρονία της. Για μας η αναρχική κοινότητα έχει ήδη υπάρξει και πήρε μορφή όχι μόνο σε μικρή έκταση, αλλά και πέρα από την αίσθηση του χρόνου και των δεσμών του. Σε μια αναρχική κοινότητα δεν μπορεί κανείς να φανταστεί ανθρώπους που τρέχουν πίσω από ένα ρολόι, κυνηγώντας τον χρόνο, σαν απελπισμένοι εραστές. Προφανώς, η απελευθέρωση της ανθρώπινης ζωής θα έρθει πέρα από τον τεμαχισμό και την αγοροπωλησία των στιγμών μας. Θα είναι απελευθέρωση και από τη φυλακή που έχτισαν τα ρολόγια γύρω μας.

Ακόμα και οι πλέον ψυχροί αστροφυσικοί, μέσα από δαιδαλώδη και πολυσχιδή επιχειρήματα, καταλήγουν ότι ο χρόνος είναι η επισφαλής σχέση σώματος-βαρύτητας και όχι τα δεσμά της ακρίβειας που η κυριαρχία μας έχει επιβάλει. Μας λένε πως σε υποατομικό επίπεδο ο χρόνος είναι ανύπαρκτος. Ισχυρίζονται ότι η ολότητα της ύπαρξης είναι ουσιαστικά ένας «ενεργειακός χυλός» (sic), αλλού πυκνότερος και αλλού αραιότε-

κες ιστορίες. Μα τι μαγκανιές και οπισθοδρομισμοί! Η θεά τεχνολογία γνωρίζει καλύτερα, αφού πρώτα με τα άγια των αγίων της μας χαρίζει την καταστροφή της φύσης και της ανθρωπινότητας.

Έρχεται τώρα η επιστήμη να μας «διαφωτίσει» για ζητήματα που ο ελεύθερος άνθρωπος είχε κάνει τρόπο ζωής μέσα από την άχρονη καθημερινότητα της άναρχης κοινοτικής συμβίωσης. Η κβαντομηχανική έρχεται να «αποδείξει» όλα αυτά που ο άνθρωπος όσο ζει ελεύθερος, έξω από το κράτος και τον πολιτισμό, τα γνωρίζει με την ίδια του την ύπαρξη, με την ίδια του τη ζωή, χωρίς να είναι παρατηρητής του εαυτού του, βιώνοντας όσα πράττει. Οι άνθρωποι που έχουν ζήσει οργανωμένοι σε ελεύθερες φυλές κατάλαβαν πως τα συναισθήματά τους, οι σκέψεις τους, οι ιστορίες τους γύρω από τη φωτιά δεν ήταν θνητές, αλλά άχρονες. Γίνονταν ένα με την καθαρή ύπαρξη.

Τα ομηρικά έπη, οι σάγκες και έντες των αρχαίων σκανδιναβών, οι ιστορίες των μογγόλων, η ινδική μαχαντμπαράτα[4] αριθμούσαν χιλιάδες στίχους. Ήταν προφορικές αφηγήσεις (πριν καταγραφούν) για αιώνες και χρειάζονταν πολύ χρόνο, για να ζωντανέψουν μέσα από τα λόγια του αφηγητή. Για να υπάρξουν, χρειάζονταν όχι μόνο αυτοί που θα τις διηγηθούν, αλλά και αυτοί που θα τις ακούσουν. Αυτή η διαδικασία απαιτούσε χρόνο, αφοσίωση και προσήλωση σε έναν κοινό σκοπό. Στα παραμύθια εξάλλου ο χρόνος μένει αόριστος σαν ένα θολό πέπλο («μια φορά και έναν καιρό...»).

Τα πολλά ονόματα του χρόνου

ΣΤΙΣ ΕΠΟΧΕΣ που η μέρα ήταν μέρα και η νύχτα νύχτα οι άνθρωποι μετρούσαν τον χρόνο με βάση τη σελήνη[5]. Ο άνθρωπος της λεγόμενης παλαιολιθικής εποχής στρεφόταν στο φωτεινό πιάτο του νυχτερινού ουρανού, για να ορίσει τη ζωή του, τις μετακινήσεις του, τον

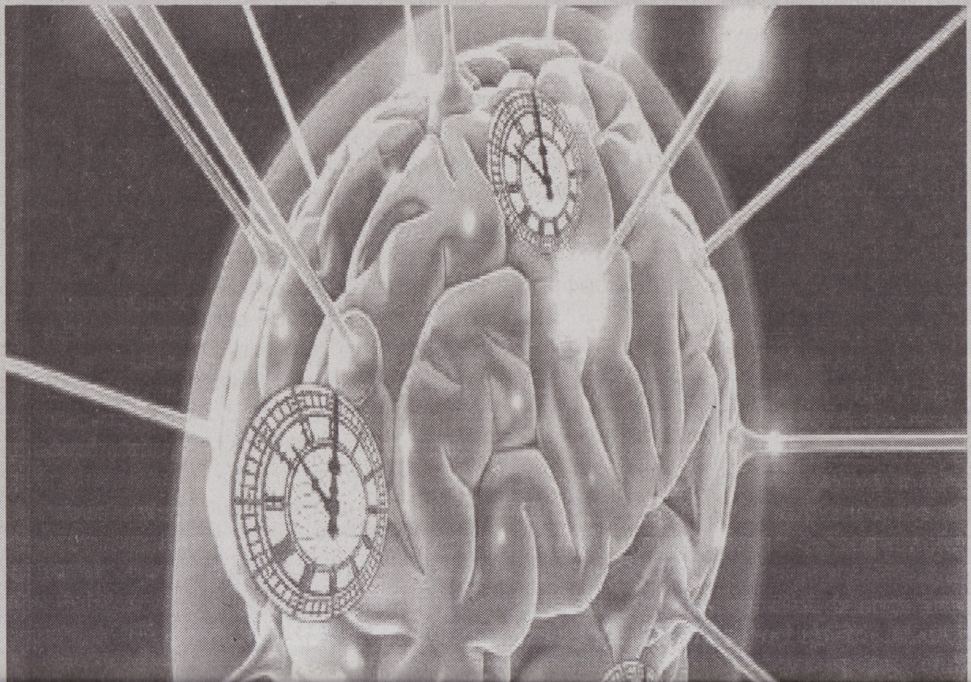
προσανατολισμό του και τις μετακινήσεις των ζώων που ήθελε να κυνηγήσει. Ο ουράνιος δίσκος μίκραινε και μεγάλωνε. Παρατηρώντας τις φάσεις της Σελήνης και του ουρανού μπορούσε να κάνει προβλέψεις για την πανσέληνο και να μετακινηθεί, ακολουθώντας τα κοπάδια. Μάλιστα, έχουν βρεθεί στην Ευρώπη και την Αφρική του 11.000 π.χ. «ημερολόγια», που ήταν χαράγματα πάνω σε οστά αετού. Αυτή τη βαθιά σχέση της Σελήνης με τη μέτρηση δεν την έχουμε αποβάλει ούτε και σήμερα, που χρησιμοποιούμε λέξεις όπως meter, measure, menstrual, month, men, οι οποίες προέρχονται από τη λέξη moon.

Όσο εξελισσόταν ο πολιτισμός, τόσο οι μετρήσεις του χρόνου σταθεροποιούνταν. Πολλοί αρχαίοι λαοί, όπως οι κινέζοι και οι έλληνες, αρχικά μετρούσαν με βάση τη Σελήνη, για να οργανώσουν τη ζωή και τις τελετουργίες τους. Οι μετρήσεις τους, όμως, είχαν σοβαρές αποκλίσεις με το πέρασμα των χρόνων και οι εποχές άλλαζαν ημερομηνίες. Καθώς ο πολιτισμός εισχωρούσε όλο και περισσότερο στην ανθρώπινη ζωή, κατασκευάζονταν κτίρια, το εμπόριο και οι θρησκευτικές τελετές σταθεροποιούνταν, οι επιστήμονες και οι ιερείς αναζητούσαν απεγνωσμένα λύσεις χωρίς αποτέλεσμα. Σταδιακά στρέφονταν στο ηλιακό ημερολόγιο, όπως έκαναν οι Βαβυλώνιοι, που χρησιμοποίησαν ένα μίγμα σεληνιακού και ηλιακού ημερολογίου. Λαοί όπως οι έλληνες, οι εβραίοι και οι κινέζοι πρόσθεταν μήνες στα σεληνιακά τους ημερολόγια. Οι αιγύπτιοι ήταν ο πρώτος αρχαίος πολιτισμός που στράφηκε στον ήλιο για τον υπολογισμό του χρόνου. Χρησιμοποίησαν, επίσης, τις σκιές των πυραμίδων, για να μετρούν τις ισημερίες. Για τους αιγύπτιους ο χρόνος έγινε ιερός.

Ο άλλος αρχαίος πολιτισμός που από απόλυτο έλεγχο (Αιγύπτιοι, Μάγιας, Ίνκας, Αζτέκοι και άλλοι), το ημερολόγιο ήταν ηλιακό και είχε υψηλή ακρίβεια, καμιά φορά όση και τα σημερινά ημερολόγια. Αυτοί, λοιπόν, που με ακρίβεια όριζαν τον χρόνο, οι ιερείς και οι βασιλιάδες, ήξεραν και να τον χρησιμοποιούν προς όφελός τους, καθώς αυτός νομιμοποιούσε τις πράξεις τους και παρέτεινε τη θητεία τους στην εξουσία. Αποκορύφωμα του εξουσιαστικού χρόνου ήταν ο λεγόμενος «πόλεμος των λουλουδιών», ένας προμελετημένος και καθιερωμένος πόλεμος, που έκαναν οι Αζτέκοι με τους γείτονές τους. Οι αιχμάλωτοι αυτής της απάνθρωπης μέρας ήταν προγραμματισμένο να θανατωθούν σε τελετουργικές θυσίες. Οι ίδιοι οι αιχμάλωτοι πίστευαν ότι αυτή ήταν μεγάλη τιμή ή αναπόφευκτη μοίρα. Οι περισσότεροι οδηγούνταν στο θυσιαστήριο, για να τους ξεριζώσουν την καρδιά ναρκωμέκαν οι ώρες, οι ημέρες και τα έτη, ο χρόνος δεν ήταν απλή εναλλαγή στιγμών, αλλά μία ακριβής διάρκεια, που επέβαλε την έναρξη και το τελείωμα της δουλειάς στον πολιτισμένο κόσμο. Είναι ενδεικτικό ότι στις συζητήσεις πολλών ινδιάνικων φυλών, αν ξεκινούσε κάποιος να μιλάει, δεν τον διέκοπτε κανείς[6]. Δεν είχαν το άγχος, μήπως χάσουν τον χρόνο τους, γιατί αυτό που είχε σημασία για αυτούς δεν ήταν ο χρόνος, αλλά η αξία της ελεύθερης έκφρασης και επικοινωνίας μέσα από τον λόγο. Μία συζήτηση μπορούσε να κρατάει για μέρες. Αυτό οι ιεραπόστολοι το εκμεταλλεύτηκαν κατόπιν, για να τους προσηλυτίσουν. Βέβαια, όπου δεν έπιπτε λόγος, έπιπτε ράβδος...

Όσο ενοποιείται ο χρόνος, τόσο ενοποιείται και η κυριαρχία. Στα αρχαία χρόνια τα ονόματα των μηνών ήταν όσα και οι πόλεις κατά κάποιον τρόπο. Για γνωστόν ήταν η Μέκκα της σκέψης εκείνο τον καιρό, καθώς είχε συγκεντρώσει τα μεγαλύτερα πνεύματα της εποχής κάποιους αιώνες πριν. Ένας αστρονόμος που πήρε μαζί του ο Καίσαρας, ο Σωσιγένης, σκέφτηκε να αναμορφώσει το ρωμαϊκό ημερολόγιο. Δεν ήταν μόνο μία αλλαγή στον τρόπο μέτρησης των ημερών, αλλά και ένα σύμβολο ισχύος του νέου δικτάτορα, ήταν ο αυτοκράτορας που μπορούσε να αλλάξει ακόμη και τον χρόνο, γιατί... μπορούσε. Και δεν σκόπευε να το επιβάλει απλώς στους ρωμαίους πολίτες, αλλά στους υπηκόους όλης της αυτοκρατορίας του, που τότε εκτεινόταν από τη Βρετανία μέχρι το σημερινό Ιράκ.

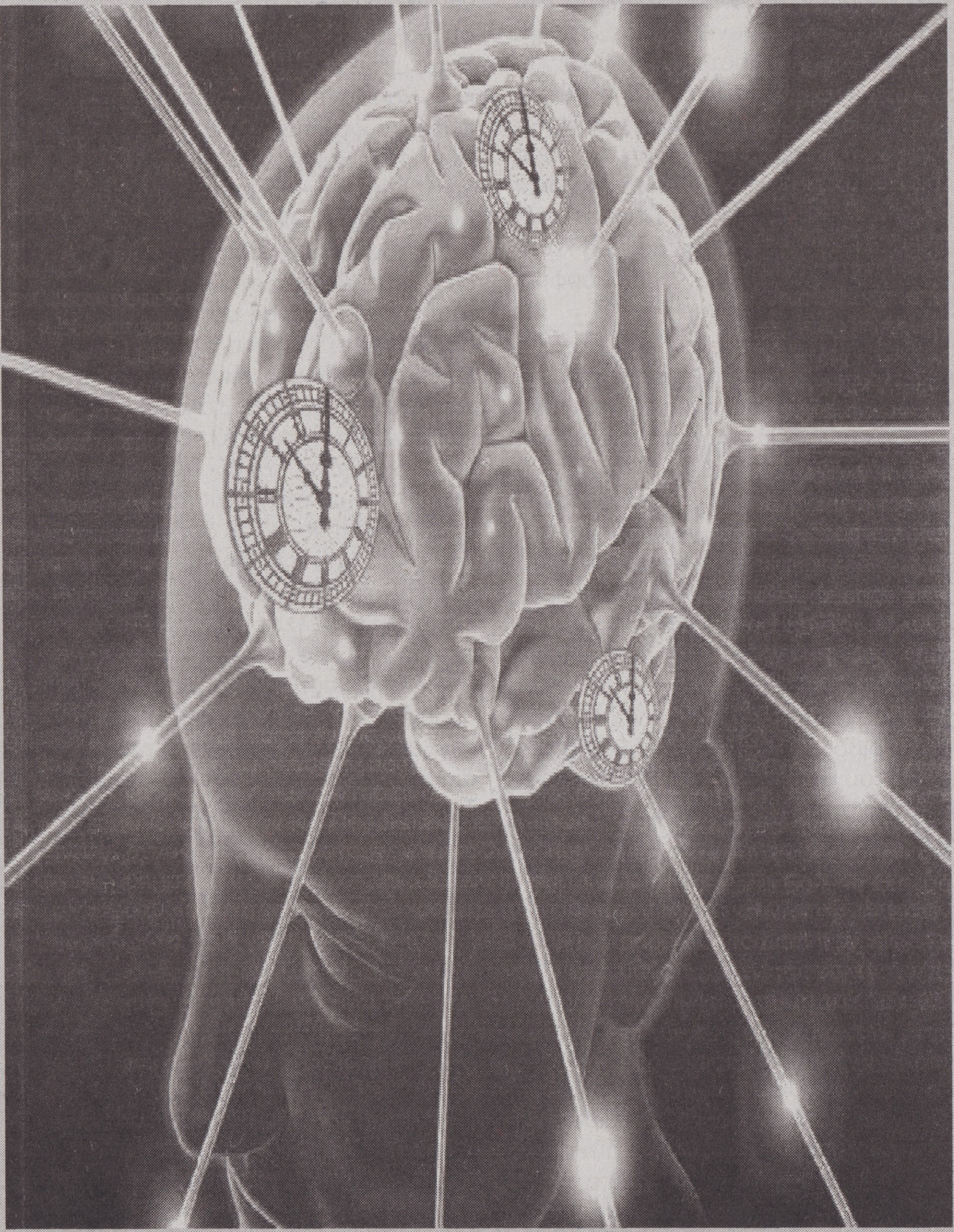
Πριν την αναθεώρηση το ρωμαϊκό ημερολόγιο ήταν σεληνιακό και στο πέρασμα των αιώνων, για να καλύψει τις ανακρίβειές του, έκανε πισωγυρίσματα, επειδή οι ιερείς που το χειρίζονταν αμελούσαν να παρεμβάλουν πρόσθετους μήνες ή είχαν πολιτικούς λόγους να το κάνουν. Αυξάνοντας οι ιερείς τη διάρκεια ενός έτους, μεγάλωναν και τη θητεία του ευνοούμενού τους συγκλητικού ή ύπατου για παράδειγμα, που είχαν συμφέρον να διατηρήσουν. Το πρώιμο αυτό ημερολόγιο ήταν τόσο περίπλοκο, που ήταν δύσχρηστο για τον πολύ κόσμο και είχε μια μεταφυσική διάσταση. Για αυτό άλλωστε ήταν και δουλειά των ιερέων να το διαχειρίζονται. Οι άνθρωποι που έκαναν γεωργικές δουλειές δεν μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν ένα τέτοιο ημερολόγιο, γιατί τους ήταν άχρηστο. Υπήρχε όμως η πολιτική, που το έκανε ένα ισχυρό όργανο επιβολής των θρησκευτικών καθηκόντων, του ημερήσιου προγραμματισμού, της εργασίας και των διοικητικών υπηρεσιών. Στην αρχή το ήλεγχαν οι βασιλιάδες, έπειτα η αριστοκρατική τάξη και τέλος οι ιερείς, που το κρατούσαν σαν επτασφράγιστο

οι μετρήσεις του χρόνου σταθεροποιούνταν. Πολλοί αρχαίοι λαοί, όπως οι κινέζοι και οι έλληνες, αρχικά μετρούσαν με βάση τη Σελήνη, για να οργανώσουν τη ζωή και τις τελετουργίες τους. Οι μετρήσεις τους, όμως, είχαν σοβαρές αποκλίσεις με το πέρασμα των χρόνων και οι εποχές άλλαζαν ημερομηνίες. Καθώς ο πολιτισμός εισχωρούσε όλο και περισσότερο στην ανθρώπινη ζωή, κατασκευάζονταν κτίρια, το εμπόριο και οι θρησκευτικές τελετές σταθεροποιούνταν, οι επιστήμονες και οι ιερείς αναζητούσαν απεγνωσμένα λύσεις χωρίς αποτέλεσμα. Σταδιακά στρέφονταν στο ηλιακό ημερολόγιο, όπως έκαναν οι Βαβυλώνιοι, που χρησιμοποίησαν ένα μίγμα σεληνιακού και ηλιακού ημερολογίου. Λαοί όπως οι έλληνες, οι εβραίοι και οι κινέζοι πρόσθεταν μήνες στα σεληνιακά τους ημερολόγια. Οι αιγύπτιοι ήταν ο πρώτος αρχαίος πολιτισμός που στράφηκε στον ήλιο για τον υπολογισμό του χρόνου. Χρησιμοποίησαν, επίσης, τις σκιές των πυραμίδων, για να μετρούν τις ισημερίες. Για τους αιγύπτιους ο χρόνος έγινε ιερός.

Ο άλλος αρχαίος πολιτισμός που από νωρίς στράφηκε στο ηλιακό ημερολόγιο ήταν οι Μάγιας, οι οποίοι μάλιστα είχαν τρία είδη ημερολογίου. Το ένα ήταν το χάαμπ, ένα σύστημα με 365 ημέρες, 18 μήνες των 20 ημερών, στο οποίο πρόσθεταν 5 ημέρες, οι οποίες θεωρούνταν αποφράδες και σε αυτές δεν έκαναν τίποτε. Το άλλο ήταν το τσόλκιν ή «ιερός κύκλος» 260 ημερών, με βάση τον οποίο έκαναν τις σοδειές, τις τελετουργίες και τους πολέμους τους. Συνδυάστηκε με ένα περίπλοκο κύκλο 52 ετών, που λέγεται ημερολογιακός κύκλος, στο τέλος του οποίου ανησυχούσαν μήπως δεν ξαναβγεί ο ήλιος. Το τρίτο ημερολόγιο ήταν το τουν, ένα σύστημα υπολογισμού μακρών χρονικών περιόδων και αντιστοιχούσε σε έναν μεγάλο κύκλο. Το τέλος ενός μεγάλου κύκλου ήταν και η 23η Δεκεμβρίου 2012. Παλιότερα οι ερευνητές θεωρούσαν ότι οι Μάγιας έφτιαξαν το ηλιακό τους ημερολόγιο γιατί λάτρευαν τον χρόνο. Η αποκρυπτογράφηση, όμως, των κειμένων τους έδειξε ότι στην

τελετουργικές θυσίες. Οι ίδιοι οι αιχμάλωτοι πίστευαν ότι αυτή ήταν μεγάλη τιμή ή αναπόφευκτη μοίρα. Οι περισσότεροι οδηγούνταν στο θυσιαστήριο, για να τους ξεριζώσουν την καρδιά ναρκωμένοι, για να μη φαίνεται ότι πονάνε. Πίστευαν πως χωρίς αυτές τις θυσίες ο ήλιος δε θα έβγαινε ξανά. Οι εξουσιαστές, με άλλα λόγια, αρέσκονται στο να τεμαχίζουν τη μέρα και μαζί με αυτήν το

ρους...

Όσο ενοποιείται ο χρόνος, τόσο ενοποιείται και η κυριαρχία. Στα αρχαία χρόνια τα ονόματα των μηνών ήταν όσα και οι πόλεις κατά κάποιον τρόπο. Για παράδειγμα, σε μια αρχαία πόλη-κράτος, τα έτη έπαιρναν το όνομά τους από τους άρχοντες που κυβερνούσαν. Τα ημερολόγια, λοιπόν, ήταν πολλά και διαφορετικά. Οι αυτοκράτορες που θέλη-

Πριν την αναθεώρηση το ρωμαϊκό ημερολόγιο ήταν σεληνιακό και στο πέρασμα των αιώνων, για να καλύψει τις ανακρίβειές του, έκανε πισωγυρίσματα, επειδή οι ιερείς που το χειρίζονταν αμελούσαν να παρεμβάλουν πρόσθετους μήνες ή είχαν πολιτικούς λόγους να το κάνουν. Αυξάνοντας οι ιερείς τη διάρκεια ενός έτους, μεγάλωναν και τη θητεία του ευνοούμενού τους συγκλητικού ή ύπατου για παράδειγμα, που είχαν συμφέρον να διατηρήσουν. Το πρώιμο αυτό ημερολόγιο ήταν τόσο περίπλοκο, που ήταν δύσχρηστο για τον πολύ κόσμο και είχε μια μεταφυσική διάσταση. Για αυτό άλλωστε ήταν και δουλειά των ιερέων να το διαχειρίζονται. Οι άνθρωποι που έκαναν γεωργικές δουλειές δεν μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν ένα τέτοιο ημερολόγιο, γιατί τους ήταν άχρηστο. Υπήρχε όμως η πολιτική, που το έκανε ένα ισχυρό όργανο επιβολής των θρησκευτικών καθηκόντων, του ημερήσιου προγραμματισμού, της εργασίας και των διοικητικών υπηρεσιών. Στην αρχή το ήλεγχαν οι βασιλιάδες, έπειτα η αριστοκρατική τάξη και τέλος οι ιερείς, που το κρατούσαν σαν επτασφράγιστο μυστικό.

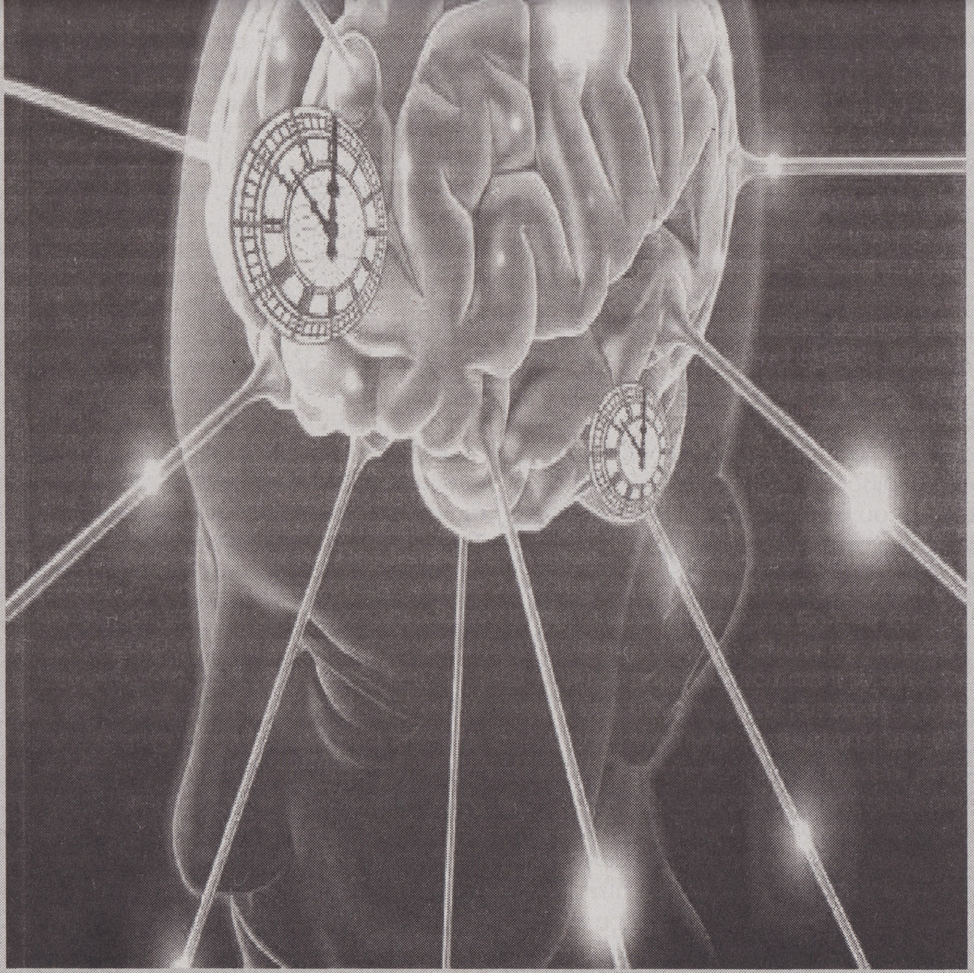
Για να κάνει ο Καίσαρας τις μετατροπές του, χρειάστηκε ένα «έτος σύγχυσης», όπως ονομάστηκε, το οποίο διήρκεσε 445(!) ημέρες και ήταν το 46 π.χ. Ο Καίσαρας ήθελε να κυβερνήσει όχι μόνο τον κόσμο, αλλά και τα άστρα, όπως τον κατηγόρησε ο αντίπαλός του Κικέρων. Το νέο ρωμαϊκό ημερολόγιο βασιζόταν πλέον στην επιστήμη, αλλά κράτησε σχεδόν άθικτο το παλιό, όσον αφορά στις γιορτές και τις επετείους. Για να μην ξεχνούν οι υπήκοοι σε ποιον να υπακούνε... Ένα ακόμη δείγμα εξουσιομανίας είναι ότι ο μήνας Αύγουστος όχι μόνο πήρε το όνομά του από τον ομώνυμο αυτοκράτορα, αλλά και ότι από 30 απέκτησε 31 ημέρες, για να μην υστερεί ο νέος αυτοκρατορικός μήνας απέναντι στον προηγούμενο, τον Ιούλιο (Καίσαρα), που είχε κι αυτός 31 ημέρες.

Πολλοί ακόμη αυτοκράτορες προσπάθησαν να δώσουν το όνομά τους σε μήνες χωρίς επιτυχία, όπως ο Νέρωνας,

λιακό ημερολόγιο, όπως έκαναν οι Βαβυλώνιοι, που χρησιμοποίησαν ένα μίγμα σεληνιακού και ηλιακού ημερολογίου. Λαοί όπως οι έλληνες, οι εβραίοι και οι κινέζοι πρόσθεταν μήνες στα σεληνιακά τους ημερολόγια. Οι αιγύπτιοι ήταν ο πρώτος αρχαίος πολιτισμός που στράφηκε στον ήλιο για τον υπολογισμό του χρόνου. Χρησιμοποίησαν, επίσης, τις σκιές των πυραμίδων, για να μετρούν τις ισημερίες. Για τους αιγύπτιους ο χρόνος έγινε ιερός.

Ο άλλος αρχαίος πολιτισμός που από νωρίς στράφηκε στο ηλιακό ημερολόγιο ήταν οι Μάγιας, οι οποίοι μάλιστα είχαν τρία είδη ημερολογίου. Το ένα ήταν το χάαμπ, ένα σύστημα με 365 ημέρες, 18 μήνες των 20 ημερών, στο οποίο πρόσθεταν 5 ημέρες, οι οποίες θεωρούνταν αποφράδες και σε αυτές δεν έκαναν τίποτε. Το άλλο ήταν το τσόλκιν ή «ιερός κύκλος» 260 ημερών, με βάση τον οποίο έκαναν τις σοδειές, τις τελετουργίες και τους πολέμους τους. Συνδυάστηκε με ένα περίπλοκο κύκλο 52 ετών, που λέγεται ημερολογιακός κύκλος, στο τέλος του οποίου ανησυχούσαν μήπως δεν ξαναβγεί ο ήλιος. Το τρίτο ημερολόγιο ήταν το τουν, ένα σύστημα υπολογισμού μακρών χρονικών περιόδων και αντιστοιχούσε σε έναν μεγάλο κύκλο. Το τέλος ενός μεγάλου κύκλου ήταν και η 23η Δεκεμβρίου 2012. Παλιότερα οι ερευνητές θεωρούσαν ότι οι Μάγιας έφτιαξαν το ηλιακό τους ημερολόγιο γιατί λάτρευαν τον χρόνο. Η αποκρυπτογράφηση, όμως, των κειμένων τους έδειξε ότι στην πραγματικότητα ο χρόνος νομιμοποιούσε την εξουσία των βασιλιάδων, για αυτό και χρειαζόταν η ακρίβεια. Οι ιεροτελεστίες των Μάγιας και άλλων πολιτισμών της Λατινικής Αμερικής απαιτούσαν μεγάλη χρονική ακρίβεια, ακόμη και σε λεπτά. Αυτό το βλέπουμε στις ανατριχιαστικές τελετουργικές θυσίες των Αζτέκων.

Στους πιο «προηγμένους» πολιτισμούς, όπου η εξουσία είχε καθιερωθεί και η επίσημη κρατική θρησκεία είχε τον

νοι, για να μη φαίνεται ότι πονάνε. Πίστευαν πως χωρίς αυτές τις θυσίες ο ήλιος δε θα έβγαινε ξανά. Οι εξουσιαστές, με άλλα λόγια, αρέσκονται στο να τεμαχίζουν τη μέρα και μαζί με αυτήν το ανθρώπινο σώμα και πνεύμα.

Οι άνθρωποι των ελεύθερων κοινοτήτων έβλεπαν στον ουρανό την εναλλαγή των καιρικών φαινομένων και τις μεταβολές της θερμοκρασίας και της φύσης, δηλαδή τις εποχές. Για αιώνες οι άνθρωποι που προσπαθούσαν να επιβιώσουν στηριζόμενοι στη φύση δεν ενδιαφέρονταν για τα ημερολόγια που ήθελαν να επιβάλλουν οι άρχοντες, όσο ακριβή και επιστημονικά κι αν ήταν. Δεν τα χρειάζονταν. Όταν εφευρέθηκαν και καθιερώθη-

παράδειγμα, σε μια αρχαία πόλη-κράτος, τα έτη έπαιρναν το όνομά τους από τους άρχοντες που κυβερνούσαν. Τα ημερολόγια, λοιπόν, ήταν πολλά και διαφορετικά. Οι αυτοκράτορες που θέλησαν να ενοποιήσουν τη μέτρηση του χρόνου το έκαναν θέλοντας να ενοποιήσουν τις αυτοκρατορίες τους και τη ζωή και τις συναλλαγές των υπηκόων τους μέσα σε αυτές. Αυτό βλέπουμε στον Ιούλιο Καίσαρα και στον Κωνσταντίνο, ο οποίος μάλιστα έκανε τα αδύνατα δυνατά για να δημιουργήσει ένα ενιαίο χριστιανικό δόγμα.

Ο Καίσαρας, όταν έφυγε από την Αίγυπτο, πήρε και το αιγυπτιακό ημερολόγιο μεταξύ άλλων. Η Αλεξάνδρεια ως

Για αυτό άλλωστε ήταν και δουλειά των ιερέων να το διαχειρίζονται. Οι άνθρωποι που έκαναν γεωργικές δουλειές δεν μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν ένα τέτοιο ημερολόγιο, γιατί τους ήταν άχρηστο. Υπήρχε όμως η πολιτική, που το έκανε ένα ισχυρό όργανο επιβολής των θρησκευτικών καθηκόντων, του ημερήσιου προγραμματισμού, της εργασίας και των διοικητικών υπηρεσιών. Στην αρχή το ήλεγχαν οι βασιλιάδες, έπειτα η αριστοκρατική τάξη και τέλος οι ιερείς, που το κρατούσαν σαν επτασφράγιστο μυστικό.

Για να κάνει ο Καίσαρας τις μετατροπές του, χρειάστηκε ένα «έτος σύγχυσης», όπως ονομάστηκε, το οποίο διήρκεσε 445(!) ημέρες και ήταν το 46 π.χ. Ο Καίσαρας ήθελε να κυβερνήσει όχι μόνο τον κόσμο, αλλά και τα άστρα, όπως τον κατηγόρησε ο αντίπαλός του Κικέρων. Το νέο ρωμαϊκό ημερολόγιο βασιζόταν πλέον στην επιστήμη, αλλά κράτησε σχεδόν άθικτο το παλιό, όσον αφορά στις γιορτές και τις επετείους. Για να μην ξεχνούν οι υπήκοοι σε ποιον να υπακούνε... Ένα ακόμη δείγμα εξουσιομανίας είναι ότι ο μήνας Αύγουστος όχι μόνο πήρε το όνομά του από τον ομώνυμο αυτοκράτορα, αλλά και ότι από 30 απέκτησε 31 ημέρες, για να μην υστερεί ο νέος αυτοκρατορικός μήνας απέναντι στον προηγούμενο, τον Ιούλιο (Καίσαρα), που είχε κι αυτός 31 ημέρες.

Πολλοί ακόμη αυτοκράτορες προσπάθησαν να δώσουν το όνομά τους σε μήνες χωρίς επιτυχία, όπως ο Νέρωνας, που βέβαια τα αποτρόπαια εγκλήματά του κάνουν τέτοιες προσπάθειες απλώς ευτράπελες. Το ηλιακό ημερολόγιο του Καίσαρα θέλησε να βάλει τον χρόνο στην καθημερινότητα των υπηκόων του, γιατί ήταν πιο εύχρηστο και προσιτό, αποστρέφοντας πλέον το βλέμμα από τη σελήνη. Επικύρωση της αλλαγής ήταν το δημόσιο ηλιακό ρωμαϊκό ρολόι, που όπως έλεγε, έδειχνε ότι «οι Καίσαρες έ-

συνέχεια στη σελίδα 12

συνέχεια από τη σελίδα 11

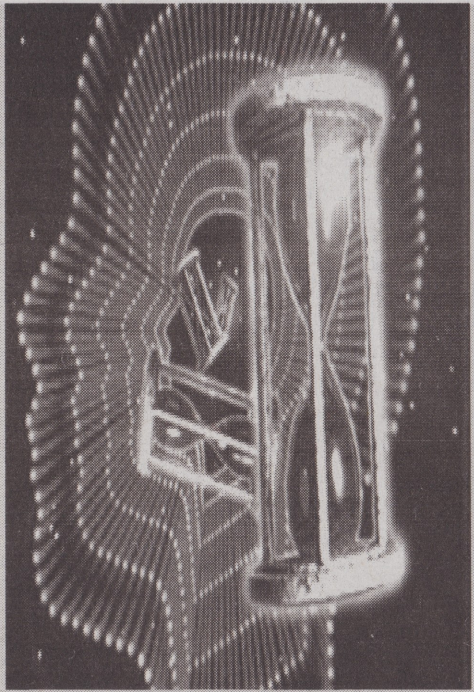
νωσαν τη γη με τον ουρανό». Βέβαια οι απλοί άνθρωποι το χρησιμοποιούσαν μόνο όταν είχαν να κάνουν με τις δημόσιες υπηρεσίες, κατά τα άλλα εξακολουθούσαν να χρησιμοποιούν σε μεγάλο βαθμό τα παλιά μέσα μέτρησης του χρόνου με βάση τη σελήνη. Οι αγρότες, οι εργάτες και οι δούλοι, που αποτελούσαν την πλειοψηφία του πληθυσμού, δεν το χρησιμοποιούσαν. Η επιστήμη δεν υπηρετούσε τον άνθρωπο, όπως δεν το έκανε ούτε αργότερα· υπηρετούσε, όπως είναι λογικό, το χέρι που πάντα την ταΐζει.

Όταν ήρθε η σειρά ενός άλλου πολιτικάντη αυτοκράτορα να πάρει την εξουσία της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, αυτός δεν έχασε χρόνο, προκειμένου να ενοποιήσει την κυριαρχία του. Σε αυτό τον βοήθησε τόσο η νέα θρησκεία της εποχής του, όσο και η διαχείριση του χρόνου. Ο Κωνσταντίνος, που σκηνοθέτησε την καλύτερη χολιγουντιανή παραγωγή της εποχής του, με φωτεινούς σταυρούς που μιλάνε και λοιπά και λοιπά, κατάφερε μία πολεμική νίκη στη Μουλβία γέφυρα (του ποταμού Τίβερη), που του έδωσε τη δυνατότητα να κρατήσει στη ζωή την ετοιμοθάνατη αυτοκρατορία που είχε παραλάβει. Όχι γιατί νίκησε μια μάχη, αλλά γιατί το κατάφερε χάρη στη δύναμη του νέου θεού που πλάσαρε και επισημοποίησε, του χριστιανικού. Η καθιέρωση της νέας θρησκείας ήταν μία κοινή πίστη, που θα ευνοούσε μια κοινή πολιτική, για αυτό και εξανάγκασε το παπαδαριό όλων των εκκλησιών να μαζευτεί στη Νίκαια και να καταλήξει ντε και καλά σε ένα ενιαίο δόγμα, ο κόσμος να χαλάσει. Θρονιάστηκε μάλιστα και στη νέα πρωτεύουσα στο Βυζάντιο, για να τον φυσάει ανατολικότερος άνεμος. Έτσι, η επίγεια εξουσία του Καίσαρα έγινε η επουράνια του αυτοκράτορα με τον χρυσό σταυρό.

Ωστόσο, ο Κωνσταντίνος δεν τα έπραξε όλα αυτά, επειδή ήταν καλός χριστιανός. Απεναντίας, είχε κάθε διάθεση να επιλέξει ανάμεσα σε μια μεγάλη γκάμα θρησκειών. Αλλά ο χριστιανισμός ήταν η καλύτερη και πιο στέρεη, γιατί απευθυνόταν σε όλους και συνέβαλε αποτελεσματικά στην ενοποίηση κράτους και θρησκείας –από τότε δεν ξεκόλλησαν μεταξύ τους· αυτή η αγάπη παραμένει αλώβητη ως τώρα. Το νέο σύστημα χρονολόγησης δεν ήταν άσχετο με τη νέα μόδα του χριστιανισμού, που νομιμοποιήθηκε και επιβλήθηκε, ενώ πριν ήταν κυνηγημένος. Ενώ ο Κωνσταντίνος κράτησε το ημερολόγιο του Καίσαρα με τις 365,25 ημέρες και τους 12 μήνες, έκανε σε αυτό τρεις σημαντικές αλλαγές. Όρισε την Κυριακή σαν ιερή μέρα (μια απόφαση που προκάλεσε αντιδράσεις, αφού για τους λεγόμενους εθνικούς και τους εβραίους το Σάββατο ήταν η ιερή μέρα ανάπαυσης), αναγνώρισε επίσημα τις χριστιανικές γιορτές, όπως τα Χριστούγεννα, στις οποίες έδωσε σταθερές ημερομηνίες και εισήγαγε τη γιορτή του Πάσχα, αλλά όχι σε σταθερή ημερομηνία. Προέκυψε έτσι το ζήτημα του ακριβούς προσδιορισμού του Πάσχα, γεγονός με πολιτική σημασία, αφού η κρατική θρησκεία απαιτούσε ομοιόμορφους κανόνες για όλους.

Έτσι, η αυτοκρατορία δεν έλεγχε απλώς τη ζωή και την καθημερινότητα, τις συναλλαγές και τις σχέσεις των υπηκόων, αλλά και τις ψυχές τους όσο ποτέ άλλοτε. Οι χριστιανοί θεολόγοι θεωρούσαν τον χρόνο ιερό και τον εξίσωναν με τον θεό, που θεωρούνταν τέλειος, αιώνιος και χωρίς σημείο έναρξης. Φιλόσοφοι όπως ο Αυγουστίνος και λόγιοι όπως ο Κασσιόδωρος και ο επίσκοπος Βενέδικτος έκαναν τις δικές τους αναζητήσεις.

Πέρα από τις θρησκευτικές και πολιτικές διαμάχες, οι περισσότεροι έμποροι, ναυτικοί και αγρότες είχαν ξαναγυρίσει σε παλιότερες και απλούστερες μεθόδους μέτρησης του χρόνου, πιο πρακτικές. Βασίζονταν στην παρατήρηση των φυσικών φαινομένων και την εναλλαγή των εποχών. Και βέβαια διαφορετικοί λαοί, όπως οι κινέζοι, οι Σάξονες και οι ανατολίτες πιστοί στο Ισλάμ ακολουθούσαν τους δικούς τους ρυθμούς και τον δικό τους τρόπο μέτρησης του χρόνου. Από την άλλη, ένας αυτοκράτορας που αφιέρωσε τη ζωή του σε μάχες, ο Καρλομάγνος όπως καθιερώθηκε να λέγεται, ήταν συλλέκτης ρολογιών και κλεψύδρων, που για αυτόν είχαν περισσότερο αισθητική παρά ουσιαστική αξία. Παρ' όλο που ήταν ένας αιμοχαρής βασιλιάς και η εποχή του δεν χαρακτηριζόταν από ιδιαίτερη πνευματικότητα, συγκέντρωσε στην αυλή του διάφορους λόγιους και καλλιτέχνες, που τους αντιμετώπιζε μάλλον σαν μέρος της συλλο-

ακριβείς μετρήσεις του χρόνου. Εκείνοι ενδιαφέρονταν μόνο να κάνουν προβλέψεις για το μέλλον και έβγαζαν διάφορες θεωρίες για το τέλος του κόσμου.

Ενώ, όμως, οι περισσότεροι άνθρωποι αδιαφορούσαν για τον χρόνο, αυτός εισέβαλε στη ζωή τους με μία άλλη εφεύρεση, που ήταν απόλυτα συνυφασμένη με τη λατρευτή τους θρησκεία. Η εφεύρεση αυτή ήταν η καμπάνα (Glocka στα γερμανικά, που έφερε και τη λέξη clock), που σύμφωνα με τον θρύλο εμφανίστηκε τον 5ο ή τον 7ο αιώνα ν.χ. Σήμαινε με ακρίβεια την ώρα και πιθανόν αρχικά να χρησιμοποιούνταν από τα μοναστήρια. Ήταν τα πρώτα «μηχανικά» ρολόγια που ρύθμιζαν την καθημερινότητα στην Ευρώπη, ακολουθώντας τις κλεψύδρες ή τα ηλιακά ρολόγια. Έδιναν το παράγγελμα για το πότε θα άρχιζε ή θα τελείωνε η δουλειά, πότε θα τελούνταν η χριστιανική λειτουργία, δίνοντας μία νέα αξία στην ακρίβεια.

σύντροφοι για την
Αναρχική απελευθερωτική δράση

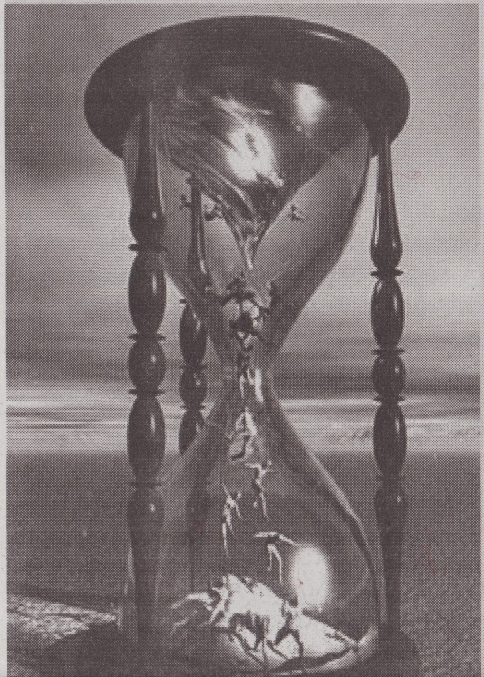
(Το δεύτερο μέρος
θα δημοσιευθεί στο επόμενο φύλλο)

---

1. Το διασκεδάζω άλλωστε προέρχεται από το (δια-)σκεδάννυμι ή σκεδαννύω που στα αρχαία ελληνικά σημαίνει σκορπίζω, διασπείρω.
2. Φυλή Ινδιάνων κυνηγών της Β. Αμερικής. Κάθε φορά που σκότωναν ένα ζώο, εκτός από το ότι χρησιμοποιούσαν κάθε μέρος του για διατροφή, ένδυση και κατασκευή εργαλείων τελούσαν και ένα είδος νεκρικής τελετής. Σε αυτήν ζητούσαν συγχώρεση απ' το πνεύμα του νεκρού ζώου που, όπως πίστευαν, γινόταν μέρος της αθάνατης ύπαρξης. Του εξηγούσαν γιατί του αφαίρεσαν την ζωή και το ευχαριστούσαν που ο θάνατος

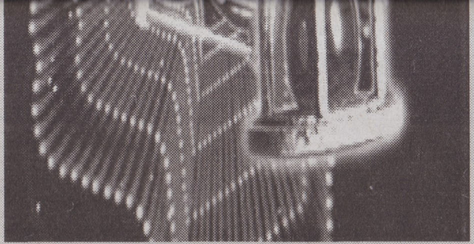
ζει.

Όταν ήρθε η σειρά ενός άλλου πολιτικάντη αυτοκράτορα να πάρει την εξουσία της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, αυτός δεν έχασε χρόνο, προκειμένου να ενοποιήσει την κυριαρχία του. Σε αυτό τον βοήθησε τόσο η νέα θρησκεία της εποχής του, όσο και η διαχείριση του χρόνου. Ο Κωνσταντίνος, που σκηνοθέτησε την καλύτερη χολιγουντιανή παραγωγή της εποχής του, με φωτεινούς σταυρούς που μιλάνε και λοιπά και λοιπά, κατάφερε μία πολεμική νίκη στη Μουλβία γέφυρα (του ποταμού Τίβερη), που του έδωσε τη δυνατότητα να κρατήσει στη ζωή την ετοιμοθάνατη αυτοκρατορία που είχε παραλάβει. Όχι γιατί νίκησε μια μάχη, αλλά γιατί το κατάφερε χάρη στη δύναμη του νέου θεού που πλάσαρε και επισημοποίησε, του χριστιανικού. Η καθιέρωση της νέας θρησκείας ήταν μία κοινή πίστη, που θα ευνοούσε μια κοινή πολιτική, για αυτό και εξανάγκασε το παπαδαριό όλων των εκκλησιών να μαζευτεί στη Νίκαια και να καταλήξει ντε και καλά σε ένα ενιαίο δόγμα, ο κόσμος να χαλάσει. Θρονιάστηκε μάλιστα και στη νέα πρωτεύουσα στο Βυζάντιο, για να τον φυσάει ανατολικότε-

νολόγησης δεν ήταν άσχετο με τη νέα μόδα του χριστιανισμού, που νομιμοποιήθηκε και επιβλήθηκε, ενώ πριν ήταν κυνηγημένος. Ενώ ο Κωνσταντίνος κράτησε το ημερολόγιο του Καίσαρα με τις 365,25 ημέρες και τους 12 μήνες, έκανε σε αυτό τρεις σημαντικές αλλαγές. Όρισε την Κυριακή σαν ιερή μέρα (μια απόφαση που προκάλεσε αντιδράσεις, αφού για τους λεγόμενους εθνικούς και τους εβραίους το Σάββατο ήταν η ιερή μέρα ανάπαυσης), αναγνώρισε επίσημα τις χριστιανικές γιορτές, όπως τα Χριστούγεννα, στις οποίες έδωσε σταθερές ημερομηνίες και εισήγαγε τη γιορτή του Πάσχα, αλλά όχι σε σταθερή ημερομηνία. Προέκυψε έτσι το ζήτημα του ακριβούς προσδιορισμού του Πάσχα, γεγονός με πολιτική σημασία, αφού η κρατική θρησκεία απαιτούσε ομοιόμορφους κανόνες για όλους.

Έτσι, η αυτοκρατορία δεν έλεγχε απλώς τη ζωή και την καθημερινότητα, τις συναλλαγές και τις σχέσεις των υπηκόων, αλλά και τις ψυχές τους όσο ποτέ άλλοτε. Οι χριστιανοί θεολόγοι θεωρούσαν τον χρόνο ιερό και τον εξίσωναν με τον θεό, που θεωρούνταν τέλειος, αιώνιος και χωρίς σημείο έναρξης. Φιλόσοφοι όπως ο Αυγουστίνος και λόγιοι όπως ο Κασσιόδωρος και ο επίσκοπος Βενέδικτος έκαναν τις δικές τους αναζητήσεις. Στο δυτικό μεσαίωνα ο υπολογισμός του χρόνου σχετιζόταν με την αναζήτηση ενός ακριβούς τρόπου να καθορίζονται και να συγχρονίζονται οι καθημερινές δραστηριότητες και προσευχές των μοναχών. Η ακρίβεια τόνωνε τη θέληση και την πίστη, καθώς κρατούσε απασχολημένους τους μοναχούς σε χειρονακτικές δουλειές την ημέρα, για να αφοσιωθούν σε πνευματικά ζητήματα. Οι Βενεδικτίνοι θεωρούσαν την προσήλωση στο ρολόι ένδειξη θρησκευτικής αφοσίωσης[7]. Μια άλλη παράμετρος του ακριβούς υπολογισμού του χρόνου για τη δυτική εκκλησία ήταν ότι αυτό της προσέδιδε γόητρο. Την εποχή, μάλιστα, που αυτή έκανε προσπάθειες να αποσπαστεί από την ανατολική, η οποία χρησιμοποιούσε τον υπολογισμό του Πάσχα σαν επτασφράγιστο

Πέρα από τις θρησκευτικές και πολιτικές διαμάχες, οι περισσότεροι έμποροι, ναυτικοί και αγρότες είχαν ξαναγυρίσει σε παλιότερες και απλούστερες μεθόδους μέτρησης του χρόνου, πιο πρακτικές. Βασίζονταν στην παρατήρηση των φυσικών φαινομένων και την εναλλαγή των εποχών. Και βέβαια διαφορετικοί λαοί, όπως οι κινέζοι, οι Σάξονες και οι ανατολίτες πιστοί στο Ισλάμ ακολουθούσαν τους δικούς τους ρυθμούς και τον δικό τους τρόπο μέτρησης του χρόνου. Από την άλλη, ένας αυτοκράτορας που αφιέρωσε τη ζωή του σε μάχες, ο Καρλομάγνος όπως καθιερώθηκε να λέγεται, ήταν συλλέκτης ρολογιών και κλεψύδρων, που για αυτόν είχαν περισσότερο αισθητική παρά ουσιαστική αξία. Παρ' όλο που ήταν ένας αιμοχαρής βασιλιάς και η εποχή του δεν χαρακτηριζόταν από ιδιαίτερη πνευματικότητα, συγκέντρωσε στην αυλή του διάφορους λόγιους και καλλιτέχνες, που τους αντιμετώπιζε μάλλον σαν μέρος της συλλογής του. Σε αυτά τα χρόνια εξάλλου και οι μοναχοί είναι και οφείλουν να είναι απλοί αντιγραφείς, χωρίς να δίνουν σημασία στο περιεχόμενο όσων αντιγράφουν. Τα πνευματικά επιτεύγματα του παρελθόντος αντιμετωπίζονται ως επί το πλείστον ως εντυπωσιακά στολίδια, όπως τα ρολόγια.

Την εποχή αυτή ο πάπας δήλωσε την αφοσίωσή του στον Καρλομάγνο, ζητώντας του να γίνει ο αυτοκράτορας της «αγίας» ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, με αντάλλαγμα να επιβάλλει την αυθεντία του παπισμού στους εξουσιαζόμενους της δυτικής Ευρώπης. Εκείνα τα χρόνια, που ακόμη και ο αυτοκράτορας έβλεπε τα ρολόγια ως διακοσμητικά αντικείμενα, ελάχιστοι χρειάζονταν ένα ημερολόγιο. Οι περισσότεροι στρέφονταν πάλι

αρχικά να χρησιμοποιούνταν από τα μοναστήρια. Ήταν τα πρώτα «μηχανικά» ρολόγια που ρύθμιζαν την καθημερινότητα στην Ευρώπη, ακολουθώντας τις κλεψύδρες ή τα ηλιακά ρολόγια. Έδιναν το παράγγελμα για το πότε θα άρχιζε ή θα τελείωνε η δουλειά, πότε θα τελούνταν η χριστιανική λειτουργία, δίνοντας μία νέα αξία στην ακρίβεια.

σύντροφοι για την

Αναρχική απελευθερωτική δράση

(Το δεύτερο μέρος θα δημοσιευθεί στο επόμενο φύλλο)

---

1. Το διασκεδάζω άλλωστε προέρχεται από το (δια-)σκεδάννυμι ή σκεδαννύω που στα αρχαία ελληνικά σημαίνει σκορπίζω, διασπείρω.

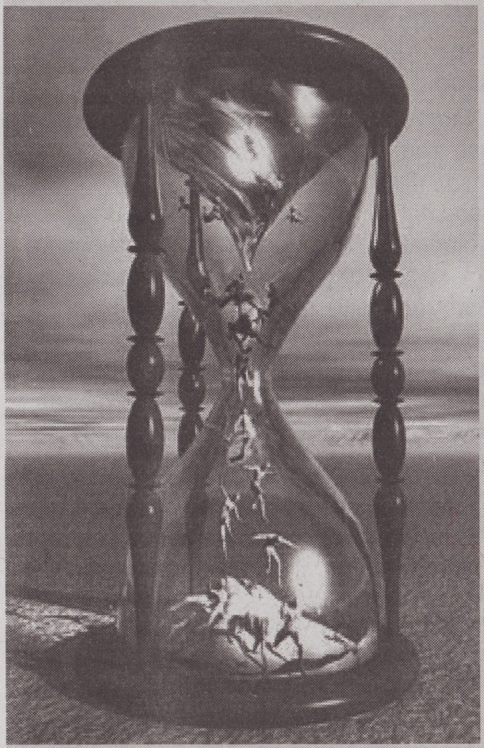
2. Φυλή Ινδιάνων κυνηγών της Β. Αμερικής. Κάθε φορά που σκότωναν ένα ζώο, εκτός από το ότι χρησιμοποιούσαν κάθε μέρος του για διατροφή, ένδυση και κατασκευή εργαλείων τελούσαν και ένα είδος νεκρικής τελετής. Σε αυτήν ζητούσαν συγχώρεση απ' το πνεύμα του νεκρού ζώου που, όπως πίστευαν, γινόταν μέρος της αθάνατης ύπαρξης. Του εξηγούσαν γιατί του αφαίρεσαν την ζωή και το ευχαριστούσαν που ο θάνατος του θα πρόσφερε την ζωή στους ανθρώπους της φυλής τους.

3. Ο Τατάνγκα Μάνι (Περιπλανώμενος Βούβαλος) μέλος της φυλής Στόνεϊ έλεγε χαρακτηριστικά: «Ξέρετε ότι τα δέντρα μιλούν; Μιλούν μεταξύ τους, μιλούν αν μπορείς να τα ακούσεις. Οι λευκοί όμως δεν ακούν. Δεν έμαθαν ποτέ να ακούν τους Ινδιάνους, γι' αυτό πιστεύω πως δεν ακούν και τις υπόλοιπες φωνές της φύσης. Αλλά εγώ έχω μάθει πολλά απ' τα δέντρα, άλλοτε για τον καιρό, άλλοτε για τα ζώα και άλλοτε για το μεγάλο πνεύμα».

4. Παρ' ότι κάποια από αυτά ήταν πολιτισμικό προϊόν, με αναφορές σε βασιλιάδες και πολέμαρχους, η μέγγενη του πολιτισμού δεν είχε καταστείλει τόσο ασφυκτικά τις ελεύθερες δραστηριότητες των ανθρώπων.

5. Είναι πιθανόν πως το αφύσικα μεγάλο μήκος ζωής κάποιων βιβλικών προσώπων –αν

σαρε και επισημοποίησε, του χριστιανικού. Η καθιέρωση της νέας θρησκείας ήταν μία κοινή πίστη, που θα ευνοούσε μια κοινή πολιτική, για αυτό και εξανάγκασε το παπαδαριό όλων των εκκλησιών να μαζευτεί στη Νίκαια και να καταλήξει ντε και καλά σε ένα ενιαίο δόγμα, ο κόσμος να χαλάσει. Θρονιάστηκε μάλιστα και στη νέα πρωτεύουσα στο Βυζάντιο, για να τον φυσάει ανατολικότερη θρησκεία απαιτούσε ομοιόμορφους κανόνες για όλους.

Έτσι, η αυτοκρατορία δεν έλεγχε απλώς τη ζωή και την καθημερινότητα, τις συναλλαγές και τις σχέσεις των υπηκόων, αλλά και τις ψυχές τους όσο ποτέ άλλοτε. Οι χριστιανοί θεολόγοι θεωρούσαν τον χρόνο ιερό και τον εξίσωναν με τον θεό, που θεωρούνταν τέλειος, αιώνιος και χωρίς σημείο έναρξης. Φιλόσοφοι όπως ο Αυγουστίνος και λόγιοι όπως ο Κασσιόδωρος και ο επίσκοπος Βενέδικτος έκαναν τις δικές τους αναζητήσεις. Στο δυτικό μεσαίωνα ο υπολογισμός του χρόνου σχετιζόταν με την αναζήτηση ενός ακριβούς τρόπου να καθορίζονται και να συγχρονίζονται οι καθημερινές δραστηριότητες και προσευχές των μοναχών. Η ακρίβεια τόνωνε τη θέληση και την πίστη, καθώς κρατούσε απασχολημένους τους μοναχούς σε χειρονακτικές δουλειές την ημέρα, για να αφοσιωθούν σε πνευματικά ζητήματα. Οι Βενεδικτίνοι θεωρούσαν την προσήλωση στο ρολόι ένδειξη θρησκευτικής αφοσίωσης[7]. Μια άλλη παράμετρος του ακριβούς υπολογισμού του χρόνου για τη δυτική εκκλησία ήταν ότι αυτό της προσέδιδε γόητρο. Την εποχή, μάλιστα, που αυτή έκανε προσπάθειες να αποσπαστεί από την ανατολική, η οποία χρησιμοποιούσε τον υπολογισμό του Πάσχα σαν επτασφράγιστο μυστικό. Βρίσκοντας, λοιπόν, μόνη της τον τρόπο υπολογισμού του Πάσχα, θα επιτύγχανε την ανεξαρτησία της.

δικό τους τρόπο μέτρησης του χρόνου. Από την άλλη, ένας αυτοκράτορας που αφιέρωσε τη ζωή του σε μάχες, ο Καρλομάγνος όπως καθιερώθηκε να λέγεται, ήταν συλλέκτης ρολογιών και κλεψύδρων, που για αυτόν είχαν περισσότερο αισθητική παρά ουσιαστική αξία. Παρ' όλο που ήταν ένας αιμοχαρής βασιλιάς και η εποχή του δεν χαρακτηριζόταν από ιδιαίτερη πνευματικότητα, συγκέντρωσε στην αυλή του διάφορους λόγιους και καλλιτέχνες, που τους αντιμετώπιζε μάλλον σαν μέρος της συλλογής του. Σε αυτά τα χρόνια εξάλλου και οι μοναχοί είναι και οφείλουν να είναι απλοί αντιγραφείς, χωρίς να δίνουν σημασία στο περιεχόμενο όσων αντιγράφουν. Τα πνευματικά επιτεύγματα του παρελθόντος αντιμετωπίζονται ως επί το πλείστον ως εντυπωσιακά στολίδια, όπως τα ρολόγια.

Την εποχή αυτή ο πάπας δήλωσε την αφοσίωσή του στον Καρλομάγνο, ζητώντας του να γίνει ο αυτοκράτορας της «αγίας» ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, με αντάλλαγμα να επιβάλλει την αυθεντία του παπισμού στους εξουσιαζόμενους της δυτικής Ευρώπης. Εκείνα τα χρόνια, που ακόμη και ο αυτοκράτορας έβλεπε τα ρολόγια ως διακοσμητικά αντικείμενα, ελάχιστοι χρειάζονταν ένα ημερολόγιο. Οι περισσότεροι στρέφονταν πάλι στη φύση, για να καθορίσουν τον χρόνο, που πέφτει από τον ουρανό στη γη. Οι κύκλοι της γης είναι αυτοί που δείχνουν τις εναλλαγές των εποχών, στις οποίες οι άνθρωποι αγωνίζονται για την επιβίωση, γεννούν και πεθαίνουν. Κάθε περιοχή έχει τον τοπικό της άγιο, που είναι κάτι σαν τοπικός ήρωας και ρυθμίζει με βάση τις γιορτές την καθημερινότητά τους. Οι άγιοι δίνουν τα ονόματα στους μήνες και τη βαρύτητα στις μέρες. Τα ημερολόγια του δυτικού μεσαίωνα είναι τα μαρτυρολόγια, που παρουσιάζουν την ημερομηνία και τον τρόπο μαρτυρίου κάθε αγίου. Οι απλοί άνθρωποι κορόιδευαν όσους προσπαθούσαν να κάνουν

1. Το διασκεδάζω άλλωστε προέρχεται από το (δια-)σκεδάννυμι ή σκεδαννύω που στα αρχαία ελληνικά σημαίνει σκορπίζω, διασπείρω.

2. Φυλή Ινδιάνων κυνηγών της Β. Αμερικής. Κάθε φορά που σκότωναν ένα ζώο, εκτός από το ότι χρησιμοποιούσαν κάθε μέρος του για διατροφή, ένδυση και κατασκευή εργαλείων τελούσαν και ένα είδος νεκρικής τελετής. Σε αυτήν ζητούσαν συγχώρεση απ' το πνεύμα του νεκρού ζώου που, όπως πίστευαν, γινόταν μέρος της αθάνατης ύπαρξης. Του εξηγούσαν γιατί του αφαίρεσαν την ζωή και το ευχαριστούσαν που ο θάνατος του θα πρόσφερε την ζωή στους ανθρώπους της φυλής τους.

3. Ο Τατάνγκα Μάνι (Περιπλανώμενος Βούβαλος) μέλος της φυλής Στόνεϊ έλεγε χαρακτηριστικά: «Ξέρετε ότι τα δέντρα μιλούν; Μιλούν μεταξύ τους, μιλούν αν μπορείς να τα ακούσεις. Οι λευκοί όμως δεν ακούν. Δεν έμαθαν ποτέ να ακούν τους Ινδιάνους, γι' αυτό πιστεύω πως δεν ακούν και τις υπόλοιπες φωνές της φύσης. Αλλά εγώ έχω μάθει πολλά απ' τα δέντρα, άλλοτε για τον καιρό, άλλοτε για τα ζώα και άλλοτε για το μεγάλο πνεύμα».

4. Παρ' ότι κάποια από αυτά ήταν πολιτισμικό προϊόν, με αναφορές σε βασιλιάδες και πολέμαρχους, η μέγγενη του πολιτισμού δεν είχε καταστείλει τόσο ασφυκτικά τις ελεύθερες δραστηριότητες των ανθρώπων.

5. Είναι πιθανόν πως το αφύσικα μεγάλο μήκος ζωής κάποιων βιβλικών προσώπων –αν δεχτούμε την ιστορικότητά τους– όπως ο Μαθουσάλας, σχετίζεται με το σεληνιακό ημερολόγιο, μιας και το σεληνιακό έτος είναι χαρακτηριστικά μικρότερο από το ηλιακό.

6. Ο Μπούφαλο Τσάιλντ Λόνγκ Λάνς της φυλής Μπλάκφουτ γράφει χαρακτηριστικά στην αυτοβιογραφία του: «Οι Ινδιάνοι δεν διακόπτουν ποτέ κάποιον που μιλάει, ακόμα και αν συνεχίσει να μιλάει όλη την μέρα, είναι ένα παλιό έθιμο για τους Ινδιάνους. Έτσι όλοι άκουγαν τον παπά που μας μιλούσε για τον θεό των λευκών».

7. Μία μικρή, αλλά ενδιαφέρουσα λεπτομέρεια είναι ότι η λέξη σιέστα προέρχεται από τη μία ώρα ανάπαυσης που είχαν στη διάθεσή τους οι μοναχοί. Ήταν η έκτη ώρα (sexta hora) μετά το μεσημβρινό τους γεύμα.

Τα δολώματα της αριστεράς και οι «περιστερές» της αντιεξουσίας

Ο Κέρβερος, σύμφωνα με την αρχαία ελληνική μυθολογία, ήταν ένας σκύλος με τρία κεφάλια και μια λεπιδωτή, δυνατή ουρά. Στεκόταν στην είσοδο του Άδη, και άφηνε εύκολα τις ψυχές των νεκρών να περάσουν την πύλη. Από την στιγμή, όμως, που περνούσαν, οι λεπίδες της ουράς του καθιστούσαν αδύνατη την επιστροφή. Πολλές παγίδες για θηράματα βασίζονται ακριβώς στο ίδιο μηχανισμό. Τα θηράματα που έλκονται από το δόλωμα εισέρχονται με ευκολία στην παγίδα από την οποία, στην συνέχεια είναι αδύνατον να αποδράσουν.

Έχουμε επανειλημμένα τονίσει ότι το πολιτικό πεδίο είναι εξουσιαστικό πεδίο. Η πολιτική αντιπαράθεση είναι αντιπαράθεση των τεχνικών της εξουσίας, η οποία είναι και η μόνη που αποθεώνεται ανεξαρτήτου αποτελέσματος. Είναι χαρακτηριστικό, ότι οι πολιτικοί αντίπαλοι, είτε κατά την έναρξη είτε κατά την τυχόν κλιμάκωση της, είτε στα στάδια της αποκλιμάκωσής της έχουν την δυνατότητα να παρουσιάζουν τα δικά τους κέρδη. Πέραν της δυνατότητας κάθε πολιτικού να εμφανίζει το ποτήρι κατά το δοκούν είτε μισοάδειο είτε μισογεμάτο, είναι αξιοσημείωτο ότι στις περισσότερες περιπτώσεις πολιτικών συγκρούσεων που διευθετούν πολιτικά συμφέροντα όλοι οι εμπλεκόμενοι μπορούν κάλλιστα να βγαίνουν κερδισμένοι.

Ας κάνουμε, όμως, ορισμένες συγκεκριμένες παρατηρήσεις που αφορούν την παρουσιαζόμενη ως σφοδρή αντιπαράθεση κυβέρνησης και Συ.ρι.ζα., σε σχέση με το ζήτημα των αστυνομικών επεμβάσεων σε καταλήψεις, αλλά και με το ζήτημα γενικότερα της αντιμετώπισης της «ανομίας» από την πλευρά του κράτους.

Αναφερθήκαμε ήδη στον μηχανισμό μιας παγίδας, η οποία επιτρέπει την ανεμπόδιστη είσοδο του θηράματος, αλλά καθιστά αδύνατη την έξοδό του απ' αυτήν. Κατά τον ίδιο τρόπο, εκτός των άλλων, λειτουργούν οι δομικές αλλαγές που επιβάλλει η εξουσία σε κάθε μορφή της. Τα δολώματα που προσφέρει είναι ανάλογα με την έκταση των αλλαγών. Όσο περισσότερο σκοπεύει να σφίξει τα λουριά τόσο ελκυστικό θα πρέπει να παρουσιάζεται και το δέλεαρ. Όσο σκληρότεροι είναι οι όροι επιβολής άλλο τόσο είναι απαραίτητη η συναίνεση των δήθεν αντιμαχόμενων πολιτικών

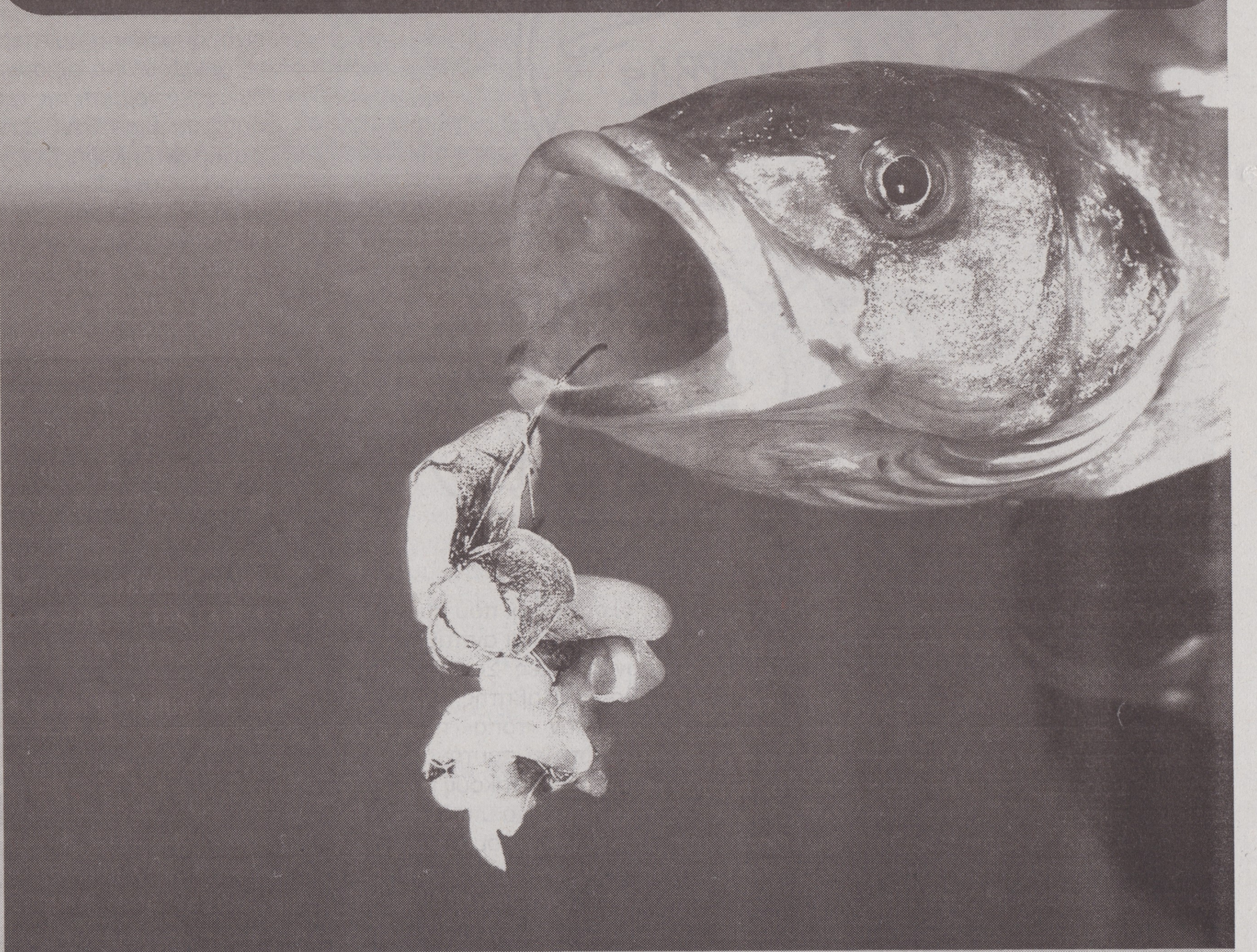
νται από το δόλωμα εισέρχονται με ευκολία στην παγίδα από την οποία, στην συνέχεια είναι αδύνατον να αποδράσουν.

Έχουμε επανειλημμένα τονίσει ότι το πολιτικό πεδίο είναι εξουσιαστικό πεδίο. Η πολιτική αντιπαράθεση είναι αντιπαράθεση των τεχνικών της εξουσίας, η οποία είναι και η μόνη που αποθεώνεται ανεξαρτήτου αποτελέσματος. Είναι χαρακτηριστικό, ότι οι πολιτικοί αντίπαλοι, είτε κατά την έναρξη είτε κατά την τυχόν κλιμάκωση της, είτε στα στάδια της αποκλιμάκωσής της έχουν την δυνατότητα να παρουσιάζουν τα δικά τους κέρδη. Πέραν της δυνατότητας κάθε πολιτικού να εμφανίζει το ποτήρι κατά το δοκούν είτε μισοάδειο είτε μισογεμάτο, είναι αξιοσημείωτο ότι στις περισσότερες περιπτώσεις πολιτικών συγκρούσεων που διευθετούν πολιτικά συμφέροντα όλοι οι εμπλεκόμενοι μπορούν κάλλιστα να βγαίνουν κερδισμένοι.

Ας κάνουμε, όμως, ορισμένες συγκεκριμένες παρατηρήσεις που αφορούν την παρουσιαζόμενη ως σφοδρή αντιπαράθεση κυβέρνησης και Συ.ρι.ζα., σε σχέση με το ζήτημα των αστυνομικών επεμβάσεων σε καταλήψεις, αλλά και με το ζήτημα γενικότερα της αντιμετώπισης της «ανομίας» από την πλευρά του κράτους.

Αναφερθήκαμε ήδη στον μηχανισμό μιας παγίδας, η οποία επιτρέπει την ανεμπόδιστη είσοδο του θηράματος, αλλά καθιστά αδύνατη την έξοδό του απ' αυτήν. Κατά τον ίδιο τρόπο, εκτός των άλλων, λειτουργούν οι δομικές αλλαγές που επιβάλλει η εξουσία σε κάθε μορφή της. Τα δολώματα που προσφέρει είναι ανάλογα με την έκταση των αλλαγών. Όσο περισσότερο σκοπεύει να σφίξει τα λουριά τόσο ελκυστικό θα πρέπει να παρουσιάζεται και το δέλεαρ. Όσο σκληρότεροι είναι οι όροι επιβολής άλλο τόσο είναι απαραίτητη η συναίνεση των δήθεν αντιμαχόμενων πολιτικών μερίδων, που απλά διαγκωνίζονται στο μοίρασμα της πίττας.

οι «περιστερές» της αντιεξουσίας

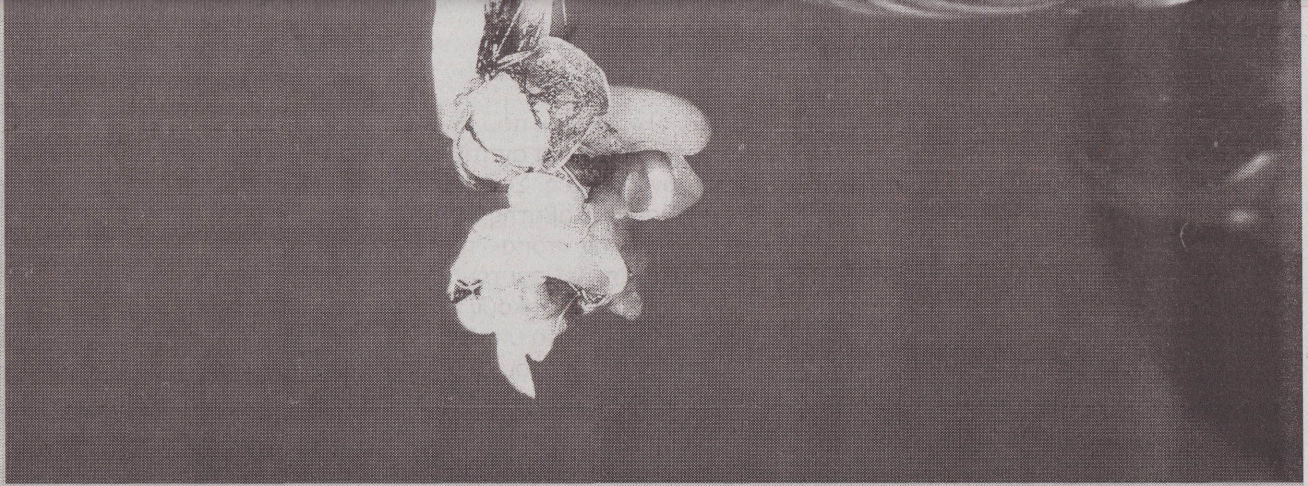

Η «κρίση», όπως έχουμε τονίσει και στο παρελθόν, αποτελεί το όχημα επανενσωμάτωσης εκ μέρους της κυριαρχίας ενός ελεγχόμενα «καθυστερημένου» κρίκου (ελλαδικός χώρος) σε μια ευρύτερη διαδικασία ενοποίησης. Η πολιτική διαχείριση του κοινωνικού ελέγχου, των κοινωνικών αντιδράσεων που προβλέπονταν είναι ακόμη σε εξέλιξη. Φυσικά τίποτε δεν μοιάζει με το παρελθόν, αλλά και τα πάντα πηγάζουν από μια ευρύτερη διαδικασία που δεν ξεκίνησε με την πρόσφατη επέμβαση ΔΝΤ-ΕΕ-ΕΚΤ.

Έχουμε επίσης επιμείνει με σταθερότητα στην απότο το διάστημα το φάσμα της αριστεράς που προαναφέρθηκε δεν ενδιαφέρθηκε να προσεγγίσει ή δεν προσέγγισε με σκοπό την αφομοίωση ή τον έλεγχο του λεγόμενου «χώρου». Η πραγματικότητα αυτή δεν αναιρεί την επίσης πραγματικότητα μιας ανηλεούς κατασυκοφάντησης των αναρχικών και ενδυνάμωσης της κρατικής καταστολής με κάθε ευκαιρία.

Δεν είναι όμως σκοπός του παρόντος κειμένου να εξαντλήσει ιστορικά αυτό το ζήτημα. Η αναφορά αυτή γίνεται για να ξεκαθαριστεί ότι η προσπάθεια πολιτικής εκπροσώπησης του «χώρου», όπως αυτή εξελίσσεται εκ μέρους του Συ.ρι.ζα, δεν αποτελεί κανένός είδους καινοτομία αφ' ενός και αφ' ετέρου αποτελεί μέ-

Αναφερθήκαμε ήδη στον μηχανισμό μιας παγίδας, η οποία επιτρέπει την ανεμπόδιστη είσοδο του θηράματος, αλλά καθιστά αδύνατη την έξοδό του απ' αυτήν. Κατά τον ίδιο τρόπο, εκτός των άλλων, λειτουργούν οι δομικές αλλαγές που επιβάλλει η εξουσία σε κάθε μορφή της. Τα δολώματα που προσφέρει είναι ανάλογα με την έκταση των αλλαγών. Όσο περισσότερο σκοπεύει να σφίξει τα λουριά τόσο ελκυστικό θα πρέπει να παρουσιάζεται και το δέλεαρ. Όσο σκληρότεροι είναι οι όροι επιβολής άλλο τόσο είναι απαραίτητη η συναίνεση των δήθεν αντιμαχόμενων πολιτικών μερίδων, που απλά διαγκωνίζονται στο μοίρασμα της πίττας.

Η «κρίση», όπως έχουμε τονίσει και στο παρελθόν, αποτελεί το όχημα επανενσωμάτωσης εκ μέρους της κυριαρχίας ενός ελεγχόμενα «καθυστερημένου» κρίκου (ελλαδικός χώρος) σε μια ευρύτερη διαδικασία ενοποίησης. Η πολιτική διαχείριση του κοινωνικού ελέγχου, των κοινωνικών αντιδράσεων που προβλέπονταν είναι ακόμη σε εξέλιξη. Φυσικά τίποτε δεν μοιάζει με το παρελθόν, αλλά και τα πάντα πηγάζουν από μια ευρύτερη διαδικασία που δεν ξεκίνησε με την πρόσφατη επέμβαση ΔΝΤ-ΕΕ-ΕΚΤ.

Έχουμε επίσης επιμείνει με σταθερότητα στην άποψή μας ότι η αριστερά, έχοντας ασκήσει συνδιαχειριστικό ρόλο στην υπεράσπιση των εξουσιαστικών συμφερόντων, δεν θα μπορούσε μια τέτοια στιγμή παρά να αποτελεί ένα βασικό μοχλό στην ευρύτερη κρατική ανασυγκρότηση. Οι αφομοιωτικές της δυνατότητες δεν μπορούν να κατανοηθούν παρά μόνο αν ενταχθούν στο πεδίο της ικανότητάς της να χειρίζεται σημαντικά τμήματα του κοινωνικού χώρου που διεκδίκησαν μεταπολιτευτικά κοινωνικά προνόμια και εκπροσωπήθηκαν πολιτικά σαν τέτοια από κομματικούς μηχανισμούς όπως το Πασοκ, το ΚΚΕ, ο ΣΥΝ αλλά και εκείνους που συγκαταλέγονταν παραδοσιακά στην εξωκοινοβουλευτική αριστερά. Στο πέρασμα του λεγόμενου μεταπολιτευτικού χρόνου, οι αναρχικές απόψεις και πρακτικές όχι μόνο άρχισαν να κάνουν σταθερή την παρουσία τους αλλά και βήμα-βήμα να αποκτούν μια ιδιαίτερη δυνατότητα δημιουργικής επίδρασης στις κοινωνικές διεργασίες. Θα ήταν από πάνω μέχρι κάτω ψευδές να ισχυριστεί κανείς ότι σ' όλο αυτό το διάστημα το φάσμα της αριστεράς που προαναφέρθηκε δεν ενδιαφέρθηκε να προσεγγίσει ή δεν προσέγγισε με σκοπό την αφομοίωση ή τον έλεγχο του λεγόμενου «χώρου». Η πραγματικότητα αυτή δεν αναιρεί την επίσης πραγματικότητα μιας ανηλεούς κατασυκοφάντησης των αναρχικών και ενδυνάμωσης της κρατικής καταστολής με κάθε ευκαιρία.

Δεν είναι όμως σκοπός του παρόντος κειμένου να εξαντλήσει ιστορικά αυτό το ζήτημα. Η αναφορά αυτή γίνεται για να ξεκαθαριστεί ότι η προσπάθεια πολιτικής εκπροσώπησης του «χώρου», όπως αυτή εξελίσσεται εκ μέρους του Συ.ρι.ζα, δεν αποτελεί κανένός είδους καινοτομία αφ' ενός και αφ' ετέρου αποτελεί μέρος μιας συγκεκριμένης διαδικασίας που εξελίσσεται εδώ και τουλάχιστον έντεκα χρόνια. Το αποκάλυπτο του πράγματος έχει να κάνει σαφώς με την εκτόξευση των εκλογικών του ποσοστών και την άνεση που θεωρούν ότι έχουν τα καθοδηγητικά του στελέχη να κινούνται αφομοιωτικά σε μεγάλα τμήματα του κοινωνικού χώρου.

Η διαδικασία, λοιπόν, που εξελίσσεται και αφορά την πλήρη ενσωμάτωση του λεγόμενου χώρου δεν πηγάζει βέβαια από την προσωπική μας τάχα καχυποψία, όπως καμώνονται οι πάσης λογής νεροκουβαλητές της.

Αλλά, ας δούμε πιο συγκεκριμένα ορισμένες απόψεις περί του θέματος.

«Από την άλλη, τα τελευταία χρόνια, πολλοί αριστεροί και ορισμένοι φορείς της Αριστεράς με πιο ανοιχτούς ορίζοντες, δέχονται επιρροές από τον αντιεξουσιαστικό χώρο και συνεργάζονται σε πολλά εγχειρήμα-

συνέχεια στη σελίδα 14

συνέχεια από τη σελίδα 13

τα, άλλοτε με επιτυχία όπως στο Βοτανικό Κήπο και άλλοτε με αποτυχία, όπως στο Πάρκο της Κύπρου και Πατησίων. Αλλά και πολλοί αντιεξουσιαστές βρίσκουν όλο και περισσότερα κοινά σημεία επαφής με την εναλλακτική αριστερά, χαλαρώνοντας τον δικό τους δογματισμό. Η αντίθεση στο ρατσισμό και το φασισμό και το ενδιαφέρον για τα κοινωνικά προβλήματα φέρνουν πιο κοντά αρι-

αμύητοι, όλοι εκείνοι που αμφισβητούν, αγνοούν ή ακόμα και αντιτίθενται σ' αυτές τις συνεργασίες. Σαν ένας υποδειγματικός διαμεσολαβητής, ο Ελληνιάδης καταδεικνύει τον «τόπο» της συνύπαρξης, που αποτελεί ταυτόχρονα και το δέλεαρ, τους κινηματικούς πόρους, ενώ φυσικά δεν αμελεί να υποδείξει και τα ιδεολογικά χωράφια του αντιρατσισμού-αντιφασισμού, χειροκροτώντας δεό-

σκει συνεχώς μπροστά της αυτό τον χώρο, κι όχι πάντα από πλεονεκτική θέση. Εξάλλου, πως μπορεί κανείς να αποκλείει εξ ορισμού από τις συμμαχίες του ένα τόσο δυναμικό κομμάτι της νεολαίας;». Εδώ, βέβαια, οι μάσκες πέφτουν. Προτείνεται απλά η παλιά γνωστή και δοκιμασμένη τεχνική της εξουσίας. **Έλεγχος από τα μέσα.** Αλλά για να επιτευχθεί ο σκοπός αυτός, προφανώς οι διαθέσιμοι τοποτηρητές πρέπει να έχουν την δυνατότητα να μοστράρουν τα πολιτικά οφέλη της συνεργασίας με μια αριστερά που «κατανοεί» και δεν συκοφαντεί «όλο τον χώρο».

Στο τέλος τα προσωπεία πέφτουν οριστικά, αφού, όπως αναρωτιέται ο μεγάλος γεφυροποιός Ελληνιάδης, πώς είναι δυνατόν η αριστερά «*να αποκλείει εξ ορισμού από τις συμμαχίες ένα τόσο δυναμικό κομμάτι της νεολαίας;*». Εδώ οι απόψεις βιαστικά-βιαστικά έχουν εξαφανιστεί, δηλαδή δεν γίνεται καν αναφορά σε αντιεξουσιαστές, αλλά σε δυναμικούς νεολαίους με τους οποίους είναι επιβεβλημένη ανάγκη να συμμαχήσει (μτφρ: να αφομοιώσει) η αριστερά (sic!!!).

Η διαδικασία απονεύρωσης των αναρχικών-αντιεξουσιαστικών απόψεων και πρακτικών έχει βέβαια διάφορους παρτενέρ:

«(...) *και ως έργο την προσπάθεια για την δημιουργία αντίστοιχων κοινωνικών δομών με την* ***ελάχιστη δυνατή εξουσία.*** *Ως πρακτική το αντιεξουσιαστικό κίνημα επιχειρεί* ***τη μεγαλύτερη δυνατή δημοκρατία*** *στα κοινωνικά κινήματα και αγωνίζεται ώστε η πολιτική να ασκείται από και μέσα σε αυτά και όχι από τους μηχανισμούς εξουσίας*» (Βαβυλωνία τεύχος 58, Επικίνδυνοι δρόμοι). Η αντιεξουσιαστική αυτοθέσμιση μεταφράζει με άλλα λόγια τις πρόσφατες προτροπές του Συ.ρι.ζα για την θεσμική διευθέτηση της ύπαρξης εναλλακτικών χώρων με την αγαστή συνεργασία δημοτικών ή άλλων φορέων, ΜΚΟ κοκ.

Σ' αυτήν ακριβώς την διαδικασία όσμωσης αριστεράς-«αντιεξουσίας» σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν η κινηματική επικοινωνιακή κάλυψη, οι εμφυτευόμενες κομματικές λογικές λογοκρισίας και οι πάσης φύσεως τεχνικές απομόνωσης των «αντιφρονούντων», αλλά και οι επιπτώσεις της κρατικής καταστολής με τους δεκάδες κρατούμενους ή υπόδικους για ένοπλες ενέργειες.

Την ίδια στιγμή, η ΝΔ, που ηγείται του κυβερνητικού συνασπισμού, εμφανίζεται «σκληρή» και αποφασισμένη να επιβάλλει το δόγμα της «μηδενικής ανοχής», με την πυγμή που τάχα έχει ανάγκη η κοινωνία που δοκιμάζεται... Είναι, επίσης, χαρακτηριστικό ότι η πολιτική διαμάχη κυβέρνησης-Συ.ρι.ζα ήταν πλήρως ενταγμένη και από τις δύο πλευρές στην υπόθεση της «κάθαρσης» του ζητήματος της λεγόμενης λίστας Λαγκάρντ.

Φοβού τους Δαναούς λοιπόν και δώρα φέροντες. Και κάτι ακόμα. Τα «δώρα» ή τα επιστρέφεις ή τα κρατάς, ενδιάμεση στάση δεν υπάρχει ή μήπως έχει βρεθεί «αντιεξουσιαστικός» τρόπος να επιτυγχάνεται και αυτό;

Συσπείρωση Αναρχικών

Η ΠΡΕΖΑ ΘΕΡΙΖΕΙ... ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΓΕΝΙΚΕΥΕΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΜΕΣΩ

τα, άλλοτε με επιτυχία όπως στο Βοτανικό Κήπο και άλλοτε με αποτυχία, όπως στο Πάρκο της Κύπρου και Πατησίων. Αλλά και πολλοί αντιεξουσιαστές βρίσκουν όλο και περισσότερα κοινά σημεία επαφής με την εναλλακτική αριστερά, χαλαρώνοντας τον δικό τους δογματισμό. Η αντίθεση στο ρατσισμό και το φασισμό και το ενδιαφέρον για τα κοινωνικά προβλήματα φέρνουν πιο κοντά αριστερούς και αντιεξουσιαστές. Ήδη, ένας διάλογος δημιουργικός βρίσκεται σε εξέλιξη» (Στέλιος Ελληνιάδης, μέλος της Κεντρικής Πολιτικής Επιτροπής του Συ.ρι.ζα, Αριστεροί προδότες και αναρχικοί χαφιέδες; Εφημερίδα Δρόμος της Αριστεράς, 4-11-2009).

Είναι πέραν από εμφανής η προσπάθεια να βελτιωθεί η εικόνα που έχουν για την «ευλογημένη» προσέγγιση κατά τον Ελληνιάδη, όχι βέβαια όσοι έχουν εμπλακεί σε διαφόρου τύπου συνεργασίες ή στον γενικότερα «*δημιουργικό διάλογο που βρίσκεται σε εξέλιξη*», αλλά οι αμύητοι, όλοι εκείνοι που αμφισβητούν, αγνοούν ή ακόμα και αντιτίθενται σ' αυτές τις συνεργασίες. Σαν ένας υποδειγματικός διαμεσολαβητής, ο Ελληνιάδης καταδεικνύει τον «τόπο» της συνύπαρξης, που αποτελεί ταυτόχρονα και το δέλεαρ, τους κινηματικούς πόρους, ενώ φυσικά δεν αμελεί να υποδείξει και τα ιδεολογικά χωράφια του αντιρατσισμού-αντιφασισμού, χειροκροτώντας δεόντως κάθε προσπάθεια των «αντεξουσιαστών» να «χαλαρώσουν από τους δικούς τους δογματισμούς».

Ας εντρυφήσουμε, όμως, λίγο παραπάνω στην σκέψη του, ειδικά στα σημεία που ο ιδιαίτερα γαλαντόμος για τους «αντιεξουσιαστές» Ελληνιάδης δεν κρύβει τις προθέσεις του. «*Συνεννόηση και συνεργασία με τον αντιεξουσιαστικό χώρο. Η συρρίκνωση τού «σπάστα όλα» και τού «πάρτα όλα» μπορεί να γίνει εκ των έσω. Και σ' αυτό δεν βοηθάει η απολίτικη μικροσυμφεροντολογική απαξίωση όλου του χώρου. Η Αριστερά θα βρί-*

λη της συνεργασίας με μια αριστερά που «κατανοεί» και δεν συκοφαντεί «όλο τον χώρο».

Στο τέλος τα προσωπεία πέφτουν οριστικά, αφού, όπως αναρωτιέται ο μεγάλος γεφυροποιός Ελληνιάδης, πώς είναι δυνατόν η αριστερά «*να αποκλείει εξ ορισμού από τις συμμαχίες ένα τόσο δυναμικό κομμάτι της νεολαίας;*». Εδώ οι απόψεις βιαστικά-βιαστικά έχουν εξαφανιστεί, δηλαδή δεν γίνεται καν αναφορά σε αντιεξουσιαστές, αλλά σε δυναμικούς νεολαίους με τους οποίους είναι επιβεβλημένη ανάγκη να συμμαχήσει (μτφρ: να αφομοιώσει) η αριστερά (sic!!!).

Η διαδικασία απονεύρωσης των αναρχικών-αντιεξουσιαστικών απόψεων και πρακτικών έχει βέβαια διάφορους παρτενέρ:

«(…) *και ως έργο την προσπάθεια για την δημιουργία αντίστοιχων κοινωνικών δομών με την* ***ελάχιστη δυνατή εξουσία.*** *Ως πρακτική το αντιεξουσιαστικό κίνημα επιχειρεί* ***τη μεγαλύτερη δυνατή δημοκρατία*** *στα κοινωνικά κινήματα και αγωνίζεται ώστε η πολιτική να ασκείται από*

τική επικοινωνιακή κάλυψη, οι εμφυτευόμενες κομματικές λογικές λογοκρισίας και οι πάσης φύσεως τεχνικές απομόνωσης των «αντιφρονούντων», αλλά και οι επιπτώσεις της κρατικής καταστολής με τους δεκάδες κρατούμενους ή υπόδικους για ένοπλες ενέργειες.

Την ίδια στιγμή, η ΝΔ, που ηγείται του κυβερνητικού συνασπισμού, εμφανίζεται «σκληρή» και αποφασισμένη να επιβάλλει το δόγμα της «μηδενικής ανοχής», με την πυγμή που τάχα έχει ανάγκη η κοινωνία που δοκιμάζεται… Είναι, επίσης, χαρακτηριστικό ότι η πολιτική διαμάχη κυβέρνησης-Συ.ρι.ζα ήταν πλήρως ενταγμένη και από τις δύο πλευρές στην υπόθεση της «κάθαρσης» του ζητήματος της λεγόμενης λίστας Λαγκάρντ.

Φοβού τους Δαναούς λοιπόν και δώρα φέροντες. Και κάτι ακόμα. Τα «δώρα» ή τα επιστρέφεις ή τα κρατάς, ενδιάμεση στάση δεν υπάρχει ή μήπως έχει βρεθεί «αντιεξουσιαστικός» τρόπος να επιτυγχάνεται και αυτό;

Συσπείρωση Αναρχικών

Η ΠΡΕΖΑ ΘΕΡΙΖΕΙ...
ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΓΕΝΙΚΕΥΕΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ <u>ΚΑΙ</u> ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ

Επειδή Εξάρτηση και Ελευθερία είναι ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΕΣ και ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ καταστάσεις

Επειδή το παραμύθι περί «ελεύθερης επιλογής» στο ντοπάρισμα δεν

Η ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΟΠΕΙΡΕΣ

τα, άλλοτε με επιτυχία όπως στο Βοτανικό Κήπο και άλλοτε με αποτυχία, όπως στο Πάρκο της Κύπρου και Πατησίων. Αλλά και πολλοί αντιεξουσιαστές βρίσκουν όλο και περισσότερα κοινά σημεία επαφής με την εναλλακτική αριστερά, χαλαρώνοντας τον δικό τους δογματισμό. Η αντίθεση στο ρατσισμό και το φασισμό και το ενδιαφέρον για τα κοινωνικά προβλήματα φέρνουν πιο κοντά αριστερούς και αντιεξουσιαστές. Ήδη, ένας διάλογος δημιουργικός βρίσκεται σε εξέλιξη» (Στέλιος Ελληνιάδης, μέλος της Κεντρικής Πολιτικής Επιτροπής του Συ.ρι.ζα, Αριστεροί προδότες και αναρχικοί χαφιέδες; Εφημερίδα Δρόμος της Αριστεράς, 4-11-2009).

Είναι πέραν από εμφανής η προσπάθεια να βελτιωθεί η εικόνα που έχουν για την «ευλογημένη» προσέγγιση κατά τον Ελληνιάδη, όχι βέβαια όσοι έχουν εμπλακεί σε διαφόρου τύπου συνεργασίες ή στον γενικότερα «δημιουργικό διάλογο που βρίσκεται σε εξέλιξη», αλλά οι αμύητοι, όλοι εκείνοι που αμφισβητούν, αγνοούν ή ακόμα και αντιτίθενται σ' αυτές τις συνεργασίες. Σαν ένας υποδειγματικός διαμεσολαβητής, ο Ελληνιάδης καταδεικνύει τον «τόπο» της συνύπαρξης, που αποτελεί ταυτόχρονα και το δέλεαρ, τους κινηματικούς πόρους, ενώ φυσικά δεν αμελεί να υποδείξει και τα ιδεολογικά χωράφια του αντιρατσισμούαντιφασισμού, χειροκροτώντας δεόντως κάθε προσπάθεια των «αντεξουσιαστών» να «χαλαρώσουν από τους δικούς τους δογματισμούς».

Ας εντρυφήσουμε, όμως, λίγο παραπάνω στην σκέψη του, ειδικά στα σημεία που ο ιδιαίτερα γαλαντόμος για τους «αντιεξουσιαστές» Ελληνιάδης δεν κρύβει τις προθέσεις του. *«Συνεννόηση και συνεργασία με τον αντιεξουσιαστικό χώρο. Η συρρίκνωση τού «σπάστα όλα» και τού «πάρτα όλα» μπορεί να γίνει εκ των έσω. Και σ' αυτό δεν βοηθάει η απολίτικη μικροσυμφεροντολογική απαξίωση όλου του χώρου. Η Αριστερά θα βρί-*

*δομών με την **ελάχιστη δυνατή εξουσία.** Ως πρακτική το αντιεξουσιαστικό κίνημα επιχειρεί **τη μεγαλύτερη δυνατή δημοκρατία** στα κοινωνικά κινήματα και αγωνίζεται ώστε η πολιτική να ασκείται από*

διάμεση στάση δεν υπάρχει ή μήπως έχει βρεθεί «αντιεξουσιαστικός» τρόπος να επιτυγχάνεται και αυτό;

Συσπείρωση Αναρχικών

Η ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΟΙ ΑΠΟΠΕΙΡΕΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΗΣΗΣ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ...

Στις 9 Ιανουαρίου πραγματοποιείται ανακατάληψη της Villa Amalias, η οποία μετά από επέμβαση των δυνάμεων καταστολής εκκενώνεται και πάλι, ενώ συλλαμβάνονται οι 92 παρευρισκόμενοι, που τους αποδίδονται κατηγορίες κακουργηματικού και πλημμελήματικού χαρακτήρα.

Την ίδια μέρα τα ΜΑΤ εισβάλλουν και εκκενώνουν την κατάληψη της Πατησίων 61 και Σκαραμαγκά. Και σ' αυτήν την περίπτωση συλλαμβάνονται άλλοι 7 σύντροφοι και συντρόφισσες, που βρίσκονται στην κατάληψη και αφήνονται με πλημμελήματικές κατηγορίες.

Στη συνέχεια των εκφοβιστικών και κατασταλτικών δραστηριοτήτων του κράτους, το μεσημέρι της Τρίτης 15 Ιανουαρίου, μετά από αστυνομική επιχείρηση, γίνεται έρευνα στην κατάληψη της Λέλας Καραγιάννη 37. Προσάγονται και πάλι οι 14 παρευρισκόμενοι σύντροφοι και συντρόφισσες που αφήνονται αργότερα και επιστρέφουν στην κατάληψη.

Η ΠΡΕΖΑ ΘΕΡΙΖΕΙ... ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΓΕΝΙΚΕΥΕΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ ΚΑΙ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ

Επειδή Εξάρτηση και Ελευθερία είναι ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΕΣ και ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ καταστάσεις

Επειδή το παραμύθι περί «ελεύθερης επιλογής» στο ντοπάρισμα δεν μπορεί να ΚΑΛΥΨΕΙ την ΑΠΟΜΟΝΩΣΗ, τον ΦΟΒΟ, την ΑΝΑΣΦΑΛΕΙΑ, την ΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ, την ΠΑΡΑΙΤΗΣΗ, την ΠΛΗΞΗ που έχουν επιβληθεί...

...γι αυτό δεν μπορεί να χτιστεί μια ανθρώπινη και ελεύθερη κοινωνία με μέσα που καταστρέφουν ανθρώπινες υπάρξεις και συμπορεύονται με τα σχέδια των κρατιστών.

Ο ΑΓΩΝΑΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΕΞΟΥΣΙΑ, ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΑΓΩΝΑΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΕ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ΝΑΡΚΩΣΗ, ΕΞΑΡΤΗΣΗ και ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ

Ⓐναρχική Αρχειοθήκη

Ομαδικός βιασμός στην Ινδία. Ταυτότητα και Κουλτούρα

Ο ομαδικός βιασμός μίας 23χρονης φοιτήτριας στα μέσα Δεκέμβρη στην Ινδία και ο επακόλουθος θάνατός της, στάθηκε αφορμή για ένα ξέσπασμα κινητοποιήσεων αλλά και συγκρούσεων. Την ίδια σχετικά περίοδο, μια υπόθεση βιασμού μετά φόνου πραγματοποιείται στην Ξάνθη για να υπενθυμίσει ότι ο βιασμός είναι πανταχού παρών ανεξαρτήτως κοινωνικών δομών. Από τη στιγμή που τα μοντέλα κοινωνικής οργάνωσης εδράζονται στην εξουσία και το διαχωρισμό, τα φαινόμενα βίας και καταναγκασμού τόσο γενικότερα όσο και απέναντι στο «αντίθετο» φύλο θα είναι παρόντα.

Όπως η βία εκπορεύεται από συστήματα εξουσίας, νόμιμη βία=κράτος, έτσι και ο βιασμός ως μια μορφή βίας αποτελεί απόρροια των παραπάνω, που όμως παρουσιάζει μια σύνθετη διαπλοκή ανάμεσα στο σώμα, την ηθική, το στίγμα. Παρά τις όποιες διαφοροποιήσεις που υπάρχουν σε κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο, είναι γεγονός ότι παγκοσμίως, τα φαινόμενα σεξουαλικής βίας και σεξισμού πηγάζουν από την κυρίαρχη έμφυλη καταπίεση και ανισότητα.

Ένας προσεκτικός παρατηρητής της επικαιρότητας θα διαπιστώσει τα δυο μέτρα και δύο σταθμά που υπάρχουν στην αντιμετώπιση περιπτώσεων σεξουαλικής βίας. Έτσι, διαπιστώνουμε το καλοκαίρι του 2012 στην Πάρο οι ντόπιες μικρο-εξουσίες να προσπαθούν να υποβαθμίσουν την περίπτωση βιασμού μιας έφηβης κοπέλας, θεωρώντας ότι η αποκάλυψη της πραγματικότητας θα ζημίωνε τον τουρισμό του νησιού, παρ' ότι ο δράστης ήταν αλλοδαπός, με ό,τι αυτό συνεπάγεται ως προς τις αντιδράσεις ΜΜΕ και «κοινής γνώμης».

Επίσης, λίγα χρόνια πριν, η κατηγορία του βιασμού μιας αλλοδαπής μαθήτριας στην Αμάρυνθο Ευβοίας από ντόπιους μαθητές συσπείρωσε τους κατοίκους του χωριού, ανεξαρτήτως φύλου, πίσω από μια περιρρέουσα αντίληψη ότι «τα ήθελε». Αντίθετα, στις περιπτώσεις Δουρή ή της Ξάνθης, η κατακραυγή και οι αντιδράσεις ήταν καθολικές μέσα στον κοινωνικό περίγυρο, αν και ασφαλώς δεν υπάρχει καμία αμφιβολία για τις έκφυλες και νοσηρές, σε μικρό ή μεγάλο βαθμό, συμπεριφορές από αυτούς που αντιδρούσαν, αλλά αυτό είναι μια άλλη ιστορία για την πραγματικότητα που βιώνουμε πολυποίκιλα.

Κυρίαρχες νοοτροπίες και αντιλήψεις διοχετεύονται στα μυαλά των ανθρώπων μέσω της θρησκείας, των ποινικών κανόνων της κρατικής δικαιοσύνης και λοιπών θεσμών όπως σχολείο, στρατός, οικογένεια κλπ. Και εάν το κράτος διαβάλλει τη σκέψη των ανθρώπων με ρατσισμό και σεξισμό, παρατηρούμε ότι υπάρχει πρόβλημα τοπο-

μένης ψευδαίσθησης, ένα τέχνασμα συστατικό του θηλυκού όντος, που επιδιώκει ***«καταφανώς να συμφιλιώσει προς όφελος της τις δικαιολογίες με το δικαίωμα να είναι αδύναμη όποτε τη συμφέρει»***. (Όλα τα αποσπάσματα των Διαφωτιστών(;) προέρχονται από το βιβλίο *Ιστορία του Βιασμού*, G.Vigarello, εκδ. Αλεξάνδρεια).

Διαπιστώνεται, λοιπόν, ότι τα θεμέλια της πατριαρχίας είναι τόσο βαθιά στερεωμένα που ακόμη και την στιγμή της λεγόμενης «φιλελευθεροποίησης των ιδεών» οι τοποθετήσεις των λεγόμενων Διαφωτιστών διαπνέονται τουλάχιστον από έναν «ανδρισμό». Η περιβόητη κληρονομιά του Διαφωτισμού και τα τέκνα του στην «αριστερή όχθη» πρέπει μάλλον να επαναπροσεγγίσουν τις πραγματικές αξίες και τα οφέλη του ανθρώπου από την «Πρόοδο του Διαφωτισμού»...

Έχει ενδιαφέρον, όμως, να δούμε τις κοινωνικές και πολιτιστικές συνθήκες που επικρα-

βρύου. Οι αριθμοί αγγίζουν τα 12 εκατομμύρια για τα τελευταία 30 χρόνια. Αν και είναι παράνομη η έκτρωση λόγω φύλου, τα περιστατικά είναι συχνά και συμβαίνουν ακόμα και με τη βοήθεια παράνομων κλινικών. Στους λόγους αναφέρονται η παραδοσιακή προτίμηση στους γιούς, η πρακτική της προίκας και η ανησυχία για την ασφάλεια των κοριτσιών απέναντι στην εκμετάλλευση και

ας αποτελεί απόρροια των παραπάνω, που όμως παρουσιάζει μια σύνθετη διαπλοκή ανάμεσα στο σώμα, την ηθική, το στίγμα. Παρά τις όποιες διαφοροποιήσεις που υπάρχουν σε κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο, είναι γεγονός ότι παγκοσμίως, τα φαινόμενα σεξουαλικής βίας και σεξισμού πηγάζουν από την κυρίαρχη έμφυλη καταπίεση και ανισότητα.

Ένας προσεκτικός παρατηρητής της επικαιρότητας θα διαπιστώσει τα δυο μέτρα και δύο σταθμά που υπάρχουν στην αντιμετώπιση περιπτώσεων σεξουαλικής βίας. Έτσι, διαπιστώνουμε το καλοκαίρι του 2012 στην Πάρο οι ντόπιες μικρο-εξουσίες να προσπαθούν να υποβαθμίσουν την περίπτωση βιασμού μιας έφηβης κοπέλας, θεωρώντας ότι η αποκάλυψη της πραγματικότητας θα ζημίωνε τον τουρισμό του νησιού, παρ' ότι ο δράστης ήταν αλλοδαπός, με ό,τι αυτό συνεπάγεται ως προς τις αντιδράσεις ΜΜΕ και «κοινής γνώμης».

Επίσης, λίγα χρόνια πριν, η κατηγορία του βιασμού μιας αλλοδαπής μαθήτριας στην Αμάρυνθο Ευβοίας από ντόπιους μαθητές συσπείρωσε τους κατοίκους του χωριού, ανεξαρτήτως φύλου, πίσω από μια περιρρέουσα αντίληψη ότι «τα ήθελε». Αντίθετα, στις περιπτώσεις Δουρή ή της Ξάνθης, η κατακραυγή και οι αντιδράσεις ήταν καθολικές μέσα στον κοινωνικό περίγυρο, αν και ασφαλώς δεν υπάρχει καμία αμφιβολία για τις έκφυλες και νοσηρές, σε μικρό ή μεγάλο βαθμό, συμπεριφορές από αυτούς που αντιδρούσαν, αλλά αυτό είναι μια άλλη ιστορία για την πραγματικότητα που βιώνουμε πολυποίκιλα.

Κυρίαρχες νοοτροπίες και αντιλήψεις διοχετεύονται στα μυαλά των ανθρώπων μέσω της θρησκείας, των ποινικών κανόνων της κρατικής δικαιοσύνης και λοιπών θεσμών όπως σχολείο, στρατός, οικογένεια κλπ. Και εάν το κράτος διαβάλλει τη σκέψη των ανθρώπων με ρατσισμό και σεξισμό, παρατηρούμε ότι υπάρχει πρόβλημα τοποθέτησης και θέσης, δημόσια, όταν οι δράστες φέρουν μια «ωραιοποιημένη ταξικά ταυτότητα». Εάν θεωρούμε ως δεδομένο ότι εκδηλώσεις βίας, καταναγκασμού αλλά και έμμεσης επιβολής υπάρχουν σε όλες τις εξουσιαστικές-καταπιεστικές κοινωνίες, με διαφορετικά χαρακτηριστικά και ένταση βέβαια, είναι δεδομένο ότι μέρος των παραγόμενων προϊόντων αυτού του πολιτισμού θα φέρει παρόμοια χαρακτηριστικά. Ανεξαρτήτως εάν το οικονομικό status τους ορίζεται ως εργατικό ή επιχειρηματικό, εθνοτικής καταγωγής, ελληνικής ή άλλης. Ο βιαστής μπορεί να είναι εργάτης ή αφεντικό, έλληνας ή μετανάστης και η πράξη του οπλίζεται από τα κυρίαρχα στερεότυπα και προκαταλήψεις.

Πολλοί ίσως πιστεύουν ότι οι ανδροκρατικές αντιλήψεις του 16ου-17ου αι. που διαπνέονται και στους ποινικούς κώδικες της εποχής, θα έβρισκαν οξεία κριτική από τους στοχαστές του Διαφωτισμού. ***«Στα κορίτσια και τις γυναίκες που καταγγέλουν οτι βιάστηκαν, θα αρκούσε να τους διηγηθούμε με ποιο τρόπο αντέκρουσε κάποτε μια βασίλισσα τις κατηγορίες μιας μηνύτριας. Πρός***

στην Ινδία. Ταυτότητα και Κουλτούρα

είναι τόσο βαθιά στερεωμένα που ακόμη και την στιγμή της λεγόμενης «φιλελευθεροποίησης των ιδεών» οι τοποθετήσεις των λεγόμενων Διαφωτιστών διαπνέονται τουλάχιστον από έναν «ανδρισμό». Η περιβόητη κληρονομιά του Διαφωτισμού και τα τέκνα του στην "αριστερή όχθη" πρέπει μάλλον να επαναπροσεγγίσουν τις πραγματικές αξίες και τα οφέλη του ανθρώπου από την «Πρόοδο του Διαφωτισμού»...

Έχει ενδιαφέρον, όμως, να δούμε τις κοινωνικές και πολιτιστικές συνθήκες που επικρατούν στην Ινδία και ο τρόπος που η σεξουαλική κακοποίηση συνδέεται με αυτές αφού στην συγκεκριμένη χώρα καταγγέλεται ένας βιασμός γυναίκας κάθε 18 ώρες. Ως γνωστόν, ένα ποσοστό βιασμών δεν καταγγέλεται ποτέ από τα θύματα λόγω «φόβου», «ντροπής», «στιγματισμού» και επειδή οι ίδιοι οι μπάτσοι αποτρέπουν τα θύματα να το πράξουν, αλλά και επειδή υπάρχουν αναφορές για ομαδικούς βιασμούς γυναικών μέσα σε αστυνομικά τμήματα.

Σύμφωνα με το CNN, τα τελευταία 40 χρόνια το ποσοστό των βιασμών στη χώρα έχει αυξηθεί κατά 875% με βάση επίσημα στοιχεία, από 2.487 το 1971 σε 24.206 το 2011, ενώ μόνο τον τελευταίο χρόνο, οι βιασμοί που καταγγέλλονται στην Ινδία αυξήθηκαν 9,2%, σύμφωνα με στοιχεία της εθνικής υπηρεσίας στατιστικής για το έγκλημα, προφανώς επειδή, λόγω αλλαγής της νοοτροπίας, αυξήθηκαν οι καταγγελίες.

Οι ρίζες της σεξουαλικής κακοποίησης των γυναικών στην Ινδία βρίσκονται στον βαθιά παραδοσιακό πολιτι-

την κακοποίηση. [Πάντως παρόμοια στοιχεία θα αντλήσουμε εάν ανατρέξουμε σε δεδομένα λίγες δεκαετίες πριν και για την κατάσταση των γυναικών στον ελλαδικό χώρο.] *«Τα συνοικέσια προτιμώνται και ο γάμος από έρωτα θεωρείται κοινωνικό παράπτωμα και ντροπή... Μια ανύπαντρη κόρη –που αποκαλείται γεροντοκόρη ακόμα και όταν διανύει τη δεύτερη δεκαετία της ζωή της– φέρει ντροπή στους γονείς της και θεωρείται βάρος. Από τη στιγμή που παντρεύεται, θεωρείται ότι πλέον ανήκει στα πεθερικά της... Η συμβίωση δίχως γάμο είναι ανήκουστη...»*, αναφέρει η Σαροτζίνι Σάχου, ινδή συγγραφέας βιβλίων για την γυναικεία σεξουαλικότητα.

Η Ινδία όπως και η Κίνα βρίσκονται αυτή τη στιγμή στην προσπάθεια ενός κοινωνικού μετασχηματισμού με βίαιο και γοργό τρόπο ικανοποιώντας οικονομικές αποφάσεις. Δεν αποφάσισαν οι άνθρωποι των συγκεκριμέ-

ντίληψη ότι «τα ήθελε». Αντίθετα, στις περιπτώσεις Δουρή ή της Ξάνθης, η κατακραυγή και οι αντιδράσεις ήταν καθολικές μέσα στον κοινωνικό περίγυρο, αν και ασφαλώς δεν υπάρχει καμία αμφιβολία για τις έκφυλες και νοσηρές, σε μικρό ή μεγάλο βαθμό, συμπεριφορές από αυτούς που αντιδρούσαν, αλλά αυτό είναι μια άλλη ιστορία για την πραγματικότητα που βιώνουμε πολυποίκιλα.

Κυρίαρχες νοοτροπίες και αντιλήψεις διοχετεύονται στα μυαλά των ανθρώπων μέσω της θρησκείας, των ποινικών κανόνων της κρατικής δικαιοσύνης και λοιπών θεσμών όπως σχολείο, στρατός, οικογένεια κλπ. Και εάν το κράτος διαβάλλει τη σκέψη των ανθρώπων με ρατσισμό και σεξισμό, παρατηρούμε ότι υπάρχει πρόβλημα τοποθέτησης και θέσης, δημόσια, όταν οι δράστες φέρουν μια «ωραιοποιημένη ταξικά ταυτότητα». Εάν θεωρούμε ως δεδομένο ότι εκδηλώσεις βίας, καταναγκασμού αλλά και έμμεσης επιβολής υπάρχουν σε όλες τις εξουσιαστικές-καταπιεστικές κοινωνίες, με διαφορετικά χαρακτηριστικά και ένταση βέβαια, είναι δεδομένο ότι μέρος των παραγόμενων προϊόντων αυτού του πολιτισμού θα φέρει παρόμοια χαρακτηριστικά. Ανεξαρτήτως εάν το οικονομικό status τους ορίζεται ως εργατικό ή επιχειρηματικό, εθνοτικής καταγωγής, ελληνικής ή άλλης. Ο βιαστής μπορεί να είναι εργάτης ή αφεντικό, έλληνας ή μετανάστης και η πράξη του οπλίζεται από τα κυρίαρχα στερεότυπα και προκαταλήψεις.

Πολλοί ίσως πιστεύουν ότι οι ανδροκρατικές αντιλήψεις του 16ου-17ου αι. που διαπνέονται και στους ποινικούς κώδικες της εποχής, θα έβρισκαν οξεία κριτική από τους στοχαστές του Διαφωτισμού. ***«Στα κορίτσια και τις γυναίκες που καταγγέλουν οτι βιάστηκαν, θα αρκούσε να τους διηγηθούμε με ποιο τρόπο αντέκρουσε κάποτε μια βασίλισσα τις κατηγορίες μιας μυνήτριας. Πήρε μια θήκη ξίφους και κουνώντας τη συνεχώς πέρα-δώθε, έκανε την κυρία να δει ότι ήταν αδύνατο να μπει το ξίφος στη θήκη. Ισχύει και για το βιασμό αυτή η αδυναμία, υπάρχουν ορισμένες περιπτώσεις που δεν θα έπρεπε ποτέ να έχουν έρθει στα δικαστήρια»***. Τάδε έφη Βολταίρος. Και συνεχίζουμε: ***«Δεν υποκύπτεις ποτέ παρά μόνο αν σου πάρουν το κεφάλι, λίγο, έστω, να υπερασπιστείς τη θέση σου, είναι αδύνατο να σου την πάρουν με τη δύναμη»***. Τα παραπάνω λόγια ανήκουν στο Ντιντερό, που και αυτός θεωρεί ότι μόνο με τη συναίνεση πραγματοποιείται βιασμός. Αλλά και ο Ρουσσώ δεν διαφοροποιείται από τους υπόλοιπους Διαφωτιστές λέγοντας: ***«Η φύση έχει εφοδιάσει και τον πιο αδύναμο με όση δύναμη χρειάζεται για να αντισταθεί όποτε το θελήσει»***. Ενώ θεωρεί την «ψευδή παραίτηση» της γυναίκας ως στοιχείο της φύσης της: ως επιλογή μιας εσκεμσεις των λεγόμενων Διαφωτιστών διαπνέονται τουλάχιστον από έναν «ανδρισμό». Η περιβόητη κληρονομιά του Διαφωτισμού και τα τέκνα του στην «αριστερή όχθη» πρέπει μάλλον να επαναπροσεγγίσουν τις πραγματικές αξίες και τα οφέλη του ανθρώπου από την «Πρόοδο του Διαφωτισμού»...

Έχει ενδιαφέρον, όμως, να δούμε τις κοινωνικές και πολιτιστικές συνθήκες που επικρατούν στην Ινδία και ο τρόπος που η σεξουαλική κακοποίηση συνδέεται με αυτές αφού στην συγκεκριμένη χώρα καταγγέλεται ένας βιασμός γυναίκας κάθε 18 ώρες. Ως γνωστόν, ένα ποσοστό βιασμών δεν καταγγέλεται ποτέ από τα θύματα λόγω «φόβου», «ντροπής», «στιγματισμού» και επειδή οι ίδιοι οι μπάτσοι αποτρέπουν τα θύματα να το πράξουν, αλλά και επειδή υπάρχουν αναφορές για ομαδικούς βιασμούς γυναικών μέσα σε αστυνομικά τμήματα.

Σύμφωνα με το CNN, τα τελευταία 40 χρόνια το ποσοστό των βιασμών στη χώρα έχει αυξηθεί κατά 875% με βάση επίσημα στοιχεία, από 2.487 το 1971 σε 24.206 το 2011, ενώ μόνο τον τελευταίο χρόνο, οι βιασμοί που καταγγέλλονται στην Ινδία αυξήθηκαν 9,2%, σύμφωνα με στοιχεία της εθνικής υπηρεσίας στατιστικής για το έγκλημα, προφανώς επειδή, λόγω αλλαγής της νοοτροπίας, αυξήθηκαν οι καταγγελίες.

Οι ρίζες της σεξουαλικής κακοποίησης των γυναικών στην Ινδία βρίσκονται στον βαθιά παραδοσιακό πολιτισμό, που ευνοεί τους άντρες και καταδικάζει τις γυναίκες σε μια ζωή υποτέλειας. Τα κορίτσια ακόμα δένουν «δεσμά ασφαλείας» (raksha bandhan) γύρω από τους καρπούς των αδερφών τους ως σύμβολο καθήκοντος προστασίας. Ενώ ανατρέφονται με κείμενα, όπως το *Manu Sanghita*, σύμφωνα με το οποίο: ***«όταν μια γυναίκα είναι νέα, καθοδηγείται από τον πατέρα της. Όταν είναι μεγαλύτερη καθοδηγείται από τον σύζυγό της. Όταν είναι πολύ μεγάλη, καθοδηγείται από το γιο της»***. Τα αποτελέσματα αυτών των αντιλήψεων αποτυπώνονται σε ένα δημοσίευμα του Guardian όπου αναφέρει ότι: το 45% των κοριτσιών παντρεύονται πριν την ηλικία των 18 ετών, το 52% των έφηβων κοριτσιών και το 57% των έφηβων αγοριών θεωρούν ότι είναι δικαιολογημένο ένας άντρας να χτυπά τη γυναίκα του. Χαρακτηριστικά είναι τα ποσοστά εκτρώσεων σε περίπτωση κυοφορίας θηλυκού εμτην κακοποίηση. [Πάντως παρόμοια στοιχεία θα αντλήσουμε εάν ανατρέξουμε σε δεδομένα λίγες δεκαετίες πριν και για την κατάσταση των γυναικών στον ελλαδικό χώρο.] *«Τα συνοικέσια προτιμώνται και ο γάμος από έρωτα θεωρείται κοινωνικό παράπτωμα και ντροπή... Μια ανύπαντρη κόρη –που αποκαλείται γεροντοκόρη ακόμα και όταν διανύει τη δεύτερη δεκαετία της ζωή της– φέρει ντροπή στους γονείς της και θεωρείται βάρος. Από τη στιγμή που παντρεύεται, θεωρείται ότι πλέον ανήκει στα πεθερικά της... Η συμβίωση δίχως γάμο είναι ανήκουστη...»*, αναφέρει η Σαροτζίνι Σάχου, ινδή συγγραφέας βιβλίων για την γυναικεία σεξουαλικότητα.

Η Ινδία όπως και η Κίνα βρίσκονται αυτή τη στιγμή στην προσπάθεια ενός κοινωνικού μετασχηματισμού με βίαιο και γοργό τρόπο ικανοποιώντας οικονομικές αποφάσεις. Δεν αποφάσισαν οι άνθρωποι των συγκεκριμένων κοινωνιών ούτε την αστικοποίησή τους ούτε την μεταβολή της αγροτικής τους θέσης σε εργατική. (Αυτό δεν σημαίνει ασφαλώς ότι η προγενέστερη τους κατάσταση δεν είχε τα χαρακτηριστικά καταπίεσης, ανελευθερίας και πατριαρχίας. Σχολιάζουμε απλώς την βίαιη κινητικότητα της κοινωνίας και τις συνέπειες της). Τους επιβλήθηκε μέσω των μηχανισμών χειραγώγησης, που υπάρχουν για να δρουν αποτελεσματικά και κατά το δοκούν, φέροντας εις πέρας τις αποφάσεις της κυριαρχίας. Και δομικός κοινωνικός μετασχηματισμός, από αγροτική σε καπιταλιστική/βιομηχανική κοινωνία, απλούστατα σημαίνει δημιουργία τάξεων και διαστρωματώσεων με υποτυπώδη έστω χαρακτηριστικά φιλελεύθερων απόψεων.

Σύμφωνα με την Ινδή συγγραφέα *Αρουντάτι Ρόι*, σε συνέντευξη της στο BBC, ***«μέχρι τώρα είμαστε μάρτυ-***

συνέχεια στη σελίδα 16

Ομαδικός βιασμός στην Ινδία

συνέχεια από τη σελίδα 15

ρες ασυνήθιστων αντιδράσεων σε ένα γεγονός που δεν είναι καθόλου ασυνήθιστο... *Κατά τη γνώμη μου, όμως, θα πρέπει να επικεντρώσουμε στο γιατί αυτό το συγκεκριμένο περιστατικό προκαλεί τόσο μεγάλη οργή. Επειδή παίζει με την ιδέα-στερεότυπο του «εγκληματία φτωχού», του πλανόδιου πωλητή μαναβικών, του γυμναστή, του οδηγού λεωφορείου, που επιτίθεται σε ένα κορίτσι της μεσαίας τάξης. Όταν ο βιασμός χρησιμοποιείται ως μέσο κυριαρχίας από τις ανώτερες κάστες, από το στρατό και την αστυνομία, δεν τιμωρείται καν, τις περισσότερες φορές».*

Και συνεχίζει: *«οι κινητοποιήσεις και συγκρούσεις θα οδηγήσουν τις πολιτικές τάξεις στη θέσπιση μερικών νόμων, σε ένα καθεστώς αυξημένης παρακολούθησης. Αλλά, επαναλαμβάνω, όλα αυτά θα προστατεύσουν τις γυναίκες που ανήκουν στη μεσαία τάξη. Όμως, σε άλλα μέρη, δεν λείπουν οι νόμοι, υπάρχουν ήδη. Η ίδια η αστυνομία πυρπολεί χωριά και προβαίνει σε ομαδικούς βια-*

ένα περιστατικό, που κάποιος χρήζει βοήθειας, με τη κάμερα παρά να προστρέξει σε βοήθεια. Το ίδιο συνέβη και στη Βομβάη όταν μια ομάδα αντρών είχε επιτεθεί σε μια γυναίκα που έβγαινε από ένα μπαρ. Οι περαστικοί άρχισαν απλώς να καταγράφουν το περιστατικό κακοποίησης με τα κινητά τους.

Οι ινδικές αρχές, για να αντιμετωπίσουν τις βίαιες αντιδράσεις των διαδηλωτών για τον ομαδικό βιασμό επέβαλαν αυστηρούς περιορισμούς στην κίνηση στο Ν. Δελχί κλείνοντας οδικές αρτηρίες και σιδηροδρομικούς σταθμούς. Είχαν προηγηθεί εκτεταμένα επεισόδια μεταξύ αστυνομίας και διαδηλωτών με τραυματίες και από τις δυο πλευρές. Ο όρος «**ασφάλεια**» επανήλθε ως αίτημα από πολλούς κατοίκους της χώρας αλλά μέλη φεμινιστικών οργανώσεων απαντούν σε αυτή την «απαίτηση»: ***«Εμείς οι γυναίκες ξέρουμε τι***

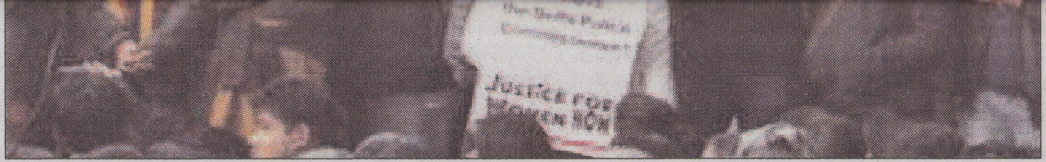
στους «Times of India» δηλώνει: *«Σε αντιπαράθεση με τα πατριαρχικά πρότυπα, η φιλελεύθερη προσέγγιση προτάσσει το δικαίωμα των γυναικών να ντύνονται όπως επιθυμούν. Αλλά γιατί οι μίνι φούστες προβάλλονται ως επιλογή, σε αντίθεση, ας πούμε, με τη μαντήλα; Η έννοια της επιλογής δεν είναι αρκετή για να απαντήσει κάποιος σ' αυτό το ερώτημα, διότι ένα τέτοιο είδος ελευθερίας επιλογής ασκείται μέσα σε αυστηρά όρια που δεν είναι διαπραγματεύσιμα: τάξη, φυλή, κάστα και φύλο.* ***Οι γυναίκες κάνουν επιλογές, αλλά όχι σε συνθήκες που δημιουργούν οι ίδιες.*** *Έτσι συχνά, οι γυναίκες κάνουν επιλογές που είναι αντίθετες με επικρατούσες φεμινιστικές αξίες. Στην περίπτωση αυτή, παρατηρούμε την αντίφαση μεταξύ δύο πηγαίων πεποιθήσεων του φεμινισμού, της αυτονομίας των γυναικών και της ηγεμονίας κυρίαρχων προτύπων που περιορίζουν την ελευθερία επιλογής. Για παράδειγμα, μια γυναίκα μπορεί να επιλέξει να κάνει έκτρωση γιατί το έμβρυο είναι γένους θηλυκού...* ***Όσο για τη μαντήλα και τη μίνι φούστα, η φεμινιστική κριτική αφορά την πολιτιστική πίεση που ασκείται για να ντυνόμαστε με ένα συγκεκριμένο τρόπο, είτε αυτό αφορά το να δείχνεις είτε το να κρύβεις περισσότερο δέρμα. Και στις δύο περιπτώσεις το στοιχείο της εξουσίας είναι αυτό που***

κυριαρχίας από τις ανώτερες κάστες, από το στρατό και την αστυνομία, δεν τιμωρείται καν, τις περισσότερες φορές».

Και συνεχίζει: *«οι κινητοποιήσεις και συγκρούσεις θα οδηγήσουν τις πολιτικές τάξεις στη θέσπιση μερικών νόμων, σε ένα καθεστώς αυξημένης παρακολούθησης. Αλλά, επαναλαμβάνω, όλα αυτά θα προστατεύσουν τις γυναίκες που ανήκουν στη μεσαία τάξη. Όμως, σε άλλα μέρη, δεν λείπουν οι νόμοι, υπάρχουν ήδη. Η ίδια η αστυνομία πυρπολεί χωριά και προβαίνει σε ομαδικούς βιασμούς... Η φεουδαρχική Ινδία έχει τεράστια ιστορία και κληρονομιά έλλειψης σεβασμού και βίας κατά των γυναικών. Οποιοδήποτε χρονικό και μαρτυρία από το διαμελισμό της Ινδίας ή του τι συμβαίνει στις γυναίκες Νταλίτ (η χαμηλότερη κάστα), περιέχει αυτά τα στοιχεία. (στμ. Ισχύει το ίδιο και για τους τρανσέξουαλ). Αλλά τώρα υπάρχει ένα είδος ψύχωσης. Πρώτα από όλα, η αστυνομία και ο στρατός χρησιμοποιούν τον βιασμό σαν όπλο εναντίον των ανθρώπων στο Τσατισγκάρ, το Κασμίρ, το Μανιπούρ και αλλού. Είναι, λοιπόν, ένα "νόμιμο", ένα "νομιμοποιημένο" μέσο. Υπάρχουν νόμοι που τους προστατεύουν όταν το κάνουν. Η άλλη πλευρά είναι η συνεχώς αυξανόμενη ψαλίδα ανισότητας μεταξύ πλούσιων και φτωχών... πλέον, τα πάντα βρίσκονται σε κοινή θέα, στην τηλεόραση, για φανερή κατανάλωση».* Και στοιχεία της κοινής θέας και της φανερής κατανάλωσης τα βλέπουμε καθημερινά, όπως όταν κάποιος προτιμά να αποτυπώσει

σε μια γυναίκα που έβγαινε από ένα μπαρ. Οι περαστικοί άρχισαν απλώς να καταγράφουν το περιστατικό κακοποίησης με τα κινητά τους.

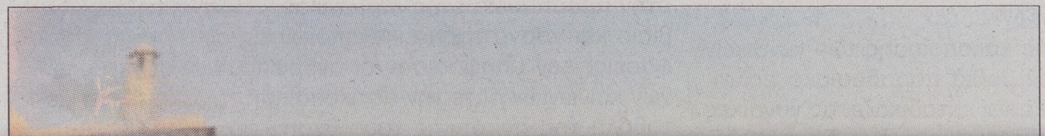

Οι ινδικές αρχές, για να αντιμετωπίσουν τις βίαιες αντιδράσεις των διαδηλωτών για τον ομαδικό βιασμό επέβαλαν αυστηρούς περιορισμούς στην κίνηση στο Ν. Δελχί κλείνοντας οδικές αρτηρίες και σιδηροδρομικούς σταθμούς. Είχαν προηγηθεί εκτεταμένα επεισόδια μεταξύ αστυνομίας και διαδηλωτών με τραυματίες και από τις δυο πλευρές. Ο όρος «**ασφάλεια**» επανήλθε ως αίτημα από πολλούς κατοίκους της χώρας αλλά μέλη φεμινιστικών οργανώσεων απαντούν σε αυτή την «απαίτηση»: ***«Εμείς οι γυναίκες ξέρουμε τι σημαίνει αυτή η "ασφάλεια". Σημαίνει: Συμμορφώσου. Γύρνα στο σπίτι.*** *Να μη ντύνεσαι με συγκεκριμένο τρόπο. Μη ζεις απελευθερωμένα και τότε θα είσαι ασφαλής. Μια σειρά πατριαρχικών νόμων και θεσμών μας λένε τι να κάνουμε με το μανδύα της «ασφάλειάς» μας...* ***Είναι αστείο το ότι το BJP (Εθνικιστικό Ινδουϊστικό Κόμμα) απαιτεί θανατική ποινή για τους βιαστές, όταν ο χώρος αυτός προσλαμβάνει μπράβους να κυνη-***

στους «Times of India» δηλώνει: *«Σε αντιπαράθεση με τα πατριαρχικά πρότυπα, η φιλελεύθερη προσέγγιση προτάσσει το δικαίωμα των γυναικών να ντύνονται όπως επιθυμούν. Αλλά γιατί οι μίνι φούστες προβάλλονται ως επιλογή, σε αντίθεση, ας πούμε, με τη μαντήλα; Η έννοια της επιλογής δεν είναι αρκετή για να απαντήσει κάποιος σ' αυτό το ερώτημα, διότι ένα τέτοιο είδος ελευθερίας επιλογής ασκείται μέσα σε αυστηρά όρια που δεν είναι διαπραγματεύσιμα: τάξη, φυλή, κάστα και φύλο.* ***Οι γυναίκες κάνουν επιλογές, αλλά όχι σε συνθήκες που δημιουργούν οι ίδιες.*** *Έτσι συχνά, οι γυναίκες κάνουν επιλογές που είναι αντίθετες με επικρατούσες φεμινιστικές αξίες. Στην περίπτωση αυτή, παρατηρούμε την αντίφαση μεταξύ δύο πηγαίων πεποιθήσεων του φεμινισμού, της αυτονομίας των γυναικών και της ηγεμονίας κυρίαρχων προτύπων που περιορίζουν την ελευθερία επιλογής. Για παράδειγμα, μια γυναίκα μπορεί να επιλέξει να κάνει έκτρωση γιατί το έμβρυο είναι γένους θηλυκού...* ***Όσο για τη μαντήλα και τη μίνι φούστα, η φεμινιστική κριτική αφορά την πολιτιστική πίεση που ασκείται για να ντυνόμαστε με ένα συγκεκριμένο τρόπο, είτε αυτό αφορά το να δείχνεις είτε το να κρύβεις περισσότερο δέρμα. Και στις δύο περιπτώσεις το στοιχείο της εξουσίας είναι αυτό που απομονώνεται ως πρόβλημα, και όχι το ίδιο το ρούχο».***

Έτσι, βλέπουμε την στιγμή που το γαλλικό κράτος απαγορεύει τη χρήση μαντήλας σε δημόσιους χώρους να διχάζει τις γαλλικές φεμινιστικές οργανώσεις και να

λά, επαναλαμβάνω, όλα αυτά θα προστατεύσουν τις γυναίκες που ανήκουν στη μεσαία τάξη. Όμως, σε άλλα μέρη, δεν λείπουν οι νόμοι, υπάρχουν ήδη. Η ίδια η αστυνομία πυρπολεί χωριά και προβαίνει σε ομαδικούς βιασμούς... Η φεουδαρχική Ινδία έχει τεράστια ιστορία και κληρονομιά έλλειψης σεβασμού και βίας κατά των γυναικών. Οποιοδήποτε χρονικό και μαρτυρία από το διαμελισμό της Ινδίας ή του τι συμβαίνει στις γυναίκες Νταλίτ (η χαμηλότερη κάστα), περιέχει αυτά τα στοιχεία. (στμ. Ισχύει το ίδιο και για τους τρανσέξουαλ). Αλλά τώρα υπάρχει ένα είδος ψύχωσης. Πρώτα από όλα, η αστυνομία και ο στρατός χρησιμοποιούν τον βιασμό σαν όπλο εναντίον των ανθρώπων στο Τσατισγκάρ, το Κασμίρ, το Μανιπούρ και αλλού. Είναι, λοιπόν, ένα "νόμιμο", ένα "νομιμοποιημένο" μέσο. Υπάρχουν νόμοι που τους προστατεύουν όταν το κάνουν. Η άλλη πλευρά είναι η συνεχώς αυξανόμενη ψαλίδα ανισότητας μεταξύ πλούσιων και φτωχών... πλέον, τα πάντα βρίσκονται σε κοινή θέα, στην τηλεόραση, για φανερή κατανάλωση». Και στοιχεία της κοινής θέας και της φανερής κατανάλωσης τα βλέπουμε καθημερινά, όπως όταν κάποιος προτιμά να αποτυπώσει

επεισόδια μεταξύ αστυνομίας και διαδηλωτών με τραυματίες και από τις δυο πλευρές. Ο όρος «**ασφάλεια**» επανήλθε ως αίτημα από πολλούς κατοίκους της χώρας αλλά μέλη φεμινιστικών οργανώσεων απαντούν σε αυτή την «απαίτηση»: ***«Εμείς οι γυναίκες ξέρουμε τι σημαίνει αυτή η "ασφάλεια". Σημαίνει: Συμμορφώσου. Γύρνα στο σπίτι.*** *Να μη ντύνεσαι με συγκεκριμένο τρόπο. Μη ζεις απελευθερωμένα και τότε θα είσαι ασφαλής. Μια σειρά πατριαρχικών νόμων και θεσμών μας λένε τι να κάνουμε με το μανδύα της «ασφάλειάς» μας...* ***Είναι αστείο το ότι το BJP (Εθνικιστικό Ινδουϊστικό Κόμμα) απαιτεί θανατική ποινή για τους βιαστές, όταν ο χώρος αυτός προσλαμβάνει μπράβους να κυνηγήσουν κοπέλες που φοράνε τζιν ή που ερωτεύονται μέλη των μειονοτήτων, λέγοντας πως οι κοπέλες πρέπει να τηρούν τις «ινδικές ευαισθησίες»...***

Όμως την αιρετική άποψη για τον φεμινισμό και τις εσωτερικές κοινωνικές διαστάσεις την δίνει η Nivedita Menon, ινδή ακαδημαϊκός, η οποία σε συνέντευξη της

ας των γυναικών και της ηγεμονίας κυρίαρχων προτύπων που περιορίζουν την ελευθερία επιλογής. Για παράδειγμα, μια γυναίκα μπορεί να επιλέξει να κάνει έκτρωση γιατί το έμβρυο είναι γένους θηλυκού... ***Όσο για τη μαντήλα και τη μίνι φούστα, η φεμινιστική κριτική αφορά την πολιτιστική πίεση που ασκείται για να ντυνόμαστε με ένα συγκεκριμένο τρόπο, είτε αυτό αφορά το να δείχνεις είτε το να κρύβεις περισσότερο δέρμα. Και στις δύο περιπτώσεις το στοιχείο της εξουσίας είναι αυτό που**

απομονώνεται ως πρόβλημα, και όχι το ίδιο το ρούχο».

Έτσι, βλέπουμε την στιγμή που το γαλλικό κράτος απαγορεύει τη χρήση μαντήλας σε δημόσιους χώρους να διχάζει τις γαλλικές φεμινιστικές οργανώσεις και να παρατηρούμε το οξύμωρο μια γυναίκα με μαντήλα στις μουσουλμανικές χώρες να θεωρείται ανελεύθερη και αντίστοιχα μια μουσουλμάνα γυναίκα στη Γαλλία που φοράει μαντήλα να ταυτίζεται με «ελευθερία επιλογής». Το ίδιο ισχύει και με τις εκτρώσεις, σταθερό αίτημα φεμινιστικών οργανώσεων, αφού τα κίνητρα μιας απόφασης δεν συνδέονται πάντα με ελευθερία αλλά και με σκοταδισμό.

Αλλά, έτσι και αλλιώς, για τον φεμινισμό ισχύει ότι και για την οικολογία, οποιαδήποτε δράση είναι επικεντρωμένη θεματικά χωρίς να τοποθετείται και να δρα ολικά σε μια πραγματική ανατροπή πραγμάτων, θέσεων, αντιλήψεων. Θα ακολουθεί ή θα ακολουθείται από την πορεία, τις αποφάσεις και τις ορέξεις της εξουσίας...

Αναρχικός Πυρήνας Χαλκίδας

